

วารสารภูมินิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน

Academic Journal of Sustainable Habitat Development

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2567

Vol.5 No.2 Jul. - Dec. 2024

ISSN : 2822-0390 (Online)

สมาคมภูมินิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน 277 หมู่ 7 ต.แม่เหิระ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200

วารสารภูมิเนเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน

Academic Journal of Sustainable Habitat Development

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2567)

Vol.5 No.2 (July-December2024)

ISSN : 2822-0390 (Online)

วัตถุประสงค์

วารสารภูมิเนเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน “Academic Journal of Sustainable Habitat Development (AJ-SHaDa)” มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัยด้านการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สอดคล้องกับศาสตร์พระราชา หรือนโยบายการพัฒนาของภาครัฐครอบคลุมสาขาต่าง ๆ ได้แก่ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, การบริหารจัดการ, การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, การพัฒนาท้องถิ่น, ภูมิสังคมและนิเวศวิทยา, รัฐศาสตร์, รัฐประศาสนศาสตร์ รวมถึงสหวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเผยแพร่บทความบทความวิจัยและความวิชาการให้แก่คณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป เปิดรับบทความภาษาไทยและอังกฤษ

กำหนดการเผยแพร่

วารสารเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน) คือ ฉบับที่ 1 ระหว่างมกราคม – มิถุนายน และฉบับที่ 2 ระหว่างเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม

คณะกรรมการที่ปรึกษา

นายสิทธิชัย อึ้งภากรณ์

ดร.โกมล แพรกทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินิจ ฝาเจริญ

นายกสมาคมภูมิเนเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน

อุปนายกสมาคมภูมิเนเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

บรรณาธิการ

นายคณิต อนุธรรมเจริญ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ (Editorial assistant)

นายคณาภรณ์ อนุธรรมเจริญ

กองบรรณาธิการ (Editorial Board)

1. ศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ ตั้งจธรรม	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ทองดี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรมย์ สีตาคำ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สุขวงศ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรชัย อุทาพันธ์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ พรหมดี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ เจริญตระกูลปิติ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา สุวรรณประสิทธิ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุติมันต์ สะสอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรภพ วงศ์รอด	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ นพแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณิน หุตานุวัตร	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฎิภาณ สุทธิกุลบุตร	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิกร มหาวัน	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
15. อาจารย์ ดร.ทิพย์สุดา ตั้งตระกูล	มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ฝ่ายจัดการวารสาร

นางศิรินทิพย์ ผาเจริญ

สำนักงาน

สมาคมภูมินิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน เลขที่ 277 หมู่ที่ 7 ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัด
เชียงใหม่ 50200

บทบรรณาธิการ

วารสารภูมิโนเขตพัฒนาอย่างยั่งยืน ฉบับนี้เป็นปีที่ 5 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2567 ขอขอบคุณเจ้าของบทความทุกท่าน ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้พิจารณาบทความและปรับปรุงบทความให้มีคุณภาพ บรรณาธิการและคณะทีมงานจะรักษามาตรฐานการเผยแพร่และเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยทางด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวิถีชุมชนตามภูมิสังคมที่หลากหลาย เพื่อเป็นการเสนอทางออกในการแก้ปัญหาสังคมให้กว้างขวางและเกิดยั่งยืนในอนาคตต่อไป

ฉบับนี้ มีบทความวิจัยที่ได้รับการคัดเลือกให้ตีพิมพ์ทั้งสิ้น 8 บทความ ประกอบด้วยบทความวิจัย จำนวน 8 เรื่อง คือ

1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอยของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมและอาหารแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยพัชญ์ธน ทวีโชติชนพัชร, รักษ์สรณ์ คงธนารุณันต์, พิณนภา หมวกยอด, ภาวิณี อารีศรีสม และกอบลาภ อารีศรีสม

2) บทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและเพิ่มโอกาสกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อการสร้างรายได้ที่มั่นคงในพื้นที่ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา โดย สนธยา ปานแก้ว

3) พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดย วีรวัฒน์ ภูเลื่อน, นพตณ ปัญญาวิรัตน์ และอภิมย์ สีดาคำ

4) การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชนบ้านปางแสงทอง ตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดย สุนันทา ธรรมเสนา, ประเสริฐ ปอนถิ่น และอภิมย์ สีดาคำ

5) ยุทธการบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง โดยนิวัฒน์ ประมา, วิภา นิลงค์, กอบลาภ อารีศรีสม, รักษ์สรณ์ คงธนารุณันต์ และภาวิณี อารีศรีสม

6) A Phonological Study of Burmese Language Spoken by Migrant Workers in Talaad Thai Market of Thailand by Sumana, Veerakarn Kanokkamalade and Sakchai Posai

7) A Morphological Study of Burmese Words Used in Sagaing Division of Myanmar by Are The Ba, Narongchai Pintrymool and Sakchai Posai

8) The Variations of Burmese Language Based on Age: A Case Study of Burmese Language Used in Shwe Bo District of Myanmar by Ven Susiteta, Sakchai Posai and Narongchai Pintrymool

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์กลั่นกรองและปรับปรุงบทความให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ และขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่สนับสนุนการจัดทำวารสารฉบับนี้ให้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

(นายคณิต หนูธรรมเจริญ)

บรรณาธิการวารสาร

ทัศนะคติและความคิดเห็นในบทความของวารสารนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน
ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

สารบัญ

กองบรรณาธิการ	ข
บทบรรณาธิการ	ค
บทความวิจัย	
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอยของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมและอาหารแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ : พิชญ์ธน ทวีโชติธนพัชร, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, พิณภา หมวกยอด, ภาวิณี อารีศรีสม, กอบลาภ อารีศรีสม	1
บทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและเพิ่มโอกาสกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อการสร้างรายได้ที่มั่นคงในพื้นที่ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา : สนธยา ปานแก้ว	12
พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ : วีรวัฒน์ ภูเลื่อน, นพดณ ปัญญาวีรทัต, อภิรมย์ สีดาคำ	28
การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชนบ้านปางแสงทอง ตำบลชีเหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ : สุนันทา ธรรมเสนา, ประเสริฐ ปอนถิ่น, อภิรมย์ สีดาคำ	41
ยุทธการบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง : นิวัฒน์ ประมา, วิณา นิลวงศ์, กอบลาภ อารีศรีสม, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, ภาวิณี อารีศรีสม	52
A Phonological Study of Burmese Language Spoken by Migrant Workers in Talaad Thai Market of Thailand : Sumana, Veerakarn Kanokkamalade, Sakchai Posai	65
A Morphological Study of Burmese Words Used in Sagaing Division of Myanmar : Are The Ba, Narongchai Pintrymool, Sakchai Posai	77

สารบัญ (ต่อ)

The Variations of Burmese Language Based on Age: A Case Study of Burmese Language Used in Shwe Bo District of Myanmar	88
: Ven Susiteta, Sakchai Posai, Narongchai Pintrymool	

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอยของ
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมและอาหารแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่

Factors Affecting the Selection of Processed Food Products,
Shredded Pork Chili, of the Community Enterprise Group in San Pa
Pao Sub-district, San Sai District, Chiang Mai Province

พัชญ์ธน ทวีโชติธนพัชร¹, รภัสสรณ์ คงธนจารูนันต์², พินณา หมวกยอต³,
ภาวิณี อารีศรีสม⁴ และ กอบลาภ อารีศรีสม⁵

Pattana Taweechodtanapat¹, Raphassorn Kongtanajaruanun², Pinnapa Muakyod³,
Pawinee Areesrisom⁴ and Koblap Areesrisom⁵

Received: 23 October 2023; Revised: 01 July 2024; Accepted: 03 July 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอยของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมและอาหารแปรรูปตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มประชากรตัวอย่างคือ ผู้บริโภคน้ำพริกหมูฝอยในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน เครื่องมือการวิจัยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วย Chi-square test

ผลการศึกษาพบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด พบว่า ปัจจัยส่วนใหญ่มีระดับความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ด้านบุคคล ด้านลักษณะทางกายภาพ สำหรับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่แสวงหาข้อมูล การประเมินทางเลือก การตัดสินใจซื้อ เป็นปัจจัยสำคัญในการซื้อ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ พบว่า ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ รายได้ เหตุผลในการเลือกซื้อ และผู้มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อน้ำพริกหมูฝอย มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ศักยภาพการตลาด; วิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหาร; เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์

^{1 2 3 4 5} มหาวิทยาลัยแม่โจ้; Maejo University

Corresponding author, e-mail: phassy77@gmail.com

Abstract

The purpose of this research paper is to study the market mix factors and purchasing behavior of shredded pork paste processed food products from the Handicraft and Processed Food Community Enterprise Group in San Pa Pao Sub-district. The sample population is from the consumers of shredded pork paste in Chiang Mai province. The research tools used were questionnaires and statistical analysis such as frequency values, hundreds, and other values. Mean Standard Deviation and Analysis of Relationship were performed between Variables with Chi-square.

The results of the study showed the results of the analysis of the market mix factors. It was found that most of the factors have a high level of importance for purchasing decisions, including products, prices, distribution channels, marketing promotion, personnel, and physical characteristics. It was found that most people seek information in making a decision to buy processed food products with shredded pork paste. However, factors related to the mix of marketing and product shopping behavior showed that personal data factors such as gender, age, income, reasons for purchase, and influencers were positively correlated and were statistically significant at the level of 0.01.

Keywords: Market Potential; Food Processing Community Enterprises; Creative Economy

บทนำ

ประเทศไทยได้ปรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570) เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ได้อาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goal: SDGs) ของสหประชาชาติมาเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ เพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ประกอบกับในปี พ.ศ. 2563 เป็นต้น มาที่เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จนต้องล็อกดาวน์ประเทศ ทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทั่วโลกต้องหยุดชะงักลง ซึ่งในปี พ.ศ. 2563 เศรษฐกิจของประเทศไทยหดตัวลงร้อยละ 9.1 นับได้ว่ารุนแรงกว่าประเทศส่วนใหญ่ที่มีค่าเฉลี่ยหดตัวเพียงร้อยละ 3.5 เท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) เนื่องจากเศรษฐกิจไทยถูกขับเคลื่อนด้วยภาคบริการ พึ่งรายได้จากนักท่องเที่ยวและการส่งออกเป็นสำคัญ ทำให้ส่งผลกระทบต่อภาคแรงงานที่ว่างงานเพิ่มสูงขึ้น หนี้ครัวเรือนต่อ GDP

ก็สูงขึ้นด้วยเช่นกัน สร้างความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยให้สูงขึ้นอีกครั้ง แต่อย่างไรก็ดี วิฤตการณ์ด้านสาธารณสุขดังกล่าวถือเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาให้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในสังคมมากยิ่งขึ้น เมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 คลี่คลายลง ความรวดเร็วของเทคโนโลยีจึงช่วยให้เศรษฐกิจและการค้าเติบโตได้อย่างรวดเร็วตามไปด้วย

อย่างไรก็ดี เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ แก้ปัญหาการว่างงานของแรงงานทำให้เกิดแรงงานคืนถิ่น ภาครัฐจึงได้ให้กับสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขึ้นเป็นแนวนโยบายที่ช่วยขจัดปัญหาดังกล่าวมาตั้งแต่ในอดีต โดยการยกระดับภาคการเกษตรให้เป็นการผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นและอาศัยภูมิปัญญาของคนในชุมชน เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจประกอบกับใช้ทรัพยากรของประเทศให้เกิดความคุ้มค่า อีกทั้งเป็นการสนับสนุนการกระจายความมั่งคั่งไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศ ช่วยลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ และสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจและสังคมในระดับท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น ให้สามารถพึ่งตนเอง ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ในพื้นที่ตามมา แต่มีกลุ่มจำนวนไม่น้อยที่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากการจัดตั้งกลุ่มเป็นแบบหลวม ๆ ทิศทางในการบริหารจัดการกลุ่มยังไม่ชัดเจนจนกระทั่งทำให้หลายกลุ่มต้องล้มเลิกไป ฉะนั้นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ผลกระทบและแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นผลกระทบและแปรรูป ได้รับรางวัล Best of the Best รางวัลชนะเลิศระดับประเทศประเภท “กินดี” รางวัลโครงการอมสินยุวพัฒน์รักษ์ถิ่น ระดับประเทศ ประจำปี 2565 แต่ยังคงประสบปัญหาด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยการผลิตที่ควบคุมราคาและคุณภาพได้ยาก การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การตลาดที่ยังจำกัดในชุมชน และช่องทางการจัดจำหน่ายที่ไม่หลากหลาย และต้องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค และพัฒนาการตลาดยุคดิจิทัล ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน ดังนั้นเพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดของผลิตภัณฑ์แปรรูปน้ำพริกหมูฝอยของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ผลกระทบและแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จะต้องปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างไรให้ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ปัจจัยใดบ้างที่ต้องสร้างความตระหนักรู้ให้กับผู้ผลิตเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ สร้างโอกาสทางการแข่งขันทางการค้าเพื่อช่วยกระจายรายได้สู่สังคมระดับฐานราก ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้วยเศรษฐกิจชุมชน รวมถึงสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารให้เกิดความยั่งยืนตามยุทธศาสตร์ของประเทศ

ดังที่ได้กล่าวความสำคัญและปัญหาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอยของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ผลกระทบและอาหารแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทราบต้องการทราบถึงปัจจัยที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปและพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน หัตถกรรมและแปรรูปตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) มีกระบวนการและขั้นตอนการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปจำนวนประชาชนในพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1,640,479 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีเปิดตารางสำเร็จของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระบุขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับจำนวนประชากร ด้วยความเชื่อมั่น 95% หรือยอมให้มีความคลาดเคลื่อน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ทำให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ที่สนใจบริโภคอาหารแปรรูปจะกล่าวถึงในเรื่อง เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา พฤติกรรมการบริโภคอาหารแปรรูป ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารแปรรูป โดยใช้หลักแนวคิด 7P's ในการสร้างข้อคำถาม ดังนี้ 1. ด้านผลิตภัณฑ์ 2. ด้านราคา 3. ด้านช่องทางจัดจำหน่าย 4. ด้านการส่งเสริมทางการตลาด 5. ด้านบุคคล 6. ด้านลักษณะทางกายภาพ 7. ด้านกระบวนการให้บริการ ตอนที่ 3 พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารแปรรูปกรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมและแปรรูปตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีประเด็นคำถามดังนี้ 1. ด้านการตระหนักถึงปัญหา 2. ด้านการแสวงหาข้อมูล 3. ด้านการประเมินทางเลือก 4. ด้านการตัดสินใจซื้อ 5. ด้านพฤติกรรมภายหลังการซื้อแบบสอบถามชนิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และให้ค่าน้ำหนักคะแนนแต่ละระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2541) โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha C = Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากคณะผลกระทบการเกษตร สาขาวิชาการจัดการและพัฒนาทรัพยากร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารแปรรูปและพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารแปรรูป วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอยของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมและอาหารแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษิตตามขั้นตอนและวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด

จากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นจากปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7P's) ที่มีต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอย พบว่า ปัจจัยส่วนใหญ่มีระดับความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อในระดับมาก ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ โดยผู้บริโภคจะให้ความสำคัญต่อการระบุคุณค่าทางโภชนาการ สินค้าได้รับมาตรฐานการรับรองเป็นสำคัญ ด้านราคา ผู้บริโภคจะทำการเปรียบเทียบราคากับคุณภาพว่ามีความเหมาะสมกันมากน้อยเพียงใด ด้านช่องทางจัดจำหน่าย ผู้บริโภคจะมีความสนใจอย่างมากหากสินค้ามีการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ผู้บริโภคจะเลือกซื้ออย่างยิ่งเมื่อมีบริการจัดส่งสินค้า ด้านบุคคล พนักงานจะต้องมีมารยาทและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความกระตือรือร้นต่อการให้บริการ ด้านลักษณะทางกายภาพ จุดจำหน่ายจะต้องมีการจัดระบบรักษาความปลอดภัยอย่างเหมาะสม เช่น มีกล้องวงจรปิดหรือมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ในขณะที่ด้านกระบวนการให้บริการมีระดับความสำคัญในระดับมากที่สุด โดยผู้บริโภคให้ความสำคัญกับกระบวนการชำระเงินที่ถูกต้องและมีบริการตรงตามความต้องการของลูกค้าเป็นสำคัญ ดังตารางที่ 1

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. ด้านผลิตภัณฑ์	4.09	0.9524	มาก
2. ด้านราคา	3.97	0.9743	มาก
3. ด้านช่องทางจัดจำหน่าย	3.64	1.0667	มาก
4. ด้านการส่งเสริมทางการตลาด	3.89	1.0866	มาก
5. ด้านบุคคล	4.20	1.0136	มาก
6. ด้านลักษณะทางกายภาพ	4.06	0.9915	มาก
7. ด้านกระบวนการให้บริการ	4.38	0.7857	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7P's)

2. พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารแปรรูป

จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป พบว่า ปัจจัยส่วนใหญ่มีระดับความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อในระดับมาก ได้แก่ การแสวงหาข้อมูล ก่อนการเลือกซื้อ ผู้บริโภคจะรับคำแนะนำจากพนักงานขายหรืออาจจะศึกษาประวัติของผู้ผลิตก่อน การประเมินทางเลือก ผู้บริโภคจะพิจารณาจากคุณภาพของสินค้าที่ได้มาตรฐานและคำนึงถึงการส่งเสริมทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ การตัดสินใจซื้อ จะเลือกซื้อยี่ห้อเดิมซ้ำหากผลิตภัณฑ์มีคุณภาพดี และอาจตัดสินใจซื้อจากสื่อโฆษณาต่าง ๆ ในขณะที่ปัจจัยที่มีระดับความสำคัญในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการตระหนักถึงปัญหา ผู้บริโภคจะตระหนักถึงคุณภาพของสินค้าว่ามีรสชาติที่ดีกว่ายี่ห้อทั่วไปหรือไม่ และพฤติกรรมภายหลังการซื้อ พบว่าผู้บริโภคจะเลือกซื้อน้ำพริกหมูฝอยของกลุ่มฯ เป็นตัวเลือกแรกเสมอ และมีการแนะนำผู้อื่นให้มาซื้อผลิตภัณฑ์ด้วย ดังตารางที่ 2

พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการตระหนักถึงปัญหา	4.56	0.6772	มากที่สุด
2. ด้านการแสวงหาข้อมูล	3.99	1.0856	มาก
3. ด้านการประเมินทางเลือก	4.07	0.8997	มาก
4. ด้านการตัดสินใจซื้อ	4.01	0.9731	มาก
5. ด้านพฤติกรรมภายหลังการซื้อ	4.38	0.8238	มากที่สุด

ที่มา: จากการวิเคราะห์

ตารางที่ 2 พฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอย

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอย ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ ช่วงอายุ รายได้ เหตุผลในการเลือกซื้อ ผู้มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อน้ำพริกหมูฝอย มีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเน้นการตลาดออนไลน์ และพัฒนาทักษะของพนักงานฝ่ายขายให้มีความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของผลิตภัณฑ์เป็นอย่างดีเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอย ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ Chi-square test (X^2) พบว่า ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ ช่วงอายุ รายได้ เหตุผลในการเลือกซื้อ ผู้มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อน้ำพริกหมูฝอย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.01 แสดงให้เห็นว่า เพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าเนื่องจาก เพศหญิงมักจะมียุทธศาสตร์ในการเลือกซื้อที่หลากหลายกว่าเพศชาย เพศหญิงจะให้ความสำคัญกับ ข้อมูลต่าง ๆ ของสินค้า รวมไปถึงความอ่อนไหวต่อการให้บริการของพนักงานมากกว่าเพศชาย ด้วย สำหรับช่วงอายุและรายได้ที่แตกต่างกันมีความแตกต่างในการเลือกซื้อด้วยเช่นกันเนื่องจาก ผลิตภัณฑ์น้ำพริกหมูฝอยของได้ทั้งของเป็นอาหารหลัก ทานเล่น และสามารถเป็นของฝากได้ ทำให้ กลุ่มวัยกลางคนหรือกลุ่มวัยทำงานมีรายได้มั่นคงนิยมซื้อเพื่อรับประทานหรือซื้อเพื่อนำไปเป็นของ ฝาก ขณะที่กลุ่มผู้สูงอายุจะไม่นิยมซื้อทานเองเนื่องจากมองว่าเป็นสินค้าที่มีราคาสูง ซึ่งเป็นไปตาม เหตุผลในการเลือกซื้อที่แตกต่างกันย่อมมีการตัดสินใจซื้อที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้บริโภคส่วนใหญ่ นิยมซื้อเพื่อรับประทานก็จะตัดสินใจซื้อได้ง่าย และสัมพันธ์กับความต้องการของผู้ซื้อที่มีอิทธิพลใน การเลือกซื้อสูงสุด

ปัจจัยด้านข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล	df	ค่าสถิติ X ² -test	
		ส่วนประสมทางการตลาด	พฤติกรรม การเลือกซื้อ
เพศ	4	359.12*	26.66*
ช่วงอายุ	16	512.82*	277.90*
รายได้ (บาทต่อเดือน)	20	473.64*	70.02*
เหตุผลในการเลือกซื้อ	8	808.34*	172.85*
ผู้มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อน้ำพริกหมูฝอย	24	863.87*	133.66*

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 0.01

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลกับระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด และพฤติกรรมเลือกซื้อสินค้า

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอยของกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมและอาหารแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้มี ประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

ปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยหลัก 7P's อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดย ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับตัวบุคลากรที่ให้บริการมากที่สุด รองลงมาคือให้ความสำคัญกับตัว ผลิตภัณฑ์ กล่าวคือ แม้ว่าตัวผลิตภัณฑ์จะมีคุณค่าทางโภชนาการสูงเพียงใด มีบรรจุภัณฑ์ที่ดึงดูดให้ เลือกซื้อมากเท่าใดก็ตาม แต่ถ้า พนักงานให้การบริการที่ไม่ดี พูดจาไม่สุภาพ ให้ข้อมูลได้ไม่ชัดเจน ก็ ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจไม่เลือกซื้อ ผลิตภัณฑ์หรืออาจจะเลือกซื้อในครั้งนั้นแต่จะไม่ตั้งใจให้กลับมา ซื้อซ้ำหรือบอกต่อกับผู้อื่น ซึ่งกลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานอายุ 31-50 ปี รายได้อยู่ในช่วง

20,000-30,000 บาทต่อเดือน โดยเลือกซื้อไปบริโภคเป็น ส่วนใหญ่ แต่ก็มีบ้างที่นำไปเป็นของฝาก โดยการตัดสินใจซื้อนั้นขึ้นอยู่กับตนเองเป็นหลัก ขณะที่บางครั้งหรือ บางคนตัดสินใจซื้อเนื่องจากเพื่อนแนะนำ ซึ่งผลการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาของอรนงค์ บุญวัน (2554) ที่ศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์โดยระบุว่า ผู้ซื้อให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในระดับมาก โดยเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารมากที่สุด แต่ต้องการซื้อเพื่อเป็นของฝากโดยการตัดสินใจซื้อขึ้นอยู่กับตัวเองเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่เพยาร์ สมหมาย (2546) ได้สรุปไว้ว่าพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์อาหารเสริมเพื่อสุขภาพจะคล้ายตามผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และจะพิจารณาข้อมูลจากผู้จำหน่ายเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ ทั้งนี้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมและอาหารแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ได้ พยายามสร้างอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เน้นผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ดังนั้นการให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพของผู้บริโภคจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดความสนใจและสร้างความมั่นใจต่อตัว ผลิตภัณฑ์ให้แก่ผู้ซื้อที่จะเลือกซื้อและซื้อซ้ำ นอกจากนี้กลุ่มฯ ยังไม่มีสถานที่จำหน่ายสินค้าเนื่องจากผลผลิตสินค้า ตามคำสั่งซื้อ หากกลุ่มฯ ต้องการจัดหาสถานที่เพื่อจำหน่ายสินค้า กฤตชยา มาติยะ (2548) แนะนำว่าควรเลือกทำเลของสถานที่จำหน่ายสินค้าให้ผู้บริโภคสามารถหาซื้อได้สะดวก เช่น การจัดแสดงสินค้า และเพิ่มช่องทางการตลาดให้กว้างขึ้นโดยการจำหน่ายสินค้าผ่านระบบ E-commerce ซึ่งปัจจุบันมีแพลตฟอร์มเพื่อจำหน่าย สินค้าผ่านรูปแบบออนไลน์เช่น Line, Facebook, TikTok, Instagram เป็นต้น ซึ่งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน หัตถกรรมและอาหารแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มที่เริ่มต้นจากธุรกิจ ครั้วเรือนหากสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งขยายฐานตลาดออฟไลน์และเพิ่มช่องทาง การตลาดออนไลน์ ก็อาจจะต้องขยายกำลังการผลิตซึ่งหากสมาชิกกลุ่มเลือกใช้แรงงานภายในชุมชนก็จะ สามารถพัฒนาศักยภาพแรงงานในชุมชนให้มีความก้าวหน้าไม่ต้องพึ่งพาอุตสาหกรรมในเขตเมือง ทำนองเดียวกัน อสมา บุคติเสาร์ (2549) ได้ระบุว่าธุรกิจการเกษตรในจังหวัดอุบลราชธานีกรณีศึกษาผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป จากเนื้อสุกรนั้นได้พัฒนากิจการจากธุรกิจครั้วเรือนให้กลายเป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อม สร้างงานสร้างรายได้ ให้กับผู้ประกอบการผลิตและจำหน่าย จึงสามารถพัฒนาศักยภาพให้แก่ชุมชน สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนได้ ช่วยลดปัญหาการอพยพแรงงานได้

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปนำพริกหมูฝอยของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมและอาหารแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

จากองค์ความรู้ใหม่ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอยของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมและอาหารแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ นั้น พบว่าการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอยของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมและอาหารแปรรูปฯ กระบวนการให้บริการ ในการซื้อสินค้าด้วยระบบการชำระเงินเงินรูปแบบออนไลน์ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและถูกต้อง ส่งผลทำให้ผู้บริโภคเล็งเห็นถึงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อมากที่สุดและในส่วนด้านบุคคล พฤติกรรมของพนักงานบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค เนื่องจากการให้บริการแนะนำสินค้า และการพูดคุยทักทายแบบเป็นกันเองด้วยความใส่ใจของพนักงานขายส่งผลทำให้ผู้บริโภคพึงพอใจและเกิดความประทับใจจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อสินค้านั่นเอง และด้านผลิตภัณฑ์มุ่งเน้นในด้านคุณค่าทางโภชนาการ และมาตรฐานการรับรองและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แตกต่างและไม่เหมือนใคร ส่งผลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ได้มากขึ้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด พบว่า ปัจจัยส่วนใหญ่มีระดับความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ด้านบุคคล ด้านลักษณะทางกายภาพ สำหรับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปน้ำพริกหมูฝอย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่แสวงหาข้อมูล การประเมินทางเลือก การตัดสินใจซื้อ เป็นปัจจัยสำคัญในการซื้อ อย่างไรก็ดี ปัจจัย

ที่มีความสัมพันธ์กับส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมทางเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ พบว่า ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ รายได้ เหตุผลในการเลือกซื้อ และผู้มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อน้ำพริกหมูฝอย มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยเพื่อต่อยอดในครั้งต่อไปมีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัย

1.1 ผู้บริหารกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมและอาหารแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จะต้องพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่มีบทบาทในการจำหน่ายสินค้าให้มีจิตบริการ

1.2 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมและอาหารแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ต้องมีความรู้ในผลิตภัณฑ์เพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้บริโภคได้อย่างดี อีกทั้งจะต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายตามความชอบและรสนิยมในแต่ละช่วงอายุ

1.3 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมและอาหารแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ควรเน้นทำการตลาดที่เข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคผ่านช่องทางออนไลน์และให้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อให้ผู้บริโภครับรู้และตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ได้ง่ายขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องด้วยในการศึกษาครั้งนี้จำกัดกลุ่มเป้าหมายเพียงวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมและแปรรูป ตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เพียงกลุ่มเดียวเนื่องจากเป็นกลุ่มที่ได้รับรางวัลผลิตภัณฑ์ดีเด่น ซึ่งการขยายผลในกลุ่มอาหารแปรรูปอาจต้องมีการศึกษาในกลุ่มที่มีรูปแบบการแปรรูปที่หลากหลายมากขึ้นเพื่อให้เห็นความแตกต่างในการดำเนินกลยุทธ์และการบริหารจัดการของกลุ่มที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กฤตชยา มาต๊ะ. (2548). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภคในงานแสดงสินค้าจังหวัดเชียงราย. (การศึกษานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). วิธีการทางสถิติสำหรับนักวิจัย เล่ม 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญผล.
- พเยาว์ สมหมาย. (2546). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้ออาหารเสริมเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- อรนงค์ บุญวัน. (2554). ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดนราธิวาส. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- อัสมมา บุคดีเสาร์ .(2549). กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปจากเนื้อสุกร. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี: สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.

บทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและเพิ่มโอกาสกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อการสร้างรายได้ที่มั่นคงในพื้นที่ตำบลนาเตย อำเภอยายเมือง จังหวัดพังงา

Women's role With Goup Development Participatory type to Build Strenath Economic and Increase Your Chances Processing Group Product Continue Make Money Secure in Area Tambon Natoey Amphoe Thaimueang Canghwad Phangnga

สนธยา ปานแก้ว¹

Sontaya pankeaw

Received: 28 November 2023; Revised: 29 November 2024; Accepted: 05 December 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทสตรีกับการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มอาชีพแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน ศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคกลุ่มอาชีพแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนและสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและแนวทางต่อการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจในการพัฒนากลุ่มอาชีพ บ้านนาเตย อำเภอยายเมือง จังหวัดพังงา ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การเก็บรวบรวมข้อมูลบทบาทกลุ่มสตรีและการพัฒนาอาชีพ โดยวิธีการทำแผนที่ทางเดินชีวิต แผนที่เดินดิน การทำปฏิทินระบบการผลิต การวิเคราะห์รายรับรายจ่ายด้วยเครื่องมือเอนไซม์ชีวิต การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือกลุ่มอาชีพสตรี จำนวน 10 คน และการศึกษาด้วยวิธีการสนทนากลุ่มเล็ก

ผลการดำเนินงาน พบว่า บทบาทสตรีกับการพัฒนาอาชีพ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม การวาดแผนที่ทางเดินชีวิต การวิเคราะห์บทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพ ด้วยเทคนิคเอนไซม์ชีวิต วิเคราะห์รายรับรายจ่ายของกลุ่มอาชีพ และการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ แนวทางการพัฒนาสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของกลุ่มอาชีพ มีการแบ่งหน้าที่ของกลุ่มสตรี การวางแผนการดำเนินงาน การพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ การพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน การขอรับรองการเป็นวิสาหกิจชุมชนระดับตำบล แนวทางการเพิ่มโอกาสกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน พบว่า บทบาทกลุ่มสตรีหรือกลุ่มอาชีพ มีความตระหนักต่อประเด็นของการ

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต; Faculty of Humanities & Social Sciences, Phuket Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: pankeaw.19777@gmail.com

รวมกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน การพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ การพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีโครงสร้างคณะทำงานระดับพื้นที่ (ผู้ก่อการดี) จำนวน 10 คน แนวทางการพัฒนาตลาดชุมชน แนวทางตลาดออนไลน์ เพื่อจำหน่ายสินค้า 4 ประเภท เช่น ผ้าบาติก ผ้ามัดย้อม ขนม อาหารพื้นบ้าน จักสาน อาหารทะเลแปรรูป เพิ่มยอดขาย 10,000-15,000 บาท/ต่อเดือน ได้รับการจดทะเบียนรับรองเป็นวิสาหกิจชุมชนระดับตำบล อำเภอท่ายเหมือง จังหวัดพังงา

คำสำคัญ: บทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพ; สร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ; กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the role of women in the participatory operations of the local processing product by the occupational group, 2) to study the problems and obstacles of the local processing product occupational group and strengthen the occupational group, and 3) to study what factors lead to successes and ways to increase economic opportunities in the development of the local processing product group, Ban Na Toey, Thai Mueang District, Phang Nga Province, through participatory action research by collecting information related to women's roles and occupational group development by creating means of life-path mapping and walking map, a community production system calendar, an analysis of income and expenses of occupational groups using the "Life Jar" tool, in-depth interview of important informants included a group of 10 women's occupations and the study which applies a small group discussion method.

The work results found that 1) The role of women and the development of professional groups are (1) participatory workshops (2) participatory community analysis. (Participatory Action Research: PRA) consists of drawing a life-path map, analysis of women's roles and occupational group development using "jar of life" techniques to analyze income and expenses of occupational groups. (3) Workshop to develop and strengthen occupational groups. In terms guidelines for developing and strengthening the economy of occupational groups are (1) division of duties and roles of women, planning operations to develop the potential of occupational groups (2) enhancing leaders of changes (3) increasing distribution channels for community products and (4) acquiring certification as a social enterprise at the sub-district level. Concerning the outcomes of the efforts aimed at expanding income opportunities for local processing product groups, it was discovered that women, community leaders, and representatives of occupational groups who engaged in the activity became

increasingly aware of the need of creating local processing product groups at the sub-district level. Creating opportunities for professional group growth, including the development of change leaders, by organizing a working group to drive projects at the local level. (10 good promoters) and the establishment of community markets in the form of an online market, for example. to distribute four different categories of products, such as fabric, desserts and food products from the area, woven items and seafood processing products that can now raise monthly sales to 10,000-15,000 Baht from the usual selling price of 5,000-6,000 baht and has been registered as a social enterprise at the sub-district level under the name of Na Toey Social Local Tourism Enterprise, district of Thai Mueang, Phang Nga Province.

Keywords: The Role of Women in the Development of Vocational Groups; Building Economic Strength; Community Product Processing Groups

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลาง สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่12 นับเป็นจังหวะเวลาที่ทำนายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัวขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมากแต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน อาทิ คุณภาพคนไทยยังต่ำแรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูงที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนา โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้ขาดแคลนแรงงานจำนวนประชากรวัยแรงงานลดลงตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ และโครงสร้างประชากรจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ภายในสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่12 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็ร่อยหรอ เสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นทั้งต้นทุนในเชิงเศรษฐกิจและผลกระทบร้ายแรงต่อคุณภาพชีวิตประชาชน ในขณะที่การบริหารจัดการภาครัฐยังด้อยประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชันเป็นวงกว้าง จึงส่งผลให้การผลักดันขับเคลื่อนการพัฒนาไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เต็มที่ บางภาคส่วนของสังคมจึงยังถูกทิ้งอยู่ข้างหลัง (ที่มา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564)

ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นการส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มอาชีพธุรกิจชุมชนให้มีศักยภาพในเชิงธุรกิจ ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางทำให้สามารถบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็วและตรงจุดมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ทำงานใกล้ชิดกับชุมชน กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านนาเตย ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา โดยการสนับสนุนตามโครงการฯ ดังกล่าวข้างต้น ได้ริเริ่มงานผลิต กระเป๋า ผ้ามัดย้อม ผ้าบาติก ผลิตสบู่ ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน ได้แก่ ขนหมกล้วย 2 ฉาบ ขนเมยแลหวันหรือขนขี้มอด ขนมปั่นสับเป็นล้าน ขนมหอมมัดพันผักลิ้นห่าน และกลุ่มปลูกไม้เนื้อแข็ง เพื่อให้คนในชุมชนมีรายได้เสริมจากรายได้หลัก และใช้วัตถุดิบที่ได้มาจากธรรมชาติในพื้นที่ ให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพมีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองด้วยการบูรณาการภูมิปัญญาเดิม แล้วต่อยอดด้วยวิทยาการสมัยใหม่ ปัจจุบันกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านนาเตย มีสมาชิกเข้า-ออก ไม่ถาวร สมาชิกในกลุ่มที่มีฝีมือเป็นเพียงผู้สูงวัยหรือผู้สูงอายุเท่านั้น สาเหตุเนื่องมาจากปัจจัยความพร้อมของสมาชิก กิจกรรมของกระบวนการผลิตมีความยุ่งยากหลายขั้นตอน การถ่ายทอดความรู้ และการปฏิบัติการให้เกิดความเชี่ยวชาญในระบบผลิตซึ่งต้องใช้ระยะเวลา ขาดคู่มือ อุปกรณ์เทคโนโลยีในการผลิตยังไม่พร้อม อีกทั้งผลของการได้คำตอบที่ยังน้อยไม่คุ้มค่าคุ้มทุน ฉะนั้น บทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน ยังไม่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งและเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจกิจได้มากเท่าไร (พัฒนาพงศ์ ลาพิงค์, 2555)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงบทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพในลักษณะการดำเนินการของกลุ่มแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มอาชีพแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ ความสำเร็จและแนวทางต่อการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจในการพัฒนากลุ่มอาชีพ แนวทางการจัดการปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีอยู่หรือมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นและนำมาหาข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนากลุ่มแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเข้มแข็งและให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน เพิ่มโอกาสกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีเสถียรภาพมีรายได้เสริมที่สูงขึ้นสามารถยกระดับเป็นผู้ผลิตที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค ในระดับสากลและยกระดับเศรษฐกิจรากฐานของประเทศที่จะเข้มแข็งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษามบทบาทสตรีกับการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มอาชีพแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคของกลุ่มอาชีพแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนและสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและแนวทางต่อการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจในการพัฒนากลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน บ้านนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ให้ประสบความสำเร็จและยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างในการดำเนินงานตามกระบวนการวิจัย ประกอบด้วยผู้แทนกลุ่มอาชีพและผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน จำนวน 9 คน และกลุ่มอาชีพ จำนวน 4 กลุ่มอาชีพในตำบลนาเตย ได้แก่ กลุ่มผลิตผ้า กระเป่า กลุ่มผลิตขนมและอาหารพื้นบ้าน กลุ่มจักสาน และกลุ่มผลิตและแปรรูปอาหารทะเล อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ตลอดจนผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานเกษตรอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ผู้อำนวยการกองสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเตย ครู กศน. ตำบลนาเตย และเจ้าหน้าที่สภาองค์กรชุมชน รวมทั้งหมด 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย บทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและเพิ่มโอกาสกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อการสร้างรายได้ที่มั่นคงในพื้นที่ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เป็นการดำเนินงานโดยใช้แนวทางการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม ด้วยเทคนิคการประเมินสถานะ ชุมชนแบบเร่งด่วน (Rapid Rural appraisal: RRA) 2) การใช้เครื่องมือวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal: PRA) ได้แก่ การทำแผนที่เดิน เพื่อศึกษาที่ตั้งของกลุ่มอาชีพ การทำปฏิทินระบบการผลิต เพื่อศึกษาการดำเนินงานการผลิตสินค้าและบริหารของกลุ่มอาชีพ การทำบัญชีรายจ่ายด้วย เครื่องมือเืองชีวิต เพื่อศึกษารายรับรายจ่ายของกลุ่มอาชีพและ 3) การใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษา สภาพการบริหารและการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ 4) การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพสู่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ด้วยกรอบแนวคิดการทำงานเพื่อสร้างผลลัพธ์ร่วมกัน (Collective impact)) (สุนทร คุณชัยมัง, 2554)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล บทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและเพิ่มโอกาสกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อการสร้างรายได้ที่มั่นคงในพื้นที่ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกต 2.การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key-informant) จำนวน 10 คน 3.การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่มเล็ก (Small Group Discussion) และ 4.การจัดเวทีวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ บทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและเพิ่มโอกาสกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อการสร้างรายได้ที่มั่นคงในพื้นที่ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ได้ทำการวิเคราะห์และสรุปผลการเก็บข้อมูล โดยนักวิจัยชาวบ้าน สรุป และวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับทีมวิชาการ โดยแยกผล

การศึกษาตามประเด็นและวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนักวิจัยชาวบ้านนำเสนอ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ โดยการเล่าถึงประสบการณ์หรือบทเรียนในการเก็บข้อมูลวิจัยว่ามีกระบวนการอย่างไร ใช้วิธีการใดในการเก็บข้อมูล มีผลการเก็บข้อมูลเป็นอย่างไร จากนั้นจึงแจกแจงข้อมูลให้เกิดความชัดเจน การจัดหมวดหมู่ของข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เรียบเรียง โดยการเขียนความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยกระบวนการนี้จะมีผู้วิจัยเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการบันทึกข้อมูลรวมถึงการจัดหมวดหมู่และเขียนความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องบทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและเพิ่มโอกาสกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อการสร้างรายได้ที่มั่นคง ในพื้นที่ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ซึ่งคณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานของบทบาทสตรีกับการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มอาชีพแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน เริ่มดำเนินการจัดตั้งกลุ่มเมื่อวันที่ 11 เดือนกันยายน พ.ศ.2566 โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์อำเภอท้ายเหมือง สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอท้ายเหมือง เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ด้านอาชีพ มีอาชีพเสริม เพิ่มรายได้แก่ครอบครัว โดยผลิตจากวัตถุดิบในท้องถิ่น ที่มีจุดเด่นมีเอกลักษณ์ของตนเองด้วยการบูรณาภูมิปัญญาดั้งเดิม ต่อยอดด้วยวิทยาการสมัยใหม่ ผลิตภัณฑ์กลุ่มมีหลายรูปแบบและได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือการออกร้านในงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างจังหวัด การส่งทางโทรศัพท์ภายใต้กลุ่มสินค้า “วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยววิถีชุมชนตำบลนาเตย” บทบาทสำคัญของสตรีตำบลนาเตย คือ บทบาทการบริหารจัดการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้ระบบการเลือกตั้งของสมาชิก ประกอบด้วยตำแหน่งประธาน รองประธาน บัญชี ทรัพย์สิน เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ และคณะกรรมการจัดการ ดำเนินการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม อำนวยความสะดวกการให้ความรู้ การกำกับติดตาม การรักษาสภาพประโยชน์ของสมาชิก มีการแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก มีสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เงิน ช่วยค่าฌาปนกิจศพ และให้กู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ มีการรายงานผลการดำเนินงาน จัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย รายงานงบทางการเงิน ทุกครั้งที่มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี และมีกรรมการตรวจสอบการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางที่กำหนดไว้

2. สภาพปัญหาอุปสรรคของกลุ่มอาชีพแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนและสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ สามารถจัดลำดับความสำคัญได้ดังนี้ 2.1) ด้านคน จำนวนสมาชิกกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน ลดจำนวนลงเรื่อย ๆ สมาชิกที่เหลือจะเป็นเพียงผู้สูงอายุ เนื่องจากกระบวนการผลิตของกลุ่มต้องใช้แรงงานที่มีฝีมือละเอียดอ่อน มีความประณีตเป็นอย่างมาก ทำให้ขาดช่างฝีมือในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ สมาชิกที่มีฝีมือในการผลิตสินค้าน้อย สมาชิกในกลุ่มหันไปประกอบอาชีพอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่มากกว่า สมาชิกที่เข้ามาส่วนใหญ่มุ่งเข้าเพื่อระดมทุนเท่านั้น 2.2) ด้าน

เงิน ปัจจุบันต้นทุนที่ใช้ในการผลิตสูงขึ้น เนื่องจากราคาวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเริ่มหายาก มีราคาสูง และยังได้รับผลกระทบจากคู่แข่ง และการแข่งขันในตลาดเพิ่มสูงขึ้น ผู้บริโภคมีอำนาจในการเลือกซื้อสินค้าที่มีความหลากหลาย และมีอำนาจในการต่อรองเรื่องราคาสูงปรับเปลี่ยนราคาขายไม่ได้ทำให้กำไรลดลง ทำให้เงินทุนหมุนเวียนสำหรับการดำเนินงานไม่พอ เมื่อลูกค้าสั่งผลิตผลิตภัณฑ์ปริมาณมาก ๆ 2.3) ด้านการบริหารจัดการ ปัจจุบันสมาชิกกลุ่มยังไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการผลิต ทำให้ไม่สามารถตัดสินใจวางแผนด้านการผลิต ต่างคนต่างผลิต จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ไม่คงที่ไม่ตรงกับความต้องการของลูกค้า ทำให้ไม่สามารถจัดการเงินทุนให้สอดคล้องกับการผลิตหรือการตลาดได้ รูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ยังไม่ทันสมัยขาดเอกลักษณ์เฉพาะตัวของสินค้า และไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน 2.4) ด้านวัสดุอุปกรณ์ วัตถุดิบเริ่มหายาก เนื่องจากปัจจุบันสินค้าประเภท กระเป๋ ผ้าผืนย้อม ผ้าบาติก ผลิตสูญผุกลืนห่าน ผลิตขนมพื้นบ้าน และไม้น้ำ จำเป็นต้องใช้วัตถุดิบในชุมชน ซึ่งมีปริมาณไม่เพียงพอและขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศในพื้นที่เป็นสำคัญ

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและแนวทางต่อการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจในการพัฒนากลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนประสบผลสำเร็จและยั่งยืน

3.1 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จปัจจัยภายใน ได้แก่ สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่ม มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม เช่น ร่วมคิด ร่วมพัฒนา ร่วมวางแผน ประธานกลุ่มเป็นบุคคลที่เสียสละ อดทน มีคุณธรรมในการบริหารงานในกลุ่ม และเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกทุกคน และมีความมุ่งมั่นพัฒนากลุ่มมีโครงสร้างองค์กรที่เป็นรูปธรรม มีกฎระเบียบข้อบังคับ กลุ่มที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิก ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่ม หาช่องทางจำหน่ายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ เช่น การมีตลาดชุมชนร่วมมือกันผลักดันกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จ

3.2 ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาของกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จและยั่งยืน

1) การมีส่วนร่วมของกลุ่ม สมาชิกต้องเข้าใจวัตถุประสงค์กลุ่ม มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนา เช่น ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน การบริหารกลุ่ม ย่อมเป็น ปัจจัยช่วยส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มมีบทบาท อุดมการณ์ร่วมกันมี การรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น มีความรัก สามัคคีกัน ความเป็นเจ้าของ 2) การหนุนเสริมและการให้การสนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องยังมีความจำเป็นที่จะต้องให้การช่วยเหลือและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ และองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่กลุ่ม เพื่อจะได้มีความรู้และทักษะรอบด้านเหมือนกับนักธุรกิจมืออาชีพ สามารถดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอย่างราบรื่นและยั่งยืน บนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง ซึ่งการหนุนเสริมและการให้การสนับสนุนจะต้องเป็นปัจจัยเสริม มิใช่ปัจจัยหลัก ในการพัฒนากลุ่มให้ประสบผลสำเร็จให้แก่กลุ่ม 3) การบริหารจัดการ กลุ่มจะต้องมีการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการแสดง บทบาทของผู้นำกลุ่มหรือผู้แทนผู้นำกลุ่มการบริหารมีความเสียสละและอดทน การบริหารงานด้วยความโปร่งใส มีคุณธรรม มีกฎระเบียบข้อบังคับกลุ่ม

หรือวัฒนธรรมกลุ่มที่มีความชัดเจน มีการประชุมสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์อย่างต่อเนื่องให้ทันสมัยเป็นที่ต้องการของตลาด โดยเน้นศักยภาพของชุมชน ทรัพยากร ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่องบทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและเพิ่มโอกาสกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อการสร้างรายได้ที่มั่นคง ในพื้นที่ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลตามกรอบงานวิจัยประกอบด้วยดังนี้

บทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและเพิ่มโอกาสกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อการสร้างรายได้ที่มั่นคง ในพื้นที่ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา สามารถสรุปผลการดำเนินงานหรือ ผลการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กิจกรรมสร้างบทบาทสตรีกับการมีส่วนร่วมและแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพสู่วิสาหกิจชุมชน ของผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพ ภาศิการพัฒนาในตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา สามารถสรุปผลการดำเนินงานหรือผลการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้ 1.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำกลุ่มอาชีพและผู้นำชุมชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการดำเนินโครงการ 1.2 การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PRA) ประกอบด้วยการวาดแผนที่ทางเดินชีวิต และแผนที่กลุ่มอาชีพในตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา 1.3 การวิเคราะห์กลุ่มอาชีพด้วยเทคนิคโองชีวิตเพื่อสร้างความเข้มแข็ง โดยการวิเคราะห์รายรับ รายจ่ายของกลุ่มอาชีพ 1.4 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพสู่วิสาหกิจชุมชนด้วย กรอบการดำเนินงานการทำงานเพื่อสร้างผลลัพธ์ร่วมกัน (Collective impact) เช่น การแบ่งบทบาทหน้าที่ของกลุ่มอาชีพสตรี การพัฒนาผู้นำ โดยเฉพาะการส่งเสริมคนรุ่นใหม่ การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน และการขอรับรองเป็นวิสาหกิจชุมชน

สำหรับแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพสู่วิสาหกิจชุมชนตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีแนวทางที่สำคัญ คือ 1) การแบ่งหน้าที่และบทบาทของสตรี และวางแผนการดำเนินงานพัฒนา ศักยภาพกลุ่มอาชีพด้วยกรอบแนวคิดการทำงานเพื่อสร้างผลลัพธ์ร่วมกัน (Collective impact) ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

แนวทางการยกระดับ กลุ่มอาชีพ	บทบาท/ผู้ที่เกี่ยวข้อง	กระบวนการ ดำเนินงาน	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
การสร้างฐานคิด/ การขยายแนวคิดกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ชุมชน	คณะกรรมการกลุ่ม/ สมาชิก	ศึกษาดูงาน/ แลกเปลี่ยน/ขอทุน สนับสนุน	จัดทำปฏิทินชีวิต	สมาชิกกลุ่มอาชีพ และ ผู้นำชุมชน
พัฒนาและส่งเสริม ผลิตภัณฑ์ชุมชน	สมาชิกกลุ่มผลิตกระเป๋ กลุ่มผลิตผ้ามีด้อย กลุ่มผลิตผ้าบาติก กลุ่มผลิตสบู่ผักลิ้นห่าน กลุ่มผลิตขนมพื้นบ้าน	ระดมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ถ่ายทอด ความรู้โดยการใช้ วัตถุดิบในชุมชน	ลงพื้นที่ในชุมชน ติดตามการ ดำเนินงาน	สมาชิกกลุ่มอาชีพ และ ผู้นำชุมชน
การเติมพลังให้กัน	หัวหน้ากลุ่มอาชีพ และ สมาชิกกลุ่ม อาชีพ ผู้แทนหน่วยงานภาคีที่ เกี่ยวข้อง (พัฒนาชุมชน และ เกษตรอำเภอ) ผู้นำชุมชน	การประชาสัมพันธ์ และ การศึกษาดูงาน		สมาชิกกลุ่มอาชีพ และ ผู้นำชุมชน
การสื่อสารทำความเข้าใจ กันอย่างต่อเนื่อง	สมาชิกกลุ่มอาชีพ และ ผู้นำชุมชน	การประชาสัมพันธ์ ผ่านหอ กระจ่ายข่าว/ Social Media (Facebook, Page หมู่บ้าน)		สมาชิกกลุ่มอาชีพ และ ผู้นำชุมชน
การจัดองค์กร แกน ประสาน สนับสนุน	หัวหน้ากลุ่มอาชีพ และ หน่วยงานภาคี ที่ เกี่ยวข้อง (พัฒนา ชุมชน และเกษตร อำเภอ) ผู้นำชุมชน	ประสานงานภาครัฐ เพื่อ สนับสนุนความ ร่วมมือ	นำเสนอผลงาน	สมาชิกกลุ่มอาชีพ และ ผู้นำชุมชน

2) แนวทางการพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยมีความสำคัญ คือการสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง อย่างน้อย 1 คน โดยมีวิธีการดำเนินงาน คือ (1) การแยกกลุ่มบุคคลในแต่ละกลุ่ม เช่น กลุ่มเยาวชนและกลุ่มอาชีพ (2) การคัดสรรบุคคลที่มีภาวะผู้นำที่มีความพร้อมในการที่จะพัฒนาตนเองและกลุ่ม (3) การสนับสนุนให้คนดีได้รับโอกาสในการพัฒนาและเป็นที่ยอมรับของส่วนรวม (4) การจัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคคลให้มีความรู้ด้านการแสวงหาแหล่งเรียนรู้ การสร้างหลักสูตรผู้นำการเปลี่ยนแปลง บทบาทหน้าที่ของผู้นำและการพัฒนาความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน (5) การดำเนินงานสร้างกลุ่มอาชีพให้มีความเข้มแข็ง โดยมีวิธีการดำเนินงาน คือ 5.1 การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน 5.2 การสร้างความสามัคคีในกลุ่มและความซื่อสัตย์ 5.3 การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มอาชีพ และ 5.4 การสร้างเยาวชนเพื่อให้เป็นผู้รับผิดชอบงานในอนาคต

3) แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ได้มาตรฐานและช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยมี (1) การค้นหาแหล่งจำหน่ายและตลาดใหม่ (2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มี

คุณภาพสูงขึ้น และ (3) การมอบหมายหน้าที่เพื่อนำผลิตภัณฑ์ชุมชนเข้าสู่กระบวนการขอรับรองมาตรฐานตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ผลิตภัณฑ์ชุมชน

4) แนวทางการขอรับรองการเป็นวิสาหกิจชุมชนระดับตำบล ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา โดยมีแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ (1) การตั้งคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน (2) การมอบหมาย/มอบอำนาจให้ผู้แทนกลุ่มอาชีพทำหน้าที่ในการขอจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนในระดับตำบล 2. ผลของการดำเนินกิจกรรมสร้างการมีส่วนร่วม และการพัฒนากลุ่มอาชีพสู่วิสาหกิจชุมชน ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีดังนี้ 2.1 ผู้นำชุมชนและผู้แทนกลุ่มอาชีพที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความตระหนักในประเด็นความสำคัญของการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชน ระดับตำบล โดยมีการตั้งคณะกรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในระดับตำบล และตั้งชื่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของตำบล คือ วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยววิถีชุมชนตำบลนาเตย 2.2 เกิดแผนพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ ประกอบด้วยแผนพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ คือ 1) การวิเคราะห์และค้นหาบุคคลที่มีความเป็นผู้นำ โดยการแยกกลุ่มบุคคลในแต่ละกลุ่ม เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มอาชีพ 2) การคัดสรรบุคคลที่มีภาวะความเป็นผู้นำและมีความพร้อมในการที่จะพัฒนาตนเอง และกลุ่ม 3) การสนับสนุนคนดีให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาและเป็นที่ยอมรับของส่วนรวม 4) การจัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้มีความรู้ด้าน การแสวงหาแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม การพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาเพื่อความเปลี่ยนแปลง การพัฒนาบทบาทหน้าที่ของผู้นำและกฎหมายและความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น 2.3 เกิดแผนเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนและรายได้ของครัวเรือน เป้าหมาย (กลุ่มผลิตภัณฑ์กระเป๋าสาน กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายมัดย้อม กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก กลุ่มผลิตภัณฑ์ผักลิ้นห่าน กลุ่มผลิตภัณฑ์ขนมพื้นบ้าน กลุ่มปลูกไม้ประดับ) โดยมีแนวทางที่สำคัญ คือ 1) การกำหนดครัวเรือนเป้าหมาย คือ ครัวเรือนที่เป็นสมาชิกของกลุ่มอาชีพ 2) การส่งการเรียนรู้เรื่องการลดต้นทุนการผลิต 3) การร่วมกันหาเป้าหมายตลาดใหม่ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ คือ ตลาดในชุมชนและนอกชุมชน ได้แก่ ระดับอำเภอ งานเทศกาลปล่อยเต่าทะเลหาดท้ายเหมือง งานสินค้า Otop จังหวัดพังงา ตลาดชุมชน ได้แก่ ตลาดท่าขอ ตลาดชายทะเล และการออกบูธตามงานแสดงสินค้าตลอดจนการจำหน่ายผ่านช่องทางตลาดออนไลน์ อย่างไรก็ตามสำหรับการพัฒนาช่องทางตลาดออนไลน์ ในการดำเนินโครงการวิจัย ได้นำแผนเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน และรายได้ของครัวเรือนเป้าหมาย (กลุ่มผลิตภัณฑ์กระเป๋าสาน กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายมัดย้อม กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก กลุ่มผลิตภัณฑ์ผักลิ้นห่าน กลุ่มผลิตภัณฑ์ขนมพื้นบ้าน กลุ่มปลูกไม้ประดับ) มาสู่การพัฒนาและได้เกิดตลาดออนไลน์ อย่างไรก็ตามในช่วงระยะเวลาของการทดลองขายสินค้า เมื่อวันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 10 เมษายน 2566 ผ่านทั้งตลาดหลักและตลาดออนไลน์ จากเดิมสมาชิกกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน เฉลี่ยขายได้เดือนละ 4,200 บาท ต่อเดือน และหลังจากที่สมาชิกกลุ่มทดลองขายสินค้า ผ่านตลาดออนไลน์ สามารถเพิ่มยอดขายเป็น 6,800 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.40 2.4 เกิดการรวมกลุ่มอาชีพสู่วิสาหกิจชุมชนและได้รับการจดทะเบียนรับรองเป็นวิสาหกิจชุมชนในระดับตำบล ในชื่อวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยววิถีชุมชนตำบลนาเตย และเกิดคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการระดับพื้นที่ (ผู้ก่อการดี) จำนวน 10 คน

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัยเรื่องบทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและเพิ่มโอกาสกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อการสร้างรายได้ที่มั่นคง ในพื้นที่ตำบลนาเตย อำเภอยายเมือง จังหวัดพังงา ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 ผลิตภัณฑ์ผ้า ผ้าบาติก ผ้ามัดย้อม กระเป๋า

ภาพ 2 ผลิตภัณฑ์ขนมพื้นบ้าน ช็อกมมทองม้วนผักลั่นทม

ภาพ 6 หนังสือตอบรับการใช้ประโยชน์จากองค์การบริหารส่วนตำบลนาเตย

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่องบทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและเพิ่มโอกาสกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อการสร้างรายได้ที่มั่นคงในพื้นที่ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา พบว่า บทบาทของสตรีต่อการพัฒนากลุ่มอาชีพ ในปัจจุบันนั้นไม่ได้ลดน้อยลงเลย มีแต่จะเพิ่มบทบาทขึ้นในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในการหารายได้มาใช้จ่ายภายในครอบครัว อันเนื่องมาจากสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจภายในครอบครัว ที่เป็นแรงผลักดันให้สตรีออกมาทำงานนอกบ้านมากขึ้น แต่หากวิเคราะห์ให้ลึกลงไป จะพบว่าการที่สตรีต้องออกมารับผิดชอบต่อครอบครัวมากขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากการที่สตรีไม่สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาของตนเองสังคมและประเทศไทย แม้จะมีการพยายามเรียกร้องให้สตรีได้มีส่วนร่วมในทุกด้านของการพัฒนาประเทศ หากแต่สิ่งที่ปรากฏให้เห็นคือ บทบาทของสตรีในกระบวนการพัฒนาที่มักจะถูกมองข้าม โดยสรุปบทบาทสตรีกับการพัฒนาชุมชน มี 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านเศรษฐกิจ คือ กระบวนการพัฒนาชุมชนเพื่อสร้างพื้นฐานจากการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง โดยการแก้ไขปัญหาความยากจนในตำบล ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม นำแนวทางการจัดการความรู้และการเรียนรู้ของคนในชุมชน มีการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของประชาชนและชุมชนเพื่อเพิ่มโอกาสกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อการสร้างรายได้ที่มั่นคง กระบวนการเรียนรู้การทำงานร่วมกันให้เกิดระบบที่ดีมีความโปร่งใสไร้ทุจริต เช่น กลุ่มผลิตผ้าบาติก ผ้ามัดย้อม กระเป๋าสาน อีโก้ปรีน กลุ่มผลิตขนมและอาหารพื้นบ้าน เช่น ขนมทองม้วนผักลิ้นห่าน ขนมโรตีกอบผักลิ้นห่าน ขนมครองแครงกรอบ กลุ่มจักสาน เช่น ไม้กวาด ก้านมะพร้าว กระเป๋าเชือกพลาสติก และกลุ่มแปรรูปอาหารทะเล กะปิ ปลาแดดเดียว 2. ด้านสังคม

พบว่า บทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพ คือ (1) การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (2) การวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PRA) ประกอบด้วย การวาดแผนที่ทางเดินชีวิต การวิเคราะห์บทบาทสตรีกับการพัฒนากลุ่มอาชีพ ด้วยเทคนิคองค์ชีวิตเพื่อสร้างความเข้มแข็ง โดยการวิเคราะห์รายรับรายจ่ายของกลุ่มอาชีพ (3) การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ 3. การแบ่งหน้าที่และบทบาทสตรี พบว่า การวางแผนการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ การพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนและการขอรับรองการเป็นวิสาหกิจชุมชนระดับตำบล 4. การดำเนินกิจกรรมการเพิ่มโอกาสกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อการสร้างรายได้ พบว่า บทบาทสตรีหรือผู้นำชุมชนและผู้แทนกลุ่มอาชีพ ที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความตระหนักในประเด็นความสำคัญของการรวมกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนในระดับตำบล เกิดการพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ ได้แก่ การพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยสร้างคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการระดับพื้นที่ (ผู้ก่อการดี) จำนวน 10 คน และการพัฒนาตลาดชุมชน รวมถึงในรูปแบบตลาดออนไลน์ ในกลุ่มผลิตภัณฑ์ 4 ประเภทของตำบลนาเตย ซึ่งสามารถเพิ่มยอดจำหน่ายเป็น 10,000-15,000 บาท/ต่อเดือน จากปกติขายได้เดือนละ 5,000-6,000 บาท/ต่อเดือน และได้รับการจดทะเบียนรับรองเป็นวิสาหกิจชุมชนในระดับตำบล ในชื่อวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยววิถีชุมชนตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ ทั้งด้านข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ภาครัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานในระดับพื้นที่ ควรให้ความสำคัญกับความต่อเนื่องของการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงบประมาณประจำปี และลงพื้นที่ชุมชนเพื่อเข้าไปติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชน เพื่อจะให้ความช่วยเหลือได้ตรงประเด็นและควรเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน ด้านความรู้การฝึกอบรม การดูงาน และสนับสนุนเงินทุนให้มากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ควรหาช่องทางในการส่งเสริมสนับสนุนด้านเงินทุนต่าง ๆ ให้กับกลุ่มสตรีในตำบลนาเตย เช่น การติดต่อขอทราบข้อมูลข่าวสารการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ จากองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชน เพื่อให้ชาวบ้านเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่ถูกต้องตามกฎหมายและมีอัตราดอกเบี้ยต่ำ และควรนำปัญหาและความต้องการของชุมชนเข้าที่ประชุมในระดับอำเภอหรือระดับจังหวัด เพื่อขอคำปรึกษาและขอความสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ

1.3 ประชาชนในชุมชนควรรักษามาตรฐานและขยายฐานเครือข่ายการดำเนินการ ในลักษณะของชุมชนยั่งยืน เพื่อเป็นการขยายความรู้ปลูกจิตสำนึกให้แก่ประชาชนที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการให้หันมาดูแลสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและสิ่งแวดล้อม โดยการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลนาเตย ร่วมกันขับเคลื่อนแผนการพัฒนาชุมชนสู่จังหวัดพะงาแห่งความสุข โดยการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงบประมาณประจำปี โดยครอบคลุมทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและสิ่งแวดล้อม ของตำบลนาเตย

2.2 ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ควรนำปัญหาและความต้องการของชุมชนตำบลนาเตย เข้าในที่ประชุมในระดับอำเภอหรือระดับจังหวัด ผ่านหน่วยงานทั้งสำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อขอคำปรึกษาและขอความสนับสนุนจากหน่วยงานราชการในในแง่งบประมาณและสนับสนุนบุคลากร

2.3 กลุ่มสตรี กลุ่มอาชีพ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน กลุ่มท่องเที่ยวชุมชน ควรรักษามาตรฐานและขยายฐานเครือข่ายการดำเนินการในลักษณะของชุมชนยั่งยืน เพื่อเป็นการขยายความรู้ปลูกจิตสำนึกให้แก่ประชาชนที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการให้หันมาดูแลสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและสิ่งแวดล้อม ในระดับพื้นที่ตำบลนาเตยอย่างเป็นรูปธรรม

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนกับการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจของกลุ่มอาชีพสตรีในตำบลนาเตย

3.2 ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ในมิติสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและสิ่งแวดล้อม ในตำบลนาเตย

3.3 “นาเตย” ชุมชนจัดการตนเองอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ทองทั่ว. (2552). *สืลาวิจัยไต้หวัน*. เชียงใหม่: วนิดาการพิมพ์.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- จุฑาทิพย์ ภัทรวาท. (2553). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ปริพนธ์ วัฒนขำ และคณะ. (2552). *รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์ การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจอาหารชุมชน กรณีศึกษาบ้านติดต่อก ตำบลนาอาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พัฒนพงษ์ ลาพิงค์. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสนับสนุนกลุ่มอาชีพให้เข้มแข็งขององค์การบริหาร ส่วนตำบลศรีเมืองชุม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- สิทธิชัย อุยตระกูล. (2540). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ: เอ็มพันธ์.

- สิทธิณัฐ ประพุทธนิมิต. (2546). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. เชียงใหม่: วนิดา เพรส.
- สุกัญญา ทศมี. (2554). ปัญหาในการบริหารจัดการของ กลุ่มอาชีพจักสานด้วยไม้ไผ่ บ้านน้อยโนนจานง ตำบล พรรณนา อำเภอพรรณนานิคม จังหวัดสกลนคร. (การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สุนทร คุณชัยมั่ง. (2554). การทำงานรวมกลุ่มเพื่อสร้างผลลัพธ์ร่วมกัน. กรุงเทพฯ: บริษัท อิมเมสพลัส คอมมิวนิเคชั่น จำกัด.
- อรรถัย กักพล. (2552). คู่คิด คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เจริญการพิมพ์.

พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของ
เทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
Buddhish Integration for the Competency Development of
Mae Taeng Subdistrict Municipality, Mae taeng District,
Chiang Mai Province

วีรวัฒน์ ภูเลื่อน¹, นพตณ ปัญญาวีรทัต² และ อภิรมย์ สีตาคำ³
Weerawat Phuluan¹, Noppadon Panyaweeratad² and Apirom Sidakham³

Received: 14 February 2024; Revised: 09 November 2024; Accepted: 16 November 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 กับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ในเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิจัยแบบผสมวิธี ได้แก่ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน วิเคราะห์ด้วยสถิติเช่น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 9 คน วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรอยู่ในระดับมาก 2) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันระหว่างการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 และ การพัฒนาสมรรถนะ ($R=.955$) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 1. ฉันทะ การกำหนดเป้าหมายและแนวทางที่ชัดเจน 2. วิริยะ ความพยายามและแรงบันดาลใจในการทำงาน 3. จิตตะ การเอาใจใส่และสมาธิในการทำงาน 4. วิมังสา การใช้วิจารณ์ญาณและความรอบคอบในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
คำสำคัญ: การพัฒนาสมรรถนะ; การบริหารงานของท้องถิ่น; การบูรณาการหลักอิทธิบาท 4

Abstract

This research aims to study: 1) the application of the Four Right Efforts Principle (Ittibat 4) in developing the competencies of personnel; 2) the relationship between the administration based on the Four Right Efforts Principle and the

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่; Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya Chiang Mai Campus

Corresponding author, e-mail: mrveerawatpoolenu@gmail.com

development of personnel competencies; and 3) to propose strategies for enhancing the competencies in administration based on the Four Right Efforts Principle at Mae Taeng Subdistrict Municipality, Mae Taeng District, Chiang Mai Province. The research uses a mixed-methods approach, which includes: 1) quantitative research using a questionnaire survey from a sample of 370 participants, analyzed using statistical methods such as frequency, percentage, mean, and standard deviation; and 2) qualitative research involving in-depth interviews with 9 key informants, analyzed through content analysis.

The findings of the study reveal that: 1) the application of the Four Right Efforts Principle in the development of personnel competencies was rated at a high level; 2) there is a strong positive relationship between the application of the Four Right Efforts Principle and the development of competencies ($R=.955$), which is statistically significant at the 0.01 level; and 3) the proposed strategies for developing administrative competencies based on the Four Right Efforts Principle include: 1) *Chanda* (intention) – setting clear goals and methods; 2) *Viriya* (effort) – maintaining perseverance and motivation; 3) *Citta* (mindfulness) – focusing attention and mindfulness in work; and 4) *Vimamsa* (investigation) – applying discernment and careful judgment to improve work performance.

Keywords: Competency Development; Local Administration; Integration of the Four Right Efforts Principle

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงการปกครองในประเทศไทยเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ถือเป็นการปฏิวัติทางการเมืองครั้งสำคัญที่ได้ทำให้ประเทศไทยก้าวสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย หลังการปฏิวัติ ประเทศไทยได้แบ่งโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ซึ่งการกระจายอำนาจในการบริหารงานสู่ท้องถิ่น ถือเป็นหลักการที่สำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตย และเป็นกลไกที่ช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยเทศบาลซึ่งเป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่สำคัญมีบทบาทในการบริหารงานต่าง ๆ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ (จิรวัดน์ รจนาวรรณ, 2546; โกวิทย์ พวงงาม, 2543) เทศบาลในประเทศไทยเริ่มก่อตั้งขึ้นหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง และมีการกำหนดฐานะต่าง ๆ ของท้องถิ่นผ่านพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 การกำหนดฐานะของเทศบาลได้มีการพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น จำนวนประชากร ความหนาแน่นของประชากร และรายได้ที่ท้องถิ่นสามารถจัดเก็บได้ โดยพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลในปี พ.ศ. 2542 ได้เปลี่ยนสุขาภิบาลจำนวน 981 แห่งให้กลายเป็นเทศบาล

ตำบล ซึ่งมีผลต่อการบริหารท้องถิ่นให้มีความสามารถในการบริหารจัดการงานในระดับท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539)

การบริหารองค์การในระดับต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน เป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนและต้องการการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติขององค์การ และต้องสามารถประยุกต์ใช้หลักการบริหารที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายขององค์การได้ (สมคิด บางโม, 2561) ในบริบทของเทศบาลตำบล การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพหมายถึงการให้บริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุด โดยไม่เพียงแต่การบริหารการงานในด้านต่าง ๆ แต่ยังต้องคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพให้มีความสามารถในการทำงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เทศบาลตำบลแม่แตง พบปัญหาหลายด้านที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขหรือกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนา เช่น การบริหารงานที่ไม่ครอบคลุมภารกิจทั้งหมด การขาดประสิทธิภาพของสมาชิกเทศบาล และการขาดความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ในการถ่ายโอนงานจากภาครัฐ โดยเฉพาะในด้านการใช้ทรัพยากรที่ยังไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน (พระอุทัย จารูมโน, 2564) การแก้ไขปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์กร นอกจากนี้หลักการของการพัฒนาองค์การที่มีประสิทธิภาพนั้นไม่สามารถแยกจากการพัฒนาศักยภาพบุคลากรได้ การพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพจึงต้องเน้นที่การเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีของบุคลากรในองค์กร การฝึกอบรมและการพัฒนาความสามารถของบุคลากรจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารในองค์กรมีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองความคาดหวังของประชาชนได้ (ติน ประยูพพทธิ, 2560) การนำหลักอิทธิบาทธรรมมาประยุกต์ใช้ในบริบทของการบริหารเทศบาลตำบลแม่แตง อาจเป็นทางเลือกหนึ่งในการเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารงานของเทศบาล ด้วยการเน้นการพัฒนาความสามารถของบุคลากร และการสร้างความร่วมมือที่ดีระหว่างผู้บริหารและประชาชน โดยอาศัยหลักการที่เน้นคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินงาน (ช่อลดา ห้วนน้ำ, 2545) อิทธิบาทธรรมประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ในการเสริมสร้างสมรรถนะและการพัฒนาองค์การในระดับท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาการประยุกต์ใช้อิทธิบาทธรรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของเทศบาลตำบลแม่แตง โดยจะศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักอิทธิบาทธรรมและการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในเทศบาลตำบลแม่แตง เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะในการบริหารงานของเทศบาลตำบลแม่แตง ให้สามารถบริหารจัดการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 กับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ในเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ซึ่งรวมการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีกระบวนการดำเนินการดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. **ประชากร** กลุ่มประชากรในการวิจัยคือผู้ที่อาศัยในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 4,942 คน ผู้วิจัยได้ใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เพื่อคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 370 คน

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ** ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมี 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ตอนที่ 2 การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารเทศบาลตำบลแม่แตง ได้แก่ ความพอใจ (ฉันทะ), ความเพียร (วิริยะ), ความเอาใจใส่ (จิตตะ), และความรอบคอบ (วิมังสา) ตอนที่ 3 พุทธบูรณาการในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของเทศบาล ประกอบด้วย 6 ปัจจัยจึงใจ ได้แก่ สมรรถนะในการสื่อสาร, การวางแผนและการบริหารจัดการ, การทำงานเป็นทีม, การปฏิบัติเชิงกลยุทธ์, การตระหนักรู้เรื่องโลกาภิวัตน์, และการบริหารตนเอง

3. **การทดลองใช้เครื่องมือ** แบบสอบถามได้รับการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มจริง จำนวน 30 คน เพื่อคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach) และพบว่าค่าความเชื่อมั่นรวมอยู่ที่ 0.826

4. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยได้ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตเชียงใหม่ ในการเก็บข้อมูลจากประชากรในพื้นที่ และได้แจกแบบสอบถามด้วยตัวเอง

5. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามถูกวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 กับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในเทศบาลถูกวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. **ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ:** การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลจำนวน 9 คน โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม 1) ตัวแทนผู้บริหาร 1 คน 2) ตัวแทนนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 1 คน 3) ตัวแทนนักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ 1 คน 4) ตัวแทนประชาชน 6 คน

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ:** ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์จากการศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 พุทธบูรณาการในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของเทศบาลตำบลแม่แตง ใน 6 ด้าน ได้แก่ การสื่อสาร, การวางแผนและการบริหารจัดการ, การทำงานเป็นทีม, การปฏิบัติเชิงกลยุทธ์, การตระหนักรู้เรื่องโลกาภิวัตน์, และการบริหารตนเอง

3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล:** การสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญดำเนินการโดยผู้วิจัยเอง

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล:** การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกทำโดยการบันทึกเสียงและการจดบันทึก จากนั้นจำแนกข้อมูลเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) พร้อมทั้งการสังเคราะห์และพรรณนาอ้างอิงคำพูดจากผู้ให้สัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=4.34$, S.D.= 0.40) เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ 1) ด้านการสื่อสาร 2) ด้านการวางแผนและการบริหารจัดการ 3) ด้านการทำงานเป็นทีม 4) ด้านการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ 5) ด้านการตระหนักรู้เรื่องโลกาภิวัตน์ 6) ด้านการบริหารตนเอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ระดับความคิดเห็นการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่	ระดับการพัฒนาสมรรถนะ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการสื่อสาร	4.42	.367	มาก
ด้านการวางแผนและการบริหารจัดการ	4.39	.363	มาก
ด้านการทำงานเป็นทีม	4.32	.385	มาก
ด้านการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์	4.32	.550	มาก
ด้านการตระหนักรู้เรื่องโลกาภิวัตน์	4.32	.408	มาก
ด้านการบริหารตนเอง	4.24	.327	มาก
ด้านการสื่อสาร	4.42	.367	มาก
ภาพรวม	4.34	0.40	มาก

ตารางที่ 1 ระดับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในเทศบาลตำบลแม่แตง
อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

สำหรับค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=4.37$, $S.D.=.344$) เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ ดังนี้

การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักอิทธิบาท 4	ระดับคุณภาพการให้บริการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ฉันทะ (ความพอใจ)	4.35	.357	มาก
2. วิริยะ (ความเพียร)	4.29	.344	มาก
3. จิตตะ (ความคิด)	4.39	.314	มาก
4. วิมังสา (ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง)	4.43	.359	มาก
ภาพรวม	4.37	.344	มาก

ตารางที่ 2 การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
ตามหลักอิทธิบาท 4

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่กับหลักอิทธิบาท 4 มีรายละเอียดดังแสดงในตารางดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์	ตัวแปรตาม						
	การพัฒนา สมรรถนะของ บุคลากร	1. ด้านการสื่อสาร	2. ด้านการวางแผน และการบริหาร จัดการ	3. ด้านการทำงาน เป็นทีม	4. ด้านการปฏิบัติ เชิงกลยุทธ์	5. ด้านการ ตระหนักรู้เรื่อง โลกาภิวัตน์	6. ด้านการบริหาร ตนเอง
ตัวแปรต้น							
หลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวม	.955	.409**	.338**	.459**	.607**	.518**	.400**
1. ฉันทะ	.036	-.013	.051	.127*	.053	-.084	-.058
2. วิริยะ	.048	-.050	.008	.096	-.025	.046	.153**
3. จิตตะ	.112*	-.087	-.093	.012	.062	.106*	.063
4. วิมังสา	1.000**	-.077	-.040	-.023	.024	.019	.083

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในเทศบาลตำบลแม่แตง
อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่กับหลักอิทธิบาท 4

ความสัมพันธ์ระหว่างทางการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในเทศบาลตำบล แม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับสูงมาก ($R=.955$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ในด้านมี

ความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันในระดับสูง ได้แก่ วิมังสา 1.000 และมีระดับน้อยมาก คือ หลักจิตตะ 0.112 หลักวิริยะ 0.048 และหลักฉันทะ 0.036 ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ในเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีแนวทางดังนี้

ฉันทะ: ความพึงพอใจในการบริหารงาน คือ ความร่วมมือ มีการประสานงาน ประสพการณ์ในการทำงานมีแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักฉันทะคือ ควรมีการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ก็ก่อให้เกิดทรัพยากรนี้มีประโยชน์สูงสุด มีประสิทธิภาพ

วิริยะ: ความเพียรพยายามในการบริหารงาน คือ ความขยันหมั่นเพียรเป็นคุณสมบัติที่ติดตัวมา ผู้ปฏิบัติงานจะต้องไม่ยอมย่อท้อต่ออุปสรรค ทั้งนี้ต้องสร้างแรงบันดาลใจ เอาชนะสิ่งที่ทำให้เราท้อใจ มีความเพียรพยายามในการทำงาน เพื่อเป็นแรงเสริมให้เทศบาลมีการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จิตตะ: การเอาใจใส่ในการบริหารงาน คือ การใช้หลักพุทธธรรม ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่) ในการปฏิบัติงานนั้น สมมติในการทำงานไม่ปล่อยจิตไปตามสิ่งต่าง ๆ ตั้งใจในการปฏิบัติงาน ย่อมแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ การทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทุ่มเทและทำงานหนักเพื่อให้งานสำเร็จจดทนกับอุปสรรคและสามารถพลิกฟื้นสถานการณ์เมื่อต้องประสบกับความล้มเหลวสามารถสร้างความสมดุล

วิมังสา: การใช้ปัญญาใคร่ครวญหาเหตุผลในการบริหารงาน คือ การใช้ปัญญาพิจารณาเหตุผล และกระบวนการทำงาน ใช้วิจารณ์ญาณในการปฏิบัติงาน โดยไตร่ตรองหาเหตุผลอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาจนด้วยแล้วผลที่สุด และควรใช้ปัญญาและสติในการปฏิบัติงานในทุกงาน เพื่อประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของเทศบาล ตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้อิทธิบาทและพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในเทศบาลตำบลแม่แตง แสดงให้เห็นถึงความสมดุลในระดับปานกลางระหว่างศักยภาพที่มีอยู่กับความท้าทายที่ต้องเผชิญ โดยในด้านต่าง ๆ เช่น การสื่อสาร การวางแผน การทำงานเป็นทีม และการรับรู้ต่อโลกาภิวัตน์ พบว่าบุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามสมควร แต่ยังมีช่องทางการพัฒนาเพิ่มขึ้น การศึกษานี้จึงชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการเสริมสร้างทักษะที่หลากหลายของบุคลากรภาครัฐในระดับท้องถิ่น เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นหากมีการสนับสนุนด้านการสื่อสารและการทำงานร่วมกันของทีม

อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ควรเสริมทักษะด้านการบริหารตนเอง เพื่อให้บุคลากรสามารถรับมือกับความท้าทายและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในงานบริการสาธารณะได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพระปลัดสถิตย์ โพธิญาโณ (2567) ที่พบว่าการสร้างสมดุลระหว่างชีวิตส่วนตัวและการทำงาน เช่น การเสริมสร้างสุขภาพทั้งกายและจิต เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมประสิทธิภาพการทำงานและเพิ่มความร่วมมือในทีมงาน ในทำนองเดียวกัน ผลการศึกษาของผกาสรณ์ ศรีสว่างวงศ์ และอารียา ป้องศิริ (2567) ยังสนับสนุนแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยเน้นการส่งเสริมทักษะส่วนบุคคล ซึ่งสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพของบุคลากรท้องถิ่นได้อย่างมีนัยสำคัญ การจัดการและการใช้ทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้องค์กรสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะในบริบทของภาครัฐท้องถิ่นที่ต้องเผชิญกับข้อจำกัดทั้งด้านงบประมาณและทรัพยากรมนุษย์ นอกจากนี้ การศึกษาของแทนพันธ์ โกสุวรินทร์ และกฤษฎีกิตติฐานัส (2567) ยังเน้นถึงบทบาทสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ โดยเฉพาะในมิติของการระดมทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในองค์กรท้องถิ่น ผู้นำที่มีศักยภาพในการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร และการกระตุ้นแรงจูงใจของบุคลากร จะสามารถผลักดันการพัฒนาศักยภาพขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยทั้งสามชิ้นสะท้อนถึงความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในภาครัฐท้องถิ่น โดยเน้นการเสริมสร้างทักษะที่หลากหลายทั้งด้านการบริหารจัดการ การทำงานเป็นทีม และการพัฒนาทักษะส่วนบุคคล ซึ่งการพัฒนานี้จะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพของการบริการสาธารณะและสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ดียิ่งขึ้น

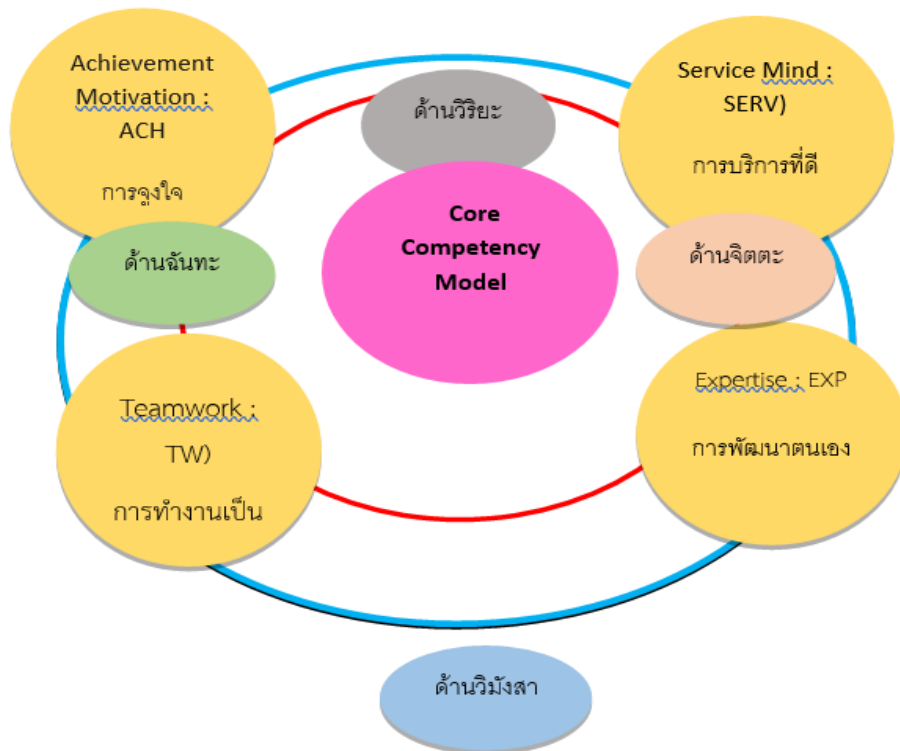
2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 กับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในหลายด้านที่สำคัญ โดยเฉพาะในด้านการสื่อสาร การวางแผนและการบริหารจัดการ การทำงานเป็นทีม การปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ การตระหนักรับรู้เรื่องโลกาภิวัตน์ และการบริหารตนเอง ซึ่งทุกด้านล้วนมีการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญและอยู่ในระดับสูง ผลการศึกษาเหล่านี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาวิเศษ กนตธมโม (2564) และกนกนุช นิยนันท์ และคณะ (2567) ที่ได้ชี้ให้เห็นว่าอิทธิบาท 4 ซึ่งเป็นหลักการทางพระพุทธศาสนา มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงานและช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งการนำหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย ฉันทะ ความพอใจในสิ่งนั้น วิริยะ ความเพียรพยายาม จิตตะ ความเอาใจใส่ และ วิมังสา ความไตร่ตรอง โดยแต่ละด้านมีความหมายที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์กร ด้านฉันทะส่งเสริมให้บุคลากรมีความยินดีและเต็มใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสร้างแรงจูงใจในการทำงานอย่างมีความสุขและทุ่มเทมากขึ้น ด้านวิริยะเน้นความขยันขันแข็งในการทำงาน ส่งผลให้บุคลากรทำงานด้วยความมุ่งมั่นและพยายามอย่างเต็มที่ ด้านจิตตะช่วยเสริมสร้างความเอาใจใส่ในการทำงาน ซึ่งทำให้บุคลากรใส่ใจในรายละเอียดและพร้อมที่จะปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่ด้านวิมังสาช่วยกระตุ้นให้บุคลากรรู้จักการไตร่ตรองและพิจารณาหาเหตุผลในการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน

ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างเสริมสมรรถนะบุคลากรและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรอย่างยั่งยืน โดยหลักการเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้บุคลากรมีทักษะที่จำเป็นในการทำงาน แต่ยังเสริมสร้างทัศนคติและพฤติกรรมที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกันในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ จิรัตติกา สุธสิงห์, (2565) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันภายในองค์กร ซึ่งช่วยให้บุคลากรสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทของการบริหารงานเทศบาลที่ต้องมีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานและประชาชน นอกจากนี้การวางแผนและการบริหารจัดการยังเป็นการพัฒนาที่สำคัญ ซึ่งหลักอิทธิบาท 4 ได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการพัฒนานโยบายและกลยุทธ์ที่มีความยืดหยุ่น และเหมาะสมต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

สำหรับผลวิจัยการทำงานเป็นทีมยังได้รับการพัฒนาผ่านหลักอิทธิบาท 4 โดยบุคลากรในเทศบาลตำบลแม่แตงมีความสามารถในการทำงานร่วมกันและใช้กลยุทธ์ในการจัดการความขัดแย้งอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการดำเนินงานภายในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกนุช นิยนันท์, สุริยา รักษาเมือง, พงศ์พัฒน์ จิตตานารักษ์ (2567) ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่าการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์และการตระหนักรู้เรื่องโลกาภิวัตน์นั้นแสดงถึงการเปิดรับและการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก ซึ่งส่งผลให้การบริหารงานในเทศบาลมีความยั่งยืนและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดีขึ้น โดยรวมแล้ว ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์กรท้องถิ่น ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยในการพัฒนาทักษะการทำงานต่าง ๆ แต่ยังสร้างความยั่งยืนและความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์งานการวิจัยเรื่องพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของเทศบาลตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังปรากฏเป็น Core Competency Model ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์ในงานวิจัยนี้ได้สร้างเป็น "โมเดลสมรรถนะหลัก" ซึ่งได้รับการพัฒนาจากสมรรถนะหลัก (Core Competency Model) ของ ก.ค.ศ. โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้านหลักที่เสริมสร้างประสิทธิภาพและผลสำเร็จในการปฏิบัติงานในองค์กรภาครัฐและภาคการศึกษาดังนี้

1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation: ACH) สะท้อนถึงความสามารถในการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นและตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน การสื่อสารและการโน้มน้าวใจมีความสำคัญในการสร้างความเห็นพ้องต้องกันภายในองค์กร ซึ่งเป็นเครื่องมือหลักที่ช่วยให้บุคลากรสามารถผลักดันการบรรลุเป้าหมายทั้งในเชิงบุคคลและองค์กรได้

2. การให้บริการที่ดี (Service Mind: SERV) เป็นสมรรถนะที่มุ่งพัฒนาแนวทางการให้บริการที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน การมีแนวคิดเชิงกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน รวมถึงการปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มคุณภาพ ประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ สิ่งนี้ทำให้บุคลากรสามารถตอบสนองตามเป้าหมายของผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานได้อย่างเหมาะสม

3. ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expertise: EXP) เป็นสมรรถนะที่เน้นการพัฒนาตนเองและความสามารถในการวิเคราะห์เชิงวิชาการเพื่อแยกแยะปัญหาที่ซับซ้อน และวางแผนการแก้ไขในเชิงป้องกันอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาการ

และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานทำให้บุคลากรมีศักยภาพที่จะส่งมอบการบริการที่ครบถ้วน และเป็นมิตร ตลอดจนให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์แก่ผู้รับบริการ เพื่อสร้างความไว้วางใจ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การทำงานเป็นทีม (Teamwork: TW) เน้นการสร้างทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร บุคลากรที่มีความสามารถในการทำงานเป็นทีมจะช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทุกระดับ และสร้างความเชื่อมโยงที่เข้มแข็งระหว่างบุคลากรในองค์กร การร่วมมือกันในการทำงานทีมอย่างมีประสิทธิภาพยังช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและส่งเสริมการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โมเดลนี้ชี้ให้เห็นว่าการสร้างและพัฒนาสมรรถนะหลักของบุคลากรจะช่วยเพิ่มศักยภาพ และประสิทธิภาพขององค์กรโดยรวม ทั้งยังเป็นแนวทางที่สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถในการทำงานเชิงกลยุทธ์ในองค์กรต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิผล

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยพบว่าระดับการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 และการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 และการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับสูงมาก ($R=0.955$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ ควรกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ก็ก่อให้เกิดทรัพยากรที่มีประโยชน์สูงสุด มีประสิทธิภาพ 2. วิริยะ ผู้ปฏิบัติงานจะต้องไม่ยอมย่อท้อต่ออุปสรรค ทั้งนี้ต้องสร้างแรงบันดาลใจ เอาชนะสิ่งที่ทำให้เราท้อใจ มีความเพียรพยายามในการทำงาน 3. จิตตะ ความเอาใจใส่ในการบริหารงานนั้น สมารถในการทำงานไม่ปล่อยจิตไปตามสิ่งต่าง ๆ ตั้งใจในการปฏิบัติงาน ย่อมแก้ไขปัญหาละอุปสรรคต่าง ๆ ได้ 4. วิมังสา ใช้ความรอบคอบ ใช้วิจญาณในการปฏิบัติงาน เพื่อประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานจนบรรลุผลตามเป้าหมาย ผู้บริหารและบุคลากรมีการวิเคราะห์องค์กรโดยใช้ เทคนิค SWOT ผู้บริหารกำหนดเส้นทางการบริหารที่ชัดเจน เพื่อให้เป็นองค์กรการบริหารแห่งอนาคต

1.2 ควรมีส่วนร่วมที่กว้างไกล เป็นหลักการแรกที่ยุ่่นำจำเป็นต้องมีและสามารถพัฒนาหน่วยงานให้ประสบผลสำเร็จได้

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 เทศบาลตำบลแม่แตง ควรจัดให้มีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้เกี่ยวกับแผนงาน อย่างเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และมีการอบรมแผนงานที่ดีแก่เจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอและอย่างต่อเนื่อง

2.2 เทศบาลตำบลแม่แตง ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในระบบการให้ความรู้แก่ผู้นำชุมชน และมีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางแอปพลิเคชันต่าง ๆ ให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2.3 เทศบาลตำบลแม่แตง จัดระบบและกระบวนการให้ความรู้เกี่ยวกับแผนงานแก่ประชาชน ให้ง่าย ไม่ซับซ้อน และมีความคล่องตัวในการให้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ (Knowledge Management) ในระดับ ผู้นำชุมชน และประชาชนให้มากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาการนำหลักธรรมด้านอื่น ๆ เช่น ไตรสิกขา พรหมวิหาร 4 เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานหน่วยงานอื่น ๆ

3.2 ควรศึกษาการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของหน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกนุช นิยนันท์, สุริยา รักษาเมือง และพงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์. (2567). การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 7(3), 1-13
- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชนจำกัด.
- จิรวัดน์ รจนารรรณ. (2546). *ปฏิรูปการเมืองและระบบราชการ*. กรุงเทพฯ: ฟังตน.
- จิรัตติกาล สุขสิงห์. (2565). การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร*, 5(1), 211-219
- ช่อลดดา ห่วงน้ำ. (2545). *การสร้างจิตสำนึกของการให้บริการภาครัฐ (ผลงานลำดับที่ 2)*. ประจวบคีรีขันธ์: สำนักงานจัดหางานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: พิมพ์เนศพรีนติ้งเซ็นเตอร์ จำกัด.
- ติน ปรัชญพทุทธ์. (2560). *ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แทนพันธุ์ โกสุรินทร์ และกฤษฎีกิตติฐานัส. (2567). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์ร่วมสมัย*, 5(1), 30-43.
- ผกาสรณ์ ศรีสว่างวงศ์ และอารียา ป้องศิริ. (2567). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารการบริหารปกครอง มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*, 13(1), 187-205.

- พระปลัดสถิตย์ โพธิญาโณ. (2567).การพัฒนาคุณภาพชีวิตการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลใน
จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 7(5), 153-166.
- พระมหาวิเศษ กนตธมโม. (2564).การพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานเทศบาลตามหลักอิทธิบาท 4.
วารสาร มจร เลย์ปริทัศน์, 2(2), 213-219.
- พระอุทัย จารูธมโม (แก่นจำปา). (2564). *การพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4
ขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี*. (สารนิพนธ์รัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรี
อยุธยา.
- สมคิด บางโม. (2561). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: บริษัทวิทยพัฒน์ จำกัด.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics an introductory analysis*. New York: Harper & Row.

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชนบ้านโป่งแสงทอง
ตำบลขี้เหล็ก อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่
Application of Buddhist Principles for Community Forest Management
Ban Pong Saeng Thong Khilek Subdistrict Mae Taeng District
Chiang Mai Province

สุนันทา ธรรมเสนา¹, ประเสริฐ ปอนถิ่น² และ อภิรมย์ สีดาคำ³
Sunantha Thammasena¹, Prasert Pontin², and Apirom Sidakham³

Received: 19 February 2024; Revised: 09 November 2024; Accepted: 13 November 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการป่าชุมชน 2) ศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชน 3) แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชนบ้านโป่งแสงทอง ตำบลขี้เหล็ก อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่ งานวิจัยนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ ผู้นำชุมชน ตัวแทนกลุ่มองค์กร/หน่วยงาน และประชาชนในพื้นที่ จำนวน 17 คน โดยการรวบรวมข้อมูลมีหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลภาคสนาม มีการสำรวจพื้นที่ การสังเกต การสัมภาษณ์ แล้วทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นที่ศึกษา จากนั้นนำเสนอในรูปแบบเชิงพรรณนา

จากผลการศึกษาพบว่า บ้านโป่งแสงทอง ตำบลขี้เหล็ก อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่ป่าชุมชน 1,000 ไร่ มีสภาพป่าที่มีศักยภาพเป็นแหล่งอาหารป่าธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ หมุนเวียนตลอดปีและมีการใช้ประโยชน์อื่น ๆ ของคนในชุมชน แต่งตั้งคณะกรรมการป่าชุมชน กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนอย่างชัดเจน การบริหารจัดการป่าชุมชนที่เน้นกลไกการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนและน้อมนำการประยุกต์ใช้หลักสัปปายะ 7 ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชน สำหรับแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชนซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่เอื้อต่อการพึ่งพาและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่ ที่อยู่เหมาะสม การคมนาคมเหมาะสม การพูดคุยเหมาะสม บุคคลเหมาะสม อาหารเหมาะสม อากาศเหมาะสม และอิริยาบถเหมาะสม

คำสำคัญ: การบริหารจัดการป่าชุมชน; การมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน; หลักสัปปายะ 7

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่; Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya Chiang Mai Campus
Corresponding author, e-mail: pim112097@gmail.com

Abstract

This research aims to: 1) study the management of community forests, 2) examine the application of Buddhist principles in community forest management, and 3) identify approaches for applying Buddhist principles in the management of Pong Saeng Thong Community Forest, located in Khilek Subdistrict, Mae Taeng District, Chiang Mai Province. This research utilizes a participatory action research approach. Key informants include community leaders, representatives from local organizations/agencies, and residents of the area, totaling 17 individuals. Data collection methods are diverse, including document analysis, field data, area surveys, observations, and interviews. The data were then analyzed and synthesized based on the research themes and presented in a descriptive format.

The study results indicate that Pong Saeng Thong, located in Khilek Subdistrict, Mae Taeng District, Chiang Mai Province, encompasses a community forest area of 1,000 rai. This forest is a potential natural food source, rich and available year-round, and serves other uses for the community members. A community forest committee has been established to set clear objectives and goals for the conservation and restoration of the community forest. The management of the community forest emphasizes a participatory mechanism involving all sectors and incorporates the application of the seven principles of Sappaya in the conservation and restoration process. The approach to applying Buddhist principles in community forest management promotes a way of life that encourages mutual reliance and support. It consists of seven factors: suitable dwelling, suitable transportation, suitable conversation, suitable people, suitable food, suitable climate, and suitable activities.

Keywords: Community Forest Management; Multi-Sectoral Participation; Seven Principles of Sappaya

บทนำ

ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นทรัพยากรที่มีบทบาทพื้นฐานในการพัฒนาที่ก้าวหน้า นำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาสมดุลของระบบนิเวศ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร และเป็นแนวป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ แม้ว่าป่าไม้จะเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถฟื้นฟูได้ แต่หากมีการใช้อย่างสิ้นเปลืองเกินขีดความสามารถในการฟื้นฟูปตามธรรมชาติ ก็จะทำให้เกิด

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม (วิชญ ทรายแก้ว และคณะ, 2560) จากข้อมูลปัจจุบัน พบว่าพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยลดลงเรื่อย ๆ จากรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย ปี พ.ศ. 2550-2555 ระบุว่าเมื่อ 40 ปีก่อน ประเทศไทยเคยเป็นประเทศที่มีป่าอุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยในปี พ.ศ. 2504 ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ถึง 171.02 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 53.33 ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ จากสถิติของกรมป่าไม้ประจำปี 2555 พบว่า พื้นที่ป่าไม้ลดลงเหลือเพียง 79.06 ล้านไร่ หรือร้อยละ 20.28 ของพื้นที่ทั้งหมด (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2561) การลดลงของพื้นที่ป่ายังส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ก่อให้เกิดปัญหาสังคม ภัยแล้ง ขาดแคลนน้ำ การลดลงของสัตว์ป่า และสูญเสียสมดุลทางธรรมชาติ

จากปัญหาที่เกิดขึ้น ชุมชนต้องรับมือกับผลกระทบสำคัญในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ของตนเอง โดยการกำหนดแนวเขตอนุรักษ์ และวางกฎระเบียบที่ส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ด้วยแนวทาง ‘คนอยู่ร่วมกับป่า’ โดยกระบวนการจัดการป่าชุมชนนี้ยังช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน (โกลม แพรกทอง, 2549) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ที่เน้นการเติบโตอย่างยั่งยืน ชุมชนท้องถิ่นมีสิทธิและบทบาทในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) ตัวอย่างเช่น ป่าชุมชนบ้านปางแสงทอง หมู่ที่ 11 ตำบลชี้เหล็ก อำเภอมะแมง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้แม่แตง สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 (เชียงใหม่) และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยมีเนื้อที่ 677 ไร่ 3 งาน 43 ตารางวา (ข้อมูลกรมป่าไม้, 2560) ชุมชนเล็งเห็นถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมีบทบาทต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และยังสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนที่พึ่งพิงธรรมชาติ

ด้วยเหตุนี้ ชุมชนจึงมุ่งมั่นในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม แนวคิดนี้ยังสะท้อนถึงคำสอนของพระพุทธองค์ที่เน้นถึงความกรุณาปรานีในการดูแลรักษาธรรมชาติ เช่น ศีลข้อห้ามในการฆ่าสัตว์ และการพรากของเขียว ซึ่งเป็นหลักคำสอนสำคัญในการอนุรักษ์ธรรมชาติ (พระธรรมปิฎก (ป.ปยุตโต), 2537) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมในการจัดการป่าชุมชนบ้านปางแสงทอง เพื่อศึกษาและนำเสนอแนวทางในการจัดการป่าชุมชนโดยใช้หลักพุทธธรรมอย่างเป็นองค์รวม มุ่งสู่การจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการป่าชุมชนของชุมชนบ้านปางแสงทอง ตำบลชี้เหล็ก อำเภอมะแมง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชนบ้านปางแสงทอง ตำบลชี้เหล็ก อำเภอมะแมง จังหวัดเชียงใหม่

3. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชนบ้านปางแสงทอง ตำบลชีเหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research methodology) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลจะใช้วิธีการกำหนดตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้บริหารเทศบาลตำบล จำนวน 3 คน 2) กลุ่มตัวแทนประชาชน จำนวน 12 คน 3) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป 4) นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 1 คน 5) กลุ่มตัวแทนป่าไม้ จำนวน 1 คน รวมทั้งหมด จำนวน 17 รูปหรือคน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการป่าชุมชนของชุมชนบ้านปางแสงทอง ตำบลชีเหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชน ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษา จากข้อมูลเอกสาร (Documentary research) เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลงานทางวิชาการ หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง ศึกษาจากข้อมูลภาคสนาม (Field research) ทำการศึกษาจากองค์กรชาวบ้านที่ทำการศึกษาวิจัย โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key informant interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการสังเกตการณ์ (Observation) ทั้งแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมขององค์กรชาวบ้านที่ทำการศึกษา เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยวิธีการบันทึกเสียงสนทนาและการจดบันทึก แล้วนำมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียง เฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) พร้อมทั้งนำเสนอโดยวิธีการการสังเคราะห์ด้วยเชิงพรรณนาอ้างอิงคำพูดบุคคลต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชนบ้านปางแสงทอง ตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การบริหารจัดการป่าชุมชนของชุมชนบ้านปางแสงทอง ตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า เกิดจากการที่ชุมชนแห่งนี้มีความมีความรู้สึกเป็นห่วงในทรัพยากรป่าไม้ที่ถูกใช้อย่างอิสระ ทั้งในการบุกรุกแผ้วถางที่ทำกินและการลักลอบตัดไม้ ดังนั้นจึงได้ร่วมกันจัดตั้งองค์กรขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการป้องกันและการบุกรุกยึดถือครองหรือเข้าทำประโยชน์ในผืนป่าแห่งนี้และหวังไว้ว่าป่าสาธารณะประโยชน์ผืนนี้จะได้เป็นที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน มีพื้นที่ป่าชุมชน 1,000 ไร่ จึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการป่าชุมชนบ้านปางแสงทอง เพื่อบริหารจัดการชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม มีบทบาทและหน้าที่ดังนี้ 1) ฝ่ายการเงิน มีหน้าที่เก็บรักษา ทำบัญชีรับจ่าย ชี้แจงรายละเอียดการใช้จ่าย 2) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีการสร้างความเข้าใจแก่ชาวบ้านและพื้นที่ใกล้เคียง 3) ฝ่ายตัดสินคดี มีหน้าที่พิจารณาตัดสินปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ป่าชุมชนเพื่อให้เกิดความเรียบร้อยและเป็นธรรม 4) ฝ่ายป้องกันและดับไฟป่า มีหน้าที่ป้องกันไฟ กำหนดแนวกันไฟ และดับไฟ 5) ฝ่ายปฏิคม มีหน้าที่ต้อนรับผู้มาเยี่ยม อำนวยความสะดวกและอื่น ๆ 6) ฝ่ายกิจกรรม มีหน้าที่ในการวางแผนจัดกิจกรรมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่า 7) ฝ่ายส่งเสริม มีหน้าที่ในการส่งเสริมช่วยเหลือกิจกรรมของฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับป่าชุมชน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการป่าชุมชนบ้านปางแสงทอง ตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าชุมชนได้นำหลักพุทธธรรมสัปปายะ 7 มาใช้ในการบริหารจัดการป่าชุมชน เพื่อสร้างความตระหนักรู้ ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันการใช้ทรัพยากรในป่าอย่างยั่งยืน ทำให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม ทั้งด้านความสุข ความสงบสุข ความเจริญรุ่งเรือง และความสวยงามของป่าและชุมชน โดยกระบวนการและการบริหารจัดการของป่าชุมชนมีลักษณะเป็นองค์กรรวม ครอบคลุมมิติสำคัญดังนี้

1) ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการสื่อสารชุมชน: ชุมชนได้จัดทำป้ายโครงการป่าชุมชน ป้ายแนวเขตป่าชุมชนหรือแผนที่ และป้ายรายชื่อคณะกรรมการ เพื่อเป็นการสื่อสารข้อมูลที่สำคัญแก่ชุมชนและผู้มาเยือน นอกจากนี้ยังมีป้ายแผนปฏิบัติงานและระยะเวลาการดำเนินงาน ซึ่งช่วยสร้างความเข้าใจและความโปร่งใสในกระบวนการบริหารจัดการป่าชุมชน

2) ด้านการดูแลรักษาและป้องกันภัยในป่าชุมชน: ชุมชนได้ดำเนินการป้องกันไฟป่าในฤดูแล้งซึ่งเป็นภัยที่มักเกิดขึ้นประจำ รวมถึงการจัดตั้งคณะกรรมการรักษาป่าชุมชนที่รับผิดชอบในการดูแลและเฝ้าระวัง เพื่อให้ป่าชุมชนปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ และคงสภาพสมบูรณ์ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

3) ด้านการบำรุงและฟื้นฟูระบบนิเวศป่าชุมชน: ชุมชนได้มีการปลูกป่าชุมชน การจัดซื้อและเตรียมกล้าไม้ การสร้างเรือนเพาะชำกล้าไม้ การฟื้นฟูภูมิทัศน์ และการสร้างฝายชะลอน้ำ

เพื่อรักษาความชุ่มชื้นและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศในพื้นที่ป่าชุมชนให้สามารถรองรับสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง

4) ด้านการศึกษาและการถ่ายทอดองค์ความรู้: ชุมชนมีการจัดทัศนศึกษาดูงาน การสร้างเส้นทางศึกษาธรรมชาติ และโครงการบวชป่าชุมชน รวมถึงการติดตั้งป้ายชื่อพันธุ์ไม้และป้ายความหมายเพื่อปลูกฝังความรู้และจิตสำนึกการอนุรักษ์ป่าชุมชนแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งองค์กรป่าชุมชนและจัดทำแบบจำลองทางภูมิศาสตร์ของป่า เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และศูนย์รวมของการบริหารจัดการป่าชุมชนอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน

การประยุกต์ใช้หลักสัปปายะ 7 ในการบริหารจัดการป่าชุมชนดังกล่าว ทำให้ชุมชนสามารถรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงทางจิตใจและวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการสืบทอดแนวคิดพุทธธรรมในการสร้างชุมชนที่เข้มแข็งและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการป่าชุมชนบ้านปางแสงทอง ตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ชุมชนได้นำหลักธรรมสัปปายะ 7 มาเป็นแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการป่าชุมชน โดยหลักการเหล่านี้ ได้แก่ ที่อยู่เหมาะสม การคมนาคมเหมาะสม การพูดคุยเหมาะสม บุคคลเหมาะสม อาหารเหมาะสม อากาศเหมาะสม และอิริยาบถเหมาะสม ซึ่งมีบทบาทในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและการอนุรักษ์ป่าชุมชนอย่างยั่งยืน ดังนี้

1) ที่อยู่เหมาะสม: การจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการอนุรักษ์ โดยคำนึงถึงความสะดวก ความเป็นระเบียบ และการใช้พื้นที่อย่างประหยัดและเป็นมิตรกับธรรมชาติ ทำให้ชุมชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างกลมกลืน

2) การคมนาคมเหมาะสม: การปรับปรุงเส้นทางและการคมนาคมให้เอื้อต่อการดูแลรักษาและเข้าถึงป่าชุมชนได้อย่างปลอดภัย รวมถึงส่งเสริมการใช้เส้นทางศึกษาธรรมชาติ เพื่อให้สมาชิกชุมชนและผู้มาเยือนได้เรียนรู้และเข้าใจความสำคัญของการรักษาสีเขียวในในพื้นที่ป่า

3) การพูดคุยเหมาะสม: การสร้างวัฒนธรรมการสื่อสารที่ดีภายในชุมชน เน้นการพูดคุยอย่างสร้างสรรค์และเอื้อเฟื้อแก่กัน ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และการร่วมกันตัดสินใจในการดูแลและพัฒนาป่าชุมชน

4) บุคคลเหมาะสม: การเลือกสรรบุคคลที่มีคุณธรรมและวิสัยทัศน์ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการป่าชุมชน ทั้งในระดับผู้นำและสมาชิกทั่วไป เพื่อให้เกิดความร่วมมือและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

5) อาหารเหมาะสม: ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอาหารจากป่าอย่างเหมาะสม โดยชุมชนจะเน้นการใช้ทรัพยากรจากป่าอย่างรู้คุณค่าและยั่งยืน ควบคู่ไปกับการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและการฟื้นฟูป่า

6) อากาศเหมาะสม: การรักษาสภาพแวดล้อมทางอากาศภายในป่าให้บริสุทธิ์ ชุมชนมีการควบคุมการเผาวัสดุธรรมชาติ และป้องกันมลพิษทางอากาศที่อาจเกิดจากการใช้ทรัพยากรในป่าอย่างไม่เหมาะสม ส่งเสริมให้ป่ามีความร่มรื่นและอุดมสมบูรณ์

7) อิริยาบถเหมาะสม: การสนับสนุนการดำเนินชีวิตของชุมชนให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ส่งเสริมวิถีชีวิตที่เรียบง่ายและใกล้ชิดธรรมชาติ ลดการใช้ทรัพยากรที่ไม่จำเป็น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่กลมกลืนกับป่า

การประยุกต์ใช้หลักสัปปายะ 7 ดังกล่าว ช่วยให้ชุมชนบ้านปางแสงทองมีความเข้าใจในคุณค่าของป่าชุมชน เกิดความรักและหวงแหนป่า ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา ปกป้องจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยทั้งหมดนี้นำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขกับธรรมชาติและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชนบ้านปางแสงทอง ตำบลชี้เหล็ก อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการป่าชุมชนของชุมชนบ้านปางแสงทอง ตำบลชี้เหล็ก อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสาเหตุและปัจจัยเกิดจากการที่ชุมชนมีความรู้สึกเป็นห่วงในทรัพยากรป่าไม้ที่ถูกใช้อย่างอิสระ ทั้งในการบุกรุกแผ้วถางที่ทำกินและการลักลอบตัดไม้ ดังนั้นจึงได้ร่วมกันจัดตั้งองค์กรหรือเรียกว่าคณะกรรมการขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการป้องกันและการบุกรุกยึดถือครองหรือเข้าทำประโยชน์ในผืนป่าแห่งนี้และหวังไว้ว่าป่าสาธารณะประโยชน์ผืนนี้จะได้เป็นที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ดังแนวคิดของคณิต ธนธรรมเจริญและคณะ (2566) ได้วิเคราะห์แผนชุมชน: การใช้ประโยชน์ที่ดินทำกินชุมชนตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน เกิดการตั้งคณะกรรมการแต่ละหมู่บ้านและสร้างกระบวนการทำงานพัฒนาชุมชนทุกด้าน ๆ มีการแสดงความคิดเห็น มีสรุปบทเรียน มีการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงพัฒนาแนวคิดและวิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งมีวิสัยทัศน์การใช้ประโยชน์ที่ดินชุมชนตำบลภูฟ้า คือ “พัฒนาอาชีพ พอกิน พออยู่ พอใช้ และมีส่วนร่วมดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ สรรเพชร เพียรจัด (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนเข้างาบนฐานการมีส่วนร่วมของเยาวชน พบว่า คณะกรรมการป่าชุมชน ได้กำหนดโครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการและสมาชิกป่าชุมชนอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ โดยคณะกรรมการป่าชุมชนมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และกำกับดูแลส่วนสมาชิกป่าชุมชนมีบทบาทในการลงมือปฏิบัติและดูแลรักษาป่าชุมชน มีการกำหนดกลไกการมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับ วินิจ ฝาเจริญ และชาญชัย ฤทธิร่วม (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการป่าชุมชน กรณีศึกษาบ้านตลาดชี้เหล็ก ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ดจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการจัดการป่าชุมชนจึงเกิดขึ้นจากจิตสำนึกการรักษาป่าและการพึ่งพา

อาศัยซึ่งกันและกัน มีวิธีการดูแลรักษาป่าผ่านระบบความรู้ ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรมและ กิจกรรมต่าง ๆ ก่อให้เกิดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างต่อเนื่องโดยเริ่มจาก 1) การจัดตั้ง คณะกรรมการทำงานด้านป่าไม้ 2) การกำหนดกฎเกณฑ์ในการใช้ประโยชน์ 3) การกำหนด บทลงโทษ สำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ 4) การปลูกต้นไม้เพิ่มในพื้นที่ป่า 5) การปลูกฝังจิตสำนึกใน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 6) จัดเวรยามลาดตระเวนป้องกันการลักลอบตัดไม้จัดทำแนวป้องกันไฟป่า

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชนบ้านปางแสงทอง ตำบล ชี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การประยุกต์ใช้หลักสัปปายะ 7 ได้แก่ สิ่งที่สวยงาม, สภาพเอื้อ, สิ่งที่เกิดกุศล, สิ่งที่เกิดการอยู่ดีและการที่จะพัฒนาชีวิต, สิ่งที่เหมาะสมอันเกี่ยวพันใน การเจริญภาวนาให้ได้ดีผล ช่วยให้สมาธิตั้งมั่น ไม่เสื่อมถอย เพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชนบ้านปาง แสงทอง จะช่วยให้ชุมชนสามารถใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนอย่างยั่งยืน เกิดความสุข ความสงบสุข ความเจริญรุ่งเรือง และความสวยงามของชุมชนบ้านปางแสงทอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระ ภัทรชัยญกรณ์ อุดสวย (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวตาม หลักสัปปายะ 7 แบบมีส่วนร่วม พบว่า การบริหารการจัดการโรงเรียนสีเขียวตามหลักสัปปายะ 7 แบบมีส่วนร่วม มีรูปแบบการบริหารจัดการดังนี้ 1. รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสี เขียวเป็นการดำเนินงานในการบริหารจัดการที่สำคัญ 3 ด้านคือ 1) การบริหารด้านกายภาพ เป็น การบริหารงานตั้งแต่ ด้านสภาพภูมิทัศน์ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านอาคารสถานที่ และด้านความ ปลอดภัย 2) ด้านการบริหารงาน เป็นการบริหารงานภายในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้ สถานศึกษาประสบความสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้และเอื้อประโยชน์ต่อผู้ศึกษา บุคลากร และสถาบันการศึกษา และ 3) ด้านวิชาการ ประกอบไปด้วย 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การจัดบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน 3) ด้านหลักสูตร เอกสารประกอบการใช้หลักสูตร 4) การจัดทำแผนการเรียน 5) การสอนซ่อมเสริม 6) การวัดและประเมินผล 7) กิจกรรมเสริมหลักสูตร และ 8) การจัดแหล่งเรียนรู้ 2. รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวตามหลักสัปปายะ 7 แบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารการศึกษาที่ต้องอาศัยหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรวมถึงภาค ประชาชน คือ ผู้ปกครองมาร่วมมือในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ร่วมกันในการบริหารงานทั้ง การวางแผนงาน การแก้ไข การดำเนินงานและการประเมิน เพื่อทำให้การทำงานมีศักยภาพและเกิด ประสิทธิภาพโดยการยึดหลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม คือ ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมพัฒนา ร่วม แก้ไข ร่วมรับผิดชอบเพื่อให้การบริหารการศึกษาประสบความสำเร็จและเจริญก้าวหน้าต่อไป ซึ่ง สอดคล้องกับธนพร เรือนคำ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องวัดเชิงมน: การพัฒนาตามหลักสัปปายะ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า (1) พญามังรายทรงถวายตำแหน่ง ที่พระองค์ทรงประทับสร้างขึ้นเป็นวัดแห่งแรกของตัวเมืองเชียงใหม่ชื่อว่า “วัดเชิงมน” ปัจจุบันมี โบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญ เช่น เจดีย์ช้างล้อม พระเสด็จมณี พระศิลา ศิลาจารึกวัดเชิง มนเป็นต้น ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางมาแสวงบุญ (2) วัดเชิงมนมีการพัฒนาวัดที่สอดคล้องกับ หลักสัปปายะ ด้วยการปรับปรุงภูมิทัศน์ของวัดให้ร่มรื่น เย็นสบาย ไม่แออัด จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก การเดินทาง มีพื้นที่สำหรับสนทนาธรรมแลกเปลี่ยนให้ความรู้ระหว่างพระสงฆ์กับฆราวาส

ประชาชน นักท่องเที่ยว มีร้านค้าศูนย์บริการอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐานให้บริการอยู่รายล้อม อีกทั้งสภาพอากาศของวัดเชียงมั่นตั้งอยู่เขตที่มีอากาศไม่ร้อนอบอ้าว เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวทุกวัยเข้าเยี่ยมชมรวมถึงภูมิทัศน์ของวัดที่เอื้อต่อการทำบุญ สนทนาธรรม ฟ้อนคลายอิริยาบถสำหรับนักท่องเที่ยวเดินทางมาแสวงบุญ ศึกษาโบราณสถานและโบราณวัตถุ

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่องการประยุกต์หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการป่าชุมชนบ้านปางแสงทอง ตำบลขี้เหล็ก อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปองค์ความรู้และสร้างเป็นโมเดลแผนภาพที่แสดงกระบวนการบริหารจัดการที่ชุมชนใช้ในการรักษาและพัฒนาทรัพยากรป่า โดยแบ่งออกเป็นองค์ประกอบหลักและมิตีย่อยที่สำคัญดังนี้

1. การบริหารจัดการป่าชุมชน แสดงถึงการจัดตั้งองค์กรและคณะกรรมการป่าชุมชน รวมถึงโครงสร้างการบริหารเพื่อการอนุรักษ์และป้องกันทรัพยากรธรรมชาติ มีฝ่ายต่าง ๆ ตามหน้าที่ เพื่อให้การบริหารจัดการเกิดประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) ฝ่ายการเงิน: จัดการบัญชีรับจ่ายของชุมชน 2) ฝ่ายประชาสัมพันธ์: สร้างความเข้าใจแก่ชาวบ้าน 3) ฝ่ายตัดสัณคัต: ตัดสัณคัตขัดแย้งเกี่ยวกับป่าชุมชน 4) ฝ่ายป้องกันและดับไฟป่า: ป้องกันและดับไฟที่อาจเกิดขึ้น 5) ฝ่ายปฏิคม: ต้อนรับผู้มาเยือน 6) ฝ่ายกิจกรรม: วางแผนกิจกรรมอนุรักษ์และฟื้นฟูป่า 7) ฝ่ายส่งเสริม: ช่วยส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การประยุกต์หลักพุทธธรรม (สัปปายะ 7) ในการบริหารจัดการ หลักธรรมสัปปายะ 7 ถูกนำมาใช้เพื่อเสริมสร้างการอนุรักษ์และการฟื้นฟู โดยแบ่งเป็นมิติต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนกระบวนการทำงานอย่างยั่งยืนดังนี้ 1) ที่อยู่เหมาะสม: การจัดพื้นที่ให้เอื้อต่อการอนุรักษ์และการใช้พื้นที่ร่วมกัน 2) การคมนาคมเหมาะสม: พัฒนาการเข้าถึงและเส้นทางศึกษาธรรมชาติ 3) การพูดคุยนเหมาะสม: ส่งเสริมวัฒนธรรมการสื่อสารที่สร้างสรรค์ 4) บุคคลเหมาะสม: เลือกบุคคลที่มีคุณธรรมและความตั้งใจ 5) อาหารเหมาะสม: ใช้ทรัพยากรจากป่าอย่างรู้คุณค่าและยั่งยืน 6) อากาศเหมาะสม: ควบคุมมลพิษและรักษาความร่มรื่น 7) อิริยาบถเหมาะสม: สนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ

3. มิติการเผยแพร่ ความปลอดภัย การฟื้นฟู และการศึกษา เน้นกระบวนการในการเผยแพร่ความรู้ การรักษาความปลอดภัย การฟื้นฟูระบบนิเวศ และการจัดการศึกษาในป่าชุมชน ได้แก่ 1) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการสื่อสารชุมชน: ใช้ป้ายแสดงข้อมูลและสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ 2) การดูแลรักษาและป้องกันภัยในป่า: ป้องกันไฟป่าและเฝ้าระวังภัยในป่าชุมชน 3) การบำรุงและฟื้นฟูระบบนิเวศ: การปลูกป่า การสร้างฝายชะลอน้ำ และการฟื้นฟูพื้นที่ป่าชุมชน 4) การศึกษาและการถ่ายทอดองค์ความรู้: จัดเส้นทางศึกษาธรรมชาติและโครงการบวชป่าเพื่อสร้างจิตสำนึก

โมเดลนี้จะเป็นกรอบในการประยุกต์ใช้พุทธธรรมในการบริหารจัดการป่าชุมชน โดยเชื่อมโยงการอนุรักษ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้เกิดผลยั่งยืน ทั้งในแง่ของการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมจิตสำนึกที่สอดคล้องกับธรรมชาติ

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยพบว่า เกิดจากการที่ชุมชนมีความรู้สึกเป็นห่วงในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ที่ถูกใช้อย่างอิสระ ทั้งในการบุกรุกและลักลอบตัดไม้ จึงได้ร่วมกันจัดตั้งองค์กรขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการอนุรักษ์ ป่าชุมชน ป้องกันและบนพื้นที่ป่าชุมชน 1,000 ไร่ มีการจัดตั้งคณะกรรมการป่าชุมชน เพื่อบริหารจัดการโดยมีการประยุกต์ใช้หลักสัปปายะ 7 ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชน ซึ่งแนวทางการประยุกต์หลักธรรมที่มีต่อการดำเนินชีวิตที่เอื้อต่อการพึ่งพาและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่ ที่อยู่เหมาะสม การคมนาคมเหมาะสม การพูดคุยเหมาะสม บุคคลเหมาะสม อาหารเหมาะสม อากาศเหมาะสม และอิริยาบถเหมาะสม

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรมีรูปแบบในการส่งเสริมสนับสนุนด้านงบประมาณและวิชาการ โดยเน้นเรื่องการปลูกจิตสำนึกและความเข้าใจถึงสิทธิของชุมชนในการเข้าร่วมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อประโยชน์ในการช่วยเพิ่มศักยภาพผลผลิตจากป่าที่ตอบสนองประชาชนด้วยเครือข่ายองค์กรท้องถิ่น

1.2 คณะกรรมการป่าชุมชนและท้องถิ่นควรดำเนินการและสนับสนุนให้มีการประสานงานขยายเครือข่ายเพื่อให้ความรู้และข่าวสารข้อมูลในการบริหารจัดการฟื้นฟู อนุรักษ์พื้นที่ป่าที่เหมาะสม เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและร่วมกันดูแลให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน

1.3 หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชาสัมพันธ์และกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าเพื่อกระตุ้นจิตสำนึกและความสามัคคีของคนในชุมชนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่องการบูรณาการการมีส่วนร่วมของภาครัฐกับภาคประชาชนในการจัดการพื้นที่ป่าชุมชน

2.2 ควรศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การจัดการป่าชุมชนอย่างยั่งยืนแบบมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการป่าชุมชนอย่างยั่งยืน

2.3 ควรศึกษาวิจัยพื้นที่ป่าชุมชนในรูปแบบการบริหารแบบเศรษฐศาสตร์ โดยใช้หลักการบริหารสมัยใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2561). แผนจัดการมลพิษ พ.ศ. 2555–2559. กรุงเทพฯ: กองแผนงานและประเมินผลกระทบควบคุมมลพิษ.
- โกมล แพรกทอง. (2549). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับป่าไม้ชุมชน*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คณิต ธนธรรมเจริญ และศิรินทีพย์ ผาเจริญ. (2566). แผนชุมชน : การใช้ประโยชน์ที่ดินทำกินชุมชนตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน. *วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์ร่วมสมัย*, 4(1), 93-108.
- ธนพร เรือนคำ. (2565). *วัดเชียงมั่น: การพัฒนาตามหลักสัปปายะเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในจังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา, เชียงใหม่.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2537). *ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ*. กรุงเทพฯ: บริษัทสหธรรม จำกัด.
- พระภัทรชัยญาณกรณ์ อุดสวย. (2564). *รูปแบบการบริหารการจัดการโรงเรียนสีเขียวตามหลักสัปปายะ 7 แบบมีส่วนร่วม*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- วินิจ ผาเจริญ และชาญชัย ฤทธิร่วม. (2565). การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการป่าชุมชนกรณีศึกษาบ้านตลาดขี้เหล็ก ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ดจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสันติสุขปริทรรศน์*, 3(1), 47-58.
- วิษณุ ทรายแก้ว, จตุพร ชูจันทร์ และภมรรัตน์ สุธรรม. (2560). พัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป่าชุมชนที่ยั่งยืนของประชาชนบ้านยางโพรง ตำบลปากหมาก อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 4(2), 273-290.
- สรเพชร เพียรจัด. (2565). *การพัฒนาสื่อเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนเข้างดการบนฐานการมีส่วนร่วมของเยาวชน*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

กลยุทธ์การบริหารงานบริการสาธารณะแบบพหุภาคีของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

Strategies of Multilateral Public Service Management of Local Administrative Organization in Hang Chat District, Lampang Province

นิวัฒน์ ประระมา¹, วีณา นิลวงศ์², กอบลาภ อารีศรีสม³,
รภัฏสรณ์ คงจนजारอนันต์⁴ และ ภาวินี อารีศรีสม⁵
Niwat Parama¹, Weena Nilawonk², Koblap Areesrisom³,
Raphassorn Kongtanajaruanun⁴ and Pawinee Areesrisom⁵

Received: 16 June 2024; Revised: 08 November 2024; Accepted: 16 November 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพในการดำเนินงานบริหารงานบริการสาธารณะแบบพหุภาคี 2) การศึกษาแนวทางการบริหารงานบริการสาธารณะในรูปแบบพหุภาคี และ 3) การพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารงานบริการสาธารณะแบบพหุภาคีในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง งานวิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกอย่างเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหารและผู้นำชุมชนใน 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลเวียงตาล, ตำบลเมืองยาว, ตำบลปงยางคก, และตำบลห้างฉัตรแม่ตาล รวมทั้งประชาชนจำนวน 100 คน งานวิจัยเชิงปริมาณถูกรวบรวมผ่านแบบสอบถามและวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยรวมกับการใช้เครื่องมือ SWOT และ TOWS Matrix

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารงานบริการสาธารณะแบบพหุภาคีโดยรวมอยู่ในระดับสูง 2) การบริหารงานบริการสาธารณะมีความโดดเด่นในทุก ๆ ด้าน เช่น การนำองค์กร, การวางแผนเชิงกลยุทธ์, การจัดการความรู้, การพัฒนาบุคลากร, และการประเมินผลการดำเนินงาน โดยรวมภาพอยู่ในระดับสูงสุด 3) กลยุทธ์การบริหารที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก, กลยุทธ์เชิงแก้ไข, กลยุทธ์เชิงป้องกัน, และกลยุทธ์เชิงรับ

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหาร; การบริการสาธารณะแบบพหุภาคี; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

^{1 2 3 4 5}มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่; Maejo University, Chiangmai Province

Corresponding author, e-mail: niwat_parama@hotmail.com

Abstract

This research aims to: 1) analyze the level of efficiency in the operation of public service management through multi-sector governance, 2) study the approaches to managing public services in a multi-sector model, and 3) develop effective strategies for public service management in a multi-sector context in the area of Hang Chat District, Lampang Province. The research employs a mixed-methods approach, collecting data through interviews with a targeted sample, which includes local leaders and community representatives from four sub-districts: Wiang Tan, Mueang Yao, Pong Yang Khok, and Hang Chat Mae Tan, as well as 100 citizens. Quantitative data were gathered through surveys and analyzed using descriptive statistics. Qualitative data were analyzed through content analysis combined with SWOT and TOWS Matrix tools.

The findings reveal that: 1) The overall level of efficiency in the operation of multi-sector public service management is high, 2) The management of public services excels in all areas, such as organizational leadership, strategic planning, knowledge management, human resource development, and performance evaluation, with an overall high performance level, 3) Effective management strategies consist of four main strategies: 1) proactive strategy, 2) corrective strategy, 3) preventive strategy, and 4) reactive strategy.

Keywords: Management Strategy; Multilateral Public Service; Local Government Organizations

บทนำ

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทย และเป็นกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบการปกครองของประเทศ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ประเทศไทยได้มีรัฐธรรมนูญมาแล้วทั้งสิ้น จำนวน 20 ฉบับ ซึ่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ถูกเรียกว่า “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน” ที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญ ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไทย โดยใช้หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งรัฐบาลกลางได้สละอำนาจการตัดสินใจทางการปกครองและการบริหารของส่วนกลางให้แก่องค์กรที่เรียกว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ใน พ.ศ. 2542 อย่างเป็นทางการ ยึดหลักการประชาธิปไตย และเปิดโอกาสให้ประชาชนและส่วนท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ดีขึ้น ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง รวมไปถึงการแบ่งเบาภาระหน้าที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะของส่วนกลางได้มากขึ้น จนมาถึงในปัจจุบัน รัฐธรรมนูญฉบับล่าสุด คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560) ซึ่งเป็นฉบับที่ 20 โดยเกิดจากการ

รัฐประหารในประเทศโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และยังคงไว้ซึ่งอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นเดิม ดังที่ปรากฏในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ในหมวดที่ 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น บัญญัติถึงหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดย (มาตรา 250) ที่ได้กล่าวไว้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดรับกับ (มาตรา 251) ที่ได้กล่าวรวมถึงเรื่องการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเป็นของตนเองซึ่งการบริหารบุคลากรต้องใช้ระบบคุณธรรมและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็น รวมทั้งที่มาของผู้บริหารท้องถิ่นยังได้บัญญัติให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยดังที่ (มาตรา 252) ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้ง หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะให้มาโดยวิธีอื่นก็ได้แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการนั้นได้ให้มีความสำคัญกับความโปร่งใสตรวจสอบได้ (มาตรา 253) ที่กำหนดให้การดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบรวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย และยังกำหนดกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดทำบริการสาธารณะของประชาชนในท้องถิ่น (มาตรา 254) โดยให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ยึดหลักการบริหารราชการที่ดี (Good governance) อันจะนำไปสู่การจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่ประชาชนและประเทศชาติ (ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, หน้า 74-75)

ด้วยเหตุนี้ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ ทำให้ไม่สามารถให้บริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่ปฏิบัติตามหลักการของการจัดบริการสาธารณะ เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนภูมิภาคในเชิงอำนาจการบริหารจัดการกิจการสาธารณะที่ยังไม่ได้รับอิสระที่แท้จริงในด้านการตัดสินใจดำเนินนโยบายสาธารณะ ด้วยข้อจำกัดด้านกฎหมายและงบประมาณ รวมทั้งปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบการบริหารที่ยังเป็นการรวมศูนย์อำนาจ เพราะโครงสร้างการบริหารที่ไม่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละท้องถิ่น อาทิเช่น ปัญหาการปฏิบัติงานของหน่วยงานไม่สามารถทำได้อย่างครบถ้วน ติดขัดกับระเบียบ ข้อกฎหมายบางประการที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินงานบริการสาธารณะ การทำงานทับซ้อนกับหน่วยงานของรัฐ ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาในพื้นที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กระจายอำนาจและให้โอกาสแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะอย่างมาก แต่ด้วยข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้านทำให้สะท้อนถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ย่ำแย่ตามไปด้วย เพราะความไม่สอดคล้องกันระหว่างปัญหาในชุมชนกับงบประมาณ บุคลากร ด้านเทคโนโลยี ข้อกฎหมายและด้านความรู้ต่าง ๆ ที่ไม่สามารถเชื่อมโยงภารกิจทั้งหมดให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมแม้ว่าจะเปิดระบบการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนก็ตาม แต่ยังมีข้อจำกัดอีกหลาย

ประการที่ยังต้องทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแสวงหาแนวทางเพื่อการบริหารสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและปัญหาอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารและการจัดทำบริการสาธารณะในปัจจุบัน ที่ยังคงประสิทธิภาพอยู่ในระดับ “ควรปรับปรุง” (กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น, 2563) อนึ่งเป็นที่น่าสนใจว่า จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดจำนวน 108 แห่ง ซึ่งมีการประเมินด้านที่ 4 การบริการสาธารณะนั้นยังคงมีผลการประเมินที่ไม่ติดอันดับใด ๆ ดังนั้น หากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการบริการสาธารณะ พร้อมทั้งแนวทางที่จะปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จะทำให้การประเมินผลและความพึงพอใจของประชาชนสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง พร้อมทั้งการสร้างข้อเสนอเชิงนโยบาย อันจะนำไปสู่การพัฒนาการบริหารการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยจะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติที่นำไปสู่ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนามั่นคงยั่งยืน ที่จะทำให้อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปางเป็นจังหวัดที่สามารถจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งอาจนำไปสู่การเป็นต้นแบบให้แก่จังหวัดอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
2. เพื่อวิเคราะห์การบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
3. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพในด้านการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้กระบวนการเรียนรู้โดยการปฏิบัติร่วมกัน (Action learning) ใช้วิธีการแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีกระบวนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย 4 ตำบล ได้แก่ ได้แก่ ตำบลเวียงตาล ตำบลเมืองยาว ตำบลปงยางคค และตำบลห้างฉัตรแม่ตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง จำนวนทั้งสิ้น 36,326 คน กลุ่มตัวอย่างของประชากรผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการภายใต้หลักการและวิธีการกำหนดขนาดของกลุ่ม

ตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณประชากรของสูตร Taro Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 100 คน

1.2 ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล และผู้นำชุมชน โดยกำหนดตัวแทนของผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละตำบล โดยแบ่งเป็นนายกเทศมนตรี จำนวน 4 คน ปลัดเทศบาล 4 คน และตัวแทนภาคประชาชน จำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้น 16 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ มี 2 แบบ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค 2) ด้านการให้บริการอย่างตรงต่อเวลา 3) ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ 4) ด้านการให้บริการด้านความต่อเนื่ององค์กร และ 5) ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า โดยใช้มาตรฐานส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งได้กำหนดระดับเป็น 5 ระดับ ตามมาตราวัดแบบ ลิเคิร์ต (Likert's Scale) (สุพัตร์ พิบูลย์, 2560) ส่วนที่ 3 การบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) ด้านการนำองค์กร 2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) ด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ด้านการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) ด้านการพัฒนาบุคลากร 6) ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ และ 7) ด้านการประเมินผลการดำเนินการ โดยใช้มาตรฐานส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งได้กำหนดระดับเป็น 5 ระดับ ตามมาตราวัดแบบ ลิเคิร์ต (Likert's Scale) สำหรับเกณฑ์การให้คะแนน เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้วใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 อยู่ในเกณฑ์ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 อยู่ในเกณฑ์ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อมูลข้อเสนอแนะเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด

2.2 เครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสร้างกลยุทธ์การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพในด้านการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง ซึ่งเป็นแนวคำถามแบบปลายเปิด เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เวทีสนทนากลุ่มเพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารงาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง ทั้ง 4 ตำบล ด้วยตัวเอง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เดินทางรับแบบสอบถาม

และได้รับฟังข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้รวบรวมข้อมูล สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้จัดทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูล ซึ่งได้นำส่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญพร้อมนัดหมายเพื่อเข้าพบ ได้แจ้งวัตถุประสงค์ในการเข้าพบล่วงหน้า เมื่อถึงกำหนดสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของงานวิจัยแก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์งานวิจัย ผู้วิจัยได้ทราบความเห็นที่กำหนดไว้ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จดบันทึกผลการสัมภาษณ์ และรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้จัดเตรียมไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ 2 ส่วนคือ ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จะนำเสนอในรูปของตารางโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ค่าความถี่ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division) ตามลักษณะตัวแปร และการทดสอบค่าเอฟ (f-test) พร้อมกับการเขียนบรรยายเชิงพรรณนา สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ สำหรับงานวิจัยคุณเชิงคุณภาพ ด้วยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบกับการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis technique) ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์งานวิจัยที่กำหนด โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา โดยใช้เทคนิค (SWOT Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่องกลยุทธ์การบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้บริหาร ปลัดเทศบาล และตัวแทนผู้นำชุมชน ส่วนใหญ่มีตำแหน่งการรับผิดชอบงานในระดับผู้นำชุมชน ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่มีอายุราชการน้อยกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตั้งแต่ 30,001 บาท ขึ้นไป สำหรับตัวแทนประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุ 55-60 ปี สถานภาพสมรส ได้รับการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ประมาณ 10,001 – 20,000 บาท ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน และอาศัยในพื้นที่เทศบาลมากกว่า 5 ปีขึ้นไป ร้อยละ 85.0

ส่วนที่ 2 ประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค 2) ด้านการให้บริการอย่างตรงต่อเวลา 3) ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ 4) ด้านการให้บริการด้านความต่อเนื่ององค์กร และ 5) ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า ผล

การศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.55) ซึ่งสามารถแสดงด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามตารางดังนี้

ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบล	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค	4.62	0.58	มาก
2. ด้านการให้บริการอย่างตรงต่อเวลา	4.50	0.42	มาก
3. ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ	4.35	0.48	มาก
4. ด้านการให้บริการด้านความต่อเนื่ององค์กร	4.30	0.47	มาก
5. ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า	4.37	0.62	มาก
ภาพรวม	4.50	0.55	มาก

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์การบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการนำองค์กร 2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) ด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ด้านการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) ด้านการพัฒนาบุคลากร 6) ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ และ 7) ด้านการประเมินผลการดำเนินการ ผลการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.54) ซึ่งสามารถแสดงด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามตารางดังนี้

ข้อที่	การบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ทั้ง 7 ด้าน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการนำองค์กร	4.53	0.427	มากที่สุด
2	ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์	4.41	0.611	มากที่สุด
3	ด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.38	0.563	มากที่สุด
4	ด้านการวิเคราะห์และการจัดการความรู้	4.34	0.539	มากที่สุด
5	ด้านการพัฒนาบุคลากร	4.65	0.437	มากที่สุด
6	ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ	4.25	0.605	มากที่สุด
7	ด้านการประเมินผลการดำเนินการ	4.50	0.483	มากที่สุด
รวม		4.50	0.548	มากที่สุด

ตารางที่ 2 การบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ส่วนที่ 4 สร้างกลยุทธ์การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพในด้านการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง จากการวิเคราะห์ SWOT Analysis ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก พบว่า

ด้วยเหตุนี้จึงได้มุ่งเน้นการพัฒนากลยุทธ์ที่สำคัญในการบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงแก้ไข กลยุทธ์เชิงป้องกัน และกลยุทธ์เชิงรับ โดยแต่ละกลยุทธ์ประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อยและแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

กลยุทธ์เชิงรุก	แนวทางการดำเนินงาน
กลยุทธ์ที่ 1 : การรายงานผลเพื่อความโปร่งใสต่อสาธารณะ	เพื่อให้เกิดความโปร่งใสต่อการบริหารงานด้านบริการสาธารณะ จะต้องรายงานผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สาธารณชนทราบเพื่อให้เกิดการตรวจสอบย้อนกลับ และแสดงความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบ และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงพัฒนาการให้บริการสาธารณะให้สามารถตอบสนองความต้องการและวิถีชีวิตของคนในชุมชนต่อไป
กลยุทธ์ที่ 2 : การบริการสาธารณะที่สอดคล้องกับความต้องการ	จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารงาน และมีการรับฟังความเห็นจากนักเรียนและผู้ปกครอง ดังนั้น ควรมีการจัดกิจกรรมการหาจุดร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ระหว่างผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเยาวชนในชุมชนให้มีศักยภาพทางความคิดและการเรียนรู้
กลยุทธ์เชิงแก้ไข	แนวทางการดำเนินงาน
กลยุทธ์ที่ 1 : การประมาณการค่าใช้จ่ายและจัดลำดับความสำคัญของบริการ	จากปัญหาเงินงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย ซึ่งหน่วยงานภาครัฐจะต้องดำเนินการประมาณการรายจ่ายเงินงบประมาณไว้ล่วงหน้า 2 ปี ดังนั้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการในการพัฒนาชุมชน ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันหารือกำหนดแผนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในแต่ละปี เพื่อระบुरายจ่ายที่จะเกิดขึ้นและเมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปีแล้วจะต้องนำแผนงานที่ได้หารือร่วมกันไว้ล่วงหน้ามาพิจารณาถึงความสำคัญของแผนงานว่าควรดำเนินการแผนงานใดก่อน – หลัง รวมถึงพิจารณารายจ่ายที่อาจไม่เหมาะสมหรือเกินความจำเป็นในช่วงเวลานั้น ๆ ด้วย เพื่อให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณในแต่ละปีมีความเหมาะสมและสร้างประโยชน์แก่ประชาชนสูงสุด
กลยุทธ์ที่ 2 : การพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพสูง	จากงบประมาณที่ไม่เพียงพอและบุคลากรยังขาดทักษะในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ จึงควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้โดย

กลยุทธ์เชิงรุก	แนวทางการดำเนินงาน
	การขอรับจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพสูง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
กลยุทธ์เชิงป้องกัน	แนวทางการดำเนินงาน
กลยุทธ์ที่ 1 : การพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับภาระงาน	จากปัญหาระเบียบ ข้อบังคับบางประเด็นที่ไม่ชัดเจน แต่องค์กรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน จึงควรจัดทีมศึกษาข้อปฏิบัติไปยังหน่วยงานส่วนกลางเพื่อหาหรือแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องและถ่ายทอดองค์ความรู้ดังกล่าวให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน และให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนทุกคน
กลยุทธ์ที่ 2 : การกำหนดเป้าหมายการให้บริการสาธารณะ	แม้ว่าระเบียบ ข้อบังคับ จะมีความไม่ชัดเจน ซึ่งอาจเกิดจากการตีความของผู้ปฏิบัติเองจึงสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยการหารือกับหน่วยงานส่วนกลาง และกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ต่อการให้บริการสาธารณะให้ชัดเจนว่าในแต่ละปีงบประมาณ แต่ละไตรมาสจะต้องมีแนวทางการดำเนินงานและตัวชี้วัดใดบ้างเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กร
กลยุทธ์เชิงรับ	แนวทางการดำเนินงาน
กลยุทธ์ที่ 1 : การพัฒนาระบบงานอำนวยการ	การพัฒนาท้องถิ่นซึ่งมีส่วนที่ขึ้นอยู่กับนโยบายของภาครัฐ แต่นโยบายของภาครัฐไม่มีความต่อเนื่องทำให้แผนงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางแผนไว้ไม่บรรลุเป้าหมายตามแผน ดังนั้นเพื่อให้แผนงานที่มีประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานต่อไปได้ ควรมีการพัฒนาระบบในการบริหารงานโครงการต่าง ๆ เพื่อรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางนโยบายและเพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจดำเนินงานตามแผนเปลี่ยนแปลงการดำเนินงาน หรือยุติโครงการทันที

ตารางที่ 3 กลยุทธ์การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพในด้านการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง ซึ่งผู้วิจัยได้มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

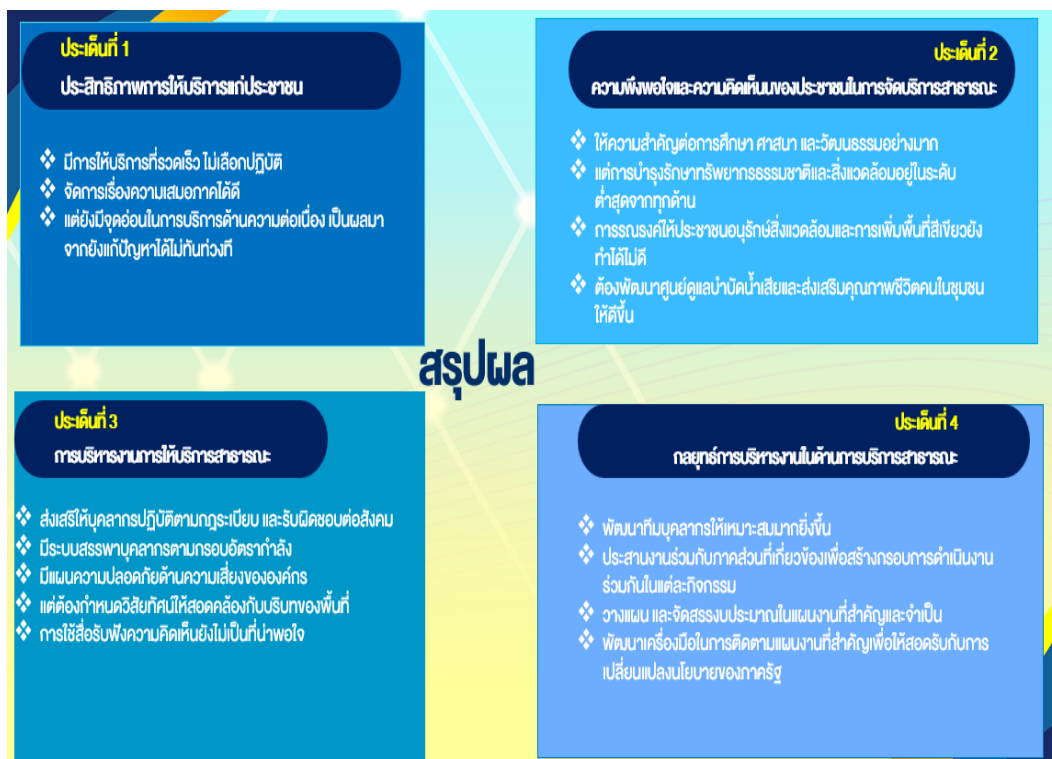
1. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลในพื้นที่อำเภอหางฉัตร จังหวัดลำปาง ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค 2) ด้านการให้บริการอย่างตรงต่อเวลา 3) ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ 4) ด้านการให้บริการด้านความต่อเนื่องขององค์กร และ 5) ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า ผลการศึกษาพบว่าโดยรวมการให้บริการอยู่ในระดับสูง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ปลัดเทศบาล ผู้นำชุมชน และภาคประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยมุ่งหวังให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งมีผลทำให้การบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลมีทิศทางที่สอดคล้องกัน ผลลัพธ์นี้ตรงกับการศึกษาของศรีนทิพย์ อรุณสวัสดิ์ฤกษ์ และคณะ (2564) ที่ศึกษาประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ซึ่งพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ ตีมัน (2560) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพการให้บริการที่สูงในภาพรวมอีกด้วย นอกจากนี้ ศรีณย์ วงษ์มาก (2567) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยพบว่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมีความสำคัญใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านการบริหารงาน ผลการศึกษาแนะนำให้พัฒนาโมเดลที่เรียกว่า GAPA Model ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้านนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

2. การบริหารของผู้บริหารและปลัดเทศบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอหางฉัตร จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและปลัดเทศบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหางฉัตร จังหวัดลำปาง โดยแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การบริการและการตอบสนองผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) การพัฒนาบุคลากร 6) การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ และ 7) การประเมินผลการดำเนินการ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและปลัดเทศบาลให้ความสำคัญกับด้านการพัฒนาบุคลากรมากที่สุด เนื่องจากบุคลากรถือเป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติงานในองค์กร ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ จักร ศิริรัตน์ และคณะ (2566) ที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี โดยพบว่าการจัดการด้านบุคลากรควรมุ่งเน้นการวางแผนโครงสร้างการบริหารกำลังคนให้มีขนาดและสมรรถนะที่เหมาะสม จัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพยากรบุคคลที่มีความถูกต้องและทันสมัยเพื่อนำมาใช้ในการสรรหาและประเมินผลการปฏิบัติงาน อีกทั้งควรส่งเสริมให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวไว้ว่า “องค์กรบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาบุคลากรให้มีคุณสมบัติ 3 ประการคือ เก่ง ดี และสุข โดย ‘เก่ง’ หมายถึง มีความรู้ความสามารถ ทักษะและศิลปะในการประสานงานที่เป็นที่ยอมรับ ‘ดี’ หมายถึง มีคุณธรรม จริยธรรม โปร่งใส และรับผิดชอบ และ ‘สุข’ หมายถึง ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่

บุคคลในสำนักงาน นอกจากนี้ ข้อค้นพบดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรพล นิติจอมเล็ก และคณะ (2567) ที่ศึกษาเรื่องระบบการบริหารจัดการสภาวะวิกฤติโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำเชิงบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงกลยุทธ์การบริหารจัดการสภาวะวิกฤติที่ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ 1) กลยุทธ์เชิงรุก 2) กลยุทธ์เชิงแก้ไข 3) กลยุทธ์เชิงป้องกัน และ 4) กลยุทธ์เชิงรับ ซึ่งการศึกษาและนำกลยุทธ์เหล่านี้มาประยุกต์ใช้สามารถช่วยเสริมสร้างการพัฒนาประสิทธิภาพในสถานการณ์วิกฤตต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอหางฉัตร จังหวัดลำปาง ทำให้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นแผนภาพดังนี้

ภาพ 4 กลยุทธ์การบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอหางฉัตร จังหวัดลำปาง

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า 1) ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารงานการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การ

บริหารงานบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการนำองค์กร 2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) ด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ด้านการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) ด้านการพัฒนาบุคลากร 6) ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ และ 7) ด้านการประเมินผลการดำเนินการ ผลการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) กลยุทธ์การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพในด้านการบริการสาธารณะแบบพหุภาคีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ที่สำคัญ ได้แก่ 1) กลยุทธ์เชิงรุก 2) กลยุทธ์เชิงแก้ไข 3) กลยุทธ์เชิงป้องกัน 4) กลยุทธ์เชิงรับ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยเพื่อต่อยอดในครั้งต่อไปมีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการศึกษาในครั้งนี้การบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งกล่าวถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการบริหารงาน ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ขอบเขตงาน บทบาทหน้าที่ และวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตเมื่อได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา จะนำมาใช้เป็นข้อมูลสำคัญในกระบวนการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร และเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กรมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดกลยุทธ์เพื่อเพิ่มความเข้าใจในการดำเนินงานขององค์กร นอกจากนี้การจัดทำแผนปฏิบัติการและโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ เป้าหมาย พันธกิจ และวิสัยทัศน์ขององค์กร ควรมีการดำเนินการควบคู่กับการกำหนดกลยุทธ์และให้คำแนะนำในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในกระบวนการดำเนินงาน ลดความซ้ำซ้อนและสิ้นลงของสายการบังคับบัญชา เพิ่มความมั่นใจในกระบวนการดำเนินงาน และมีการติดตามและประเมินผลด้านกลยุทธ์และรายงานผลการติดตามและประเมินผลให้ทราบแก่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง และนำผลการติดตามไปวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไป ดังนั้น ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยครั้งนี้คือ การให้ความสำคัญในกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร และการติดตามผลและประเมินผลเพื่อให้มีการปรับปรุงแก้ไขที่เหมาะสมในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาเรื่องควรจากการจัดเวทีคืนผลการศึกษาและรับฟังข้อเสนอแนะจากภาคส่วนต่าง ๆ ต่อประเด็นโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน นอกชุมชนควรมีการพัฒนาเทคนิควิธีการพัฒนาบนฐานคิดหน่วยงานที่หนุนเสริมและประชาชนสนับสนุน ทั้งนี้เพื่อทำให้การแสดงบทบาทของแต่ละภาคส่วนชัดเจน ภายใต้กรอบคิดการเคารพประชาชนในชุมชน และชุมชนเป็นเจ้าของ ตลอดจนการพัฒนาต้องเริ่มจากชุมชนเองและพัฒนาบนศักยภาพและความพร้อมของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น. (2563). รายงานสรุปผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สถ.-อปท.) ประจำปี พ.ศ. 2563 *Local Performance Assessment(LPA) Annual Report 2020* สาระสำคัญจากผลการประเมิน LPA ประจำปี พ.ศ. 2563. กรุงเทพฯ: กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น.
- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- จักร ศิริรัตน์, โขติ บดีรัฐ และศรชัย ท้าวมิตร. (2566). รูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 7(2), 479-499.
- ธีรพล นิตจอมเล็ก, รัชสรณ์ คงจนจารุณันต์, วิภา นิลงค์, ภาวิณี อารีศรีสม และพินณา หมวกยอด. (2567). ระบบการบริหารจัดการสภาวะวิกฤติโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำเชิงบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสันติสุขปริทรรศน์*, 5(1), 71-86.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560. (2560, 6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 74-75.
- ศรัณย์ วงษ์มาก, ไชยวัฒน์ เผือกคง และอมร หวังอัครางกู. (2567). การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์รวมสมัย*, 5(1), 1-14.
- ศรินทิพย์ อรุณสวัสดิ์ฤกษ์, ชาญเดช เจริญวิริยะกุล และวราพร ดำรงค์กุลสมบัติ. (2564). ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 11(4), 732-745.
- สุพัตร์ พิบูลย์. (2560). สถิติเบื้องต้น. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เสาวลักษณ์ ดีมัน. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา. (รายงานการวิจัย), มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.

A Phonological Study of Burmese Language Spoken by Migrant Workers in Talaad Thai Market of Thailand

Sumana¹, Veerakarn Kanokkamalade² and Sakchai Posai³

Received: 12 February 2024; **Revised:** 26 November 2024; **Accepted:** 05 December 2024

Abstract

This thesis, titled "A Phonological Study of the Burmese Language Spoken by Migrant Workers in Talaad Thai Market, Thailand," explores the phonological variations in Burmese as used by migrant workers. The study's objectives are: (1) to examine sound variations in the Burmese language spoken at Talaad Thai market in Pathum Thani, Thailand; (2) to identify factors influencing these variations, comparing them to Burmese speakers at Bahan market in Yangon, Myanmar; and (3) to analyze similarities and differences between the two groups. Data were collected through in-depth interviews with 40 key informants from both locations, focusing on the sound system of consonants, vowels, and tones.

The findings reveal significant phonological variations, offering valuable insights into language typology, preservation, and education in the context of Myanmar. Differences in pronunciation, vocabulary, and individual speech patterns were observed, influenced by factors such as age, education, and social background. Distinct vocabulary choices and pronunciation styles emerged as major points of variation. The research systematically presents unique responses from key informants, detailing their views, feelings, and usage of Burmese in daily life. Specific linguistic features, including eleven categories of frequently used words related to markets, kinship terms, and essential vocabulary, are highlighted to complement the study. This work contributes to a deeper understanding of Burmese phonology, shedding light on linguistic dynamics across different sociolinguistic contexts.

Keywords: A Phonological Study; Burmese Language; Migrant Workers Talaad Thai Market of Thailand

¹ Master of Art in Linguistics, Faculty of Humanities, Mahachulanongkornrajavidyalaya University

^{2 3} Lecturer of the Faculty of Humanities, Mahachulanongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: sumanamy409@gmail.com

Introduction

Myanmar or Burmese is the official language of Myanmar since a long time ago. The population of the country was estimated at 54.1 million people according to Myanmar Population (Worldometer,2022) who used Burmese's official language in the media, government administration, and all levels of education. The utilization of minority languages is suppressed by the authoritarian regime. Several ethnic groups dwell in Myanmar and the Burmese language is one of the original languages in Myanmar because, according to estimation, 33 million people have spoken the Burmese language in the ancient period. The area of the whole spread of the country can be divided into three parts of the zones involving the upper, middle, and lower zones. Most of the people in the central regions and lower parts speak the Burmese language as a mother tongue, while people in other parts employ their languages for communication among themselves.

The population of about 70% of Myanmar according to Administrative Map of Myanmar (2022) is the mother tongue user of Burmese language, whereas other ethnic minority groups learn Burmese as a second language at school and in daily activities for contact. In overseas countries like Thailand, Malaysia, and Singapore, many people fleeing from Myanmar including migrant workers, students, and asylum seekers apply the Burmese language but the pronunciation and tones are much different from those who live in Yangon. Talaad Thai was established in 1997 and administrated by Dr. Thanom Angkanawatana who was the founder of Thai Agro Products Company Limited, and it is Thailand's biggest central market for agricultural products. The idea of establishing the market place was too important for the agricultural products, while the free trade system became a vital concern for the traders. The service of a collection and distribution channel for both local and international agricultural products were the major function of the market. Talaad Thai is situated on Phaholyothin Road (KM. 42), Khlong Luang district, Pathum Thani province, and is not far from Thammasart University (Rangsit campus). Due to its excellent location, local traders from all over the country and international traders can commute to and from the market very conveniently.

The period revealed by the Myazedi stone showed the gradual decline in the formal use of the Pāli and Mon languages, and the rise of the Burmese language, which was becoming mature as a medium of literary expression, using Mon script. The later decades of the Pagan period marked the ascendancy of Burman cultural

traits at the expense of Mon tradition. The Myazedi inscription is a benchmark from which to chronicle the development of a peculiarly Burmese culture according to language of Myanmar (Britannica, 2022).

Major problems of the research can be conducted as a speech sound problem where the speech sounds of an individual's language are not produced properly, not produced at all or not used correctly. There are two main types of speech sound problems which include: 1. Articulation disorder which means disorder in which an individual cannot produce speech sounds correctly due to the imprecise placement, timing and movement of the speech muscles, lips, tongue, palate or throat. And Phonological disorder takes place where an individual will have a difficulty in using the rules of the sound system of their language correctly. An individual with a phonological disorder may have difficulty in recognizing the difference between a pair of sounds. For example, knowing that the 's' in 'sin' is different to the 's' in 'shin', this may result in a difficulty producing these sounds correctly, the individual may say 'sin' for 'shin' (Watkins Justin, 2005).

Research on problems can be classified as two major factors that emerge when interpreting is an ongoing process. The errors occur omissions of important information and the listeners need more attention to understand the speakers. Complex communication has several challenges for interpreters, and more effort needs to be put into listening, and understanding. So, there is a requirement of this sort of research to provide the necessary guidance for those who have an interest in better communication.

Research Objectives

1. To examine sound variations in the Burmese language spoken by migrant workers at Talaad Thai market, Pathum Thani, Thailand.
2. To explore the factors influencing sound variations in the Burmese language used at Bahan market, Yangon, Myanmar.
3. To compare the similarities and differences in Burmese language usage between migrant workers at Talaad Thai market and speakers at Bahan market.

Research Methodology

The researcher needed to study all available information about the phonology of Burmese spoken in Talaad Thai and Bahan market where diverse ethnic

people of Myanmar have been living. This study applied a mixed method nature that focuses on a phonological study of the Burmese language spoken in Thailand, which collected the data from key informants at Talaad Thai market of Thailand and Bahan market, Bahan township, Yangon, Myanmar, where the people used the Burmese language in their daily lives.

The idea of choosing the survey area was under the supervision of supervisors who are chairman and member of the thesis committees. The written records of the survey were done continuously during the 2021 to 2024. Since, the books, articles, journals, and thesis books were collected for the research, the data was derived from the various scholars and researchers of course. To obtain the exact data, the researcher went to Talaad Thai market several times. The reason why the interviewees had different professions, time management played an important role in interviewing.

Research Tools

In terms of data collection, every stage was carried out systematically to make sure that the facts and the information were explicit and effective for application in the respective field. Hence, tools for data collection played a vital role in achieving better research. The tool of data collection was an In-depth interview with the scheduled questions of a phonology of the Burmese language, the sound system of consonants, vowels, and tones spoken in Talaad Thai market, Pathum Thani province of Thailand and Bahan market of Myanmar. The questions were written for efficient and effective communication to get valid and reliable data.

For the instruments, in this study, there applied questionnaires; an interview, and a test. The questionnaires were used by asking for general information from the respondents. The interview was also used as an instrument to acquire more in-depth information about the Burmese language spoken by the speakers from Talaad market and the speakers from Bahan market as the certain participants in their background and language use in their daily lives.

The test results were used to compare the comparison of both Burmese languages in the Talaat Thai market used by different ethnic groups of migrant workers and the Burmese language spoken by the speakers in the Bahan market, Bahan Township, Yangon City, Myanmar, who played a role in the subjects' performance.

Results

According to the finding contributed to the broader understanding of language typology and provide valuable insights for linguistic research, language preservation, and language education in the context of Myanmar. With the result of the comparison, the outcome of individual speech patterns displays distinct between the Burmese language users. Additionally, vocabulary choices are one big different thing among them; pronunciation is another important variation.

For the result of the investigation on the main factors revealed that there still have some factors such age, educational level, and social background also can contribute to an individual difference in the way of speaking Burmese language. For further detail, the result of unique replying of the key informants was arranged in an academic way of the research. And general answer of the key informants was presented, then, the investigation and function of Burmese language were explored in a systematic way including key informants' feeling, view, and function of the Burmese language. For another result of the distinctive sounds between the Burmese language users, and vocabulary choices were mentioned as the big different thing, as an additional support pronunciation was found as one major variation for the key informants.

Lastly, the result of comparison for the testing of the similarities and differences of the Burmese language spoken by migrant workers at the Talaad Thai market in Pathum Thani, Thailand and people from the Bahan market, Bahan township, Yangon City, Myanmar. Burmese language's pronunciation which involved eleven categories concerning with daily usages involving related words of market, kinship terms and essential words of people were mentioned for the complement of the research. The researcher disbursed the test for key informants from a sample of (11) categories presented as follow:

No	Words in English	Indicator of the Pronunciation used by Myanmar people in two areas			
		Talaad Thai Market	Same	Bahan Market	Difference
1.	fruit	[θiʔθ]		[θiʔθ]	×
2.	banana	[ŋəpyɔθi]	√	[ŋəpyɔθ]	

No	Words in English	Indicator of the Pronunciation used by Myanmar people in two areas			
		Talaad Thai Market	Same	Bahan Market	Difference
3.	mango	[θəye θi]		[θəyeʔθi]	×
4.	betel nut	[g`aNz`e]	√	[g`aNz`e]	
5.	grape	[ts`abyi]	√	[ts`abyi]	
6.	guava	[m`aliga]	√	[θiʔθ]	
7.	coconut	[? ɔ3]	√	[ŋəpyɔθi]	
8.	mango	[θəyeʔ θiʔ θ]	√	[θəye θi]	
9.	pepper	[ŋəyouʔ]	√	[g`aNz`e]	
10.	orange	[eɪmɔ θiʔ]	√	[ts`abyi]	
11.	durian	[duyin]	√	[duyin]	
12.	mangos teen	[minguʔθi]	√	[duyin]	
13.	olive	[θaNIwiNθi]	√	[θaNIwiNθi]	
14.	pomegranate	[sàlɛθi]	√	[ŋəyouʔ]	
15.	fig	[θaph ^h éũθi]	√	[eɪmɔ θiʔ]	
16.	pear	[θɪtɔθi]	√	[duyin]	
17.	pineapple	[nánaʔθi]		[minguʔθi]	×
18.	watermelon	[θak ^h úáθi]	√	[θaNIwiNθi]	
19.	lemon	[θapɯjáθi]		[sàlɛθi]	×
20.	Plum	[zɪθi]	√	[θaph ^h éũθi]	
21.	Cherry	[tɕ ^h éθi]	√	[θɪtɔθi]	
22.	Dragon fruit	[nágammaʔθi]	√	[nánaʔθi]	
23.	avocado	[thɔb ^h éθi]	√	[θak ^h úáθi]	
24.	tamarind	[madzɪθi]	√	[θapɯjáθi]	
25.	potato	[áɪúθi]	√	[zɪθi]	
26.	tomato	[k ^h jántɕ ^h ũθi]	√	[tɕ ^h éθi]	
27.	pumpkin	[phjáουθi]		[phjáουθi]	×

No	Words in English	Indicator of the Pronunciation used by Myanmar people in two areas			
		Talaad Thai Market	Same	Bahan Market	Difference
28.	santol	[θɪʔtoθi]	√	[tʰɔ̃bɛθi]	
29.	Eggplant	[kʰjáũθi]	√	[madzɪθi]	
30.	papaya	[θaʔbòθi]	√	[áluθi]	

Table 1 (Category-1) Pronunciation of Vocabulary Word List for the fruits (30) words

The table above presents the phoneme pronunciations of 30 fruit-related words provided by the key informants. Minor differences were observed between Burmese speakers from Myanmar and those at Talaad Thai market.

For instance, in words 1 and 3, slight pronunciation differences were noted. In word 1, speakers from Bahan Market in Myanmar pronounced it as [θiʔ], while those from Talaad Thai market pronounced it as [θi], indicating a distinct pronunciation system. In the case of word 3 (betel nut) [gaNze], migrant workers at Talaad Thai omitted the suffix, likely due to pronunciation shifts after relocation.

In word 17, differences were observed as [nánaʔθi] and [nánaθi], with the glottal stop [ʔ] omitted by speakers from Talaad Thai. Similarly, in word 19 (lemon), there was a distinction between [θapɯjáθi] and [θabɯjáθi], where the former used "pɯ" and the latter used "bɯ." While these differences were minor due to shared familiarity, informants mentioned they often communicate in Thai to avoid misunderstandings.

In conclusion, pronunciation variations stem from the speakers' environments and long-term residency in different communities. These challenges can be addressed through dialogue and mutual exchange among the informants.

Discussion

This discussion highlights the phonological study of the Burmese language, focusing on three objectives: (1) examining sound variation among Burmese-speaking migrant workers at Talaad Thai Market in Pathum Thani, Thailand; (2) investigating factors influencing sound variation in the Burmese language at Bahan Market in

Yangon, Myanmar; and (3) comparing phonological similarities and differences between these two groups.

The study analyzed the sound system of Burmese, including its inventory, distribution, and combination rules. Burmese, as Myanmar's official language, presents intriguing phonological features, which future research could explore further. Previous studies, such as that by Erbs (2021), emphasize the importance of phonological awareness and phonetics in language acquisition. Erbs highlighted that phonics and phonemic awareness are critical for learners' communication skills, a finding resonant with this study's emphasis on how phonological features support effective language use.

Similarly, Lajoie (2020) explored phonological strategies for students with learning disabilities in foreign language classes. His study demonstrated the benefits of multisensory techniques in enhancing accessibility and progress in language learning. Although Lajoie's work differs in focus, both studies underline the role of phonological awareness in fostering communication and comprehension.

Phonological studies by Obiri-Yeboah (2021) and Sandar Linn (2018) offer further insights into vowel properties, syllable structures, and tonal systems. For instance, Obiri-Yeboah examined vowel distinctions and syllable patterns, while Linn's research on Yangon Burmese emphasized tonal variations and phonological word structures. Both studies provide valuable context for understanding the phonological features identified in this research, such as the predictable tonal contours and stress patterns in Burmese words.

This study also revealed assimilation phenomena in Yangon Burmese, including regressive, progressive, and coalescent types, which occur frequently and influence pronunciation. Additionally, the findings identified four types of phonological words (monosyllabic, disyllabic, trisyllabic, and tetrasyllabic) and three syllable types (major, minor, and pre-syllable), each contributing to the language's unique phonological system.

In comparing these studies, key parallels emerge, such as the importance of phonological awareness in language use and the shared focus on tonal and syllabic structures. However, this research distinguishes itself by examining sound variation between migrant workers and native speakers, highlighting the impact of social and environmental factors on language use.

In summary, this study adds to the broader understanding of Burmese phonology by identifying patterns and variations shaped by migration and local context. It underscores the dynamic nature of phonological systems and provides a foundation for further exploration of language variation and its sociolinguistic implications.

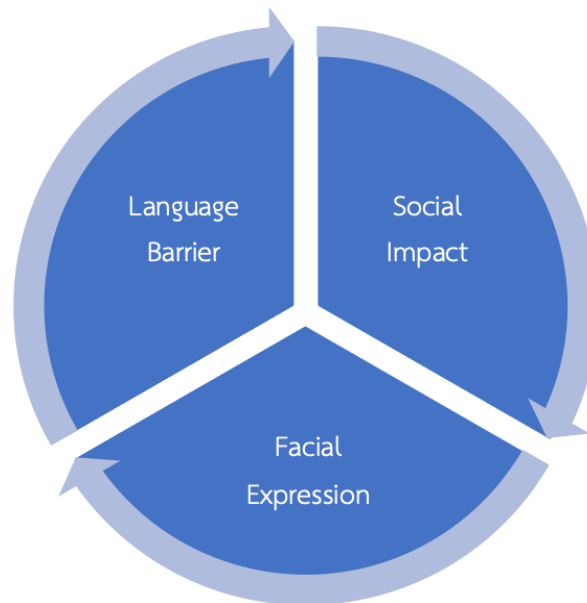
New Knowledge

Previous research by Sandar Linn, titled *"A Phonological Study of Burmese Language Spoken in Yangon, Myanmar,"* primarily explored the phonological system of Yangon Burmese using Tagmemic theory. The study analyzed tonal groups, phonological structures, syllables, and phonemes. The findings highlighted that the intonation of final syllables or particles could predict the tone of an utterance: a falling pitch resulted in a falling tone, while a rising pitch led to a rising tone. However, this predictability proved challenging in real-world contexts, as understanding intonation contours alone was insufficient. Observing facial expressions during conversation emerged as a more effective communication tool.

In addition to linguistic findings, the study underscored the significance of social impact assessments, particularly for migrant communities. Limited academic attention had been given to the lives of grassroots populations. Migrants, when given a platform, often shared their experiences candidly, reflecting a strong need for support from both the government and researchers.

Language barriers were a key challenge for migrants. Many participants, despite being Myanmar citizens, struggled with fluency in Burmese. Some also lacked proficiency in Thai, which further complicated communication. This dual language gap often resulted in misunderstandings and hindered effective dialogue, as illustrated in the accompanying diagram.

This study emphasizes the need for holistic approaches to linguistic and social integration, ensuring that migrant communities are supported linguistically, socially, and institutionally.

Picture 1 Sounds of Burmese language spoken in different areas

Overall, these are the fundamental values of new knowledge from the study because the previous research proved about the Burmese language in many ways. However, in this article, the new knowledge was simple and real, and of course, it was in need because of the rare investigation about them.

Conclusion and Suggestion

This study provides a comprehensive overview of the phonological system of the Burmese language, emphasizing its rich consonant inventory, tonal distinctions, and syllable structures. Key findings include the identification of four types of phonological words (monosyllabic, disyllabic, trisyllabic, and tetrasyllabic) with strong stress patterns and three syllable types (major, minor, and pre-syllable). Additionally, assimilation processes—regressive, progressive, and coalescent—were found to occur frequently in Yangon Burmese, along with the identification of four tonal categories: high falling, mid falling, mid-high, and high abrupt tones.

The study, conducted using a mixed-method approach, focused on Burmese spoken by individuals in Thailand, specifically at Talaad Thai market, where Burmese is commonly used in daily interactions. This phonological analysis is valuable for language learners, linguists, and educators, offering practical insights for proficiency development, linguistic typology, and curriculum design. While this research

enhances our understanding of Burmese phonology, further exploration into its sociolinguistic dimensions and interactions with other linguistic elements is recommended.

Suggestions for Further Studies

Future research on Burmese phonology offers several intriguing opportunities,

1. Diverse Ethnic Communities: Investigate phonological variations among Myanmar's ethnic groups living in different regions, uncovering unique sound systems.

2. Phonological Change Over Time: Study historical shifts in Burmese phonology, factors driving these changes, and their effects on the modern phonological system. Incorporating experimental phonology, such as perception studies or acoustic analysis, can complement traditional approaches.

3. Dialectal Variations and Tone Systems: Examine phonological differences across dialects and explore how tonal variations influence meaning in diverse contexts.

4. Technological Applications: Utilize tools such as speech recognition software, acoustic analysis, and computational models for documenting and analyzing Burmese phonology. Focus on consonant clusters and syllable structures to reveal phonotactic patterns.

5. Pedagogical Applications: Apply phonological research to improve language teaching methodologies, particularly for learners with different phonological backgrounds. Investigate morphophonological processes to understand the interaction between morphology and phonology.

6. Loanword Adaptation: Analyze how Burmese adapts loanwords phonologically, considering both historical and contemporary influences.

References

- Justin Watkins. (2005). *Studies in Burmese Linguistics* Pacific Linguistics. (Research School of Pacific and Asian Studies). Australian National university, Cirils Digital Printers, Fyshwick, Canberra, Australia.
- Lesley E. Lajoie. (2020). *A case study analysis of phonological awareness strategies aimed at helping students with learning disabilities in foreign language* (College of Professional Studies). Northeastern University Boston, Massachusetts, USA.

- Michelle Erbs. (2021). *Phonological awareness and phonics*. (Master's Theses in Education). Northwestern College, Iowa, USA.
- Sandar Linn. (2018). *A Phonological Study of Burmese Language Spoken in Yangon of Myanmar*. (Thesis of M.A. (Linguistics). Mahachulalongkorn rajavidyalaya University, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province.
- Administrative Map of Myanmar. Retrieved October 6, 2022, from <https://www.nationsonline.org/oneworld/map/Myanmar-administrative-map.htm#:~:text=The%20country%20is%20divided%20into,of%20the%20respective%20ethnic%20groups>
- Amazing Thailand. *Talaad Thai Market*. Retrieved October 6, 2022, from <https://www.tourismthailand.org/Attraction/talaad-thai-market>
- Britannica. *Myazedi Inscription*. Retrieved October 6, 2022, from <https://www.britannica.com/topic/Myazedi-Inscription>
- Worldometer, *Myanmar Population*. Retrieved October 6, 2022, from <https://www.worldometers.info/world-population/myanmar-population/#:~:text=The%20current%20population%20of%20Myanmar,the%20latest%20Nations%20data>

A Morphological Study of Burmese Words Used in Sagaing Division of Myanmar

Are The Ba¹, Narongchai Pintrymool² and Sakchai Posai³

Received: 12 February 2024; **Revised:** 18 November 2024; **Accepted:** 28 November 2024

Abstract

The purposes of the study are: 1) to investigate the morphological system of Burmese in Sagaing Division of Myanmar; 2) to compare the morphological system with standard Burmese language. This thesis is concerned with documentary research and qualitative research. The data is gathered by in-depth interviews and an informal focus group, individual discussions and observations of the officers on-duty. The population of the study were totally 380 divided students and villagers who lived in Thaug Gyi village of Sagaing Division. The samples of the study included totally 191 students and villagers got by the purposive sampling method. Statistics for analysing data included Percentage, Mean and Standard Deviation (S.D.).

The findings of the study were found as follows: The researcher found that firstly, the finding of morphological words explored data in two categories such questionnaires were male and female information stated.

For the secondly, the researcher found that the result of test in the difficulty of word class compound used in both languages was at “very little” level of evaluation such “car-wheel”, “language school”. For the difficulties of Superordinate-Subordinate compound of Burmese list used at “very little” level of evaluation such “robber-man and teacher-house”. The compound of Burmese morphology list used at very little with the words such “working-place and monastery-ground”. The semantic compound Burmese morphology list used at “very little” level of evaluation such “happiness and mind reader”. The difficulties of rhyming compound forms of Burmese morphology list were at “very little” level of evaluation such “Poison pen letter and delusion way”. The difficulties of affixed

¹ M.A. Student, Master of Art in Linguistics, Faculty of Humanities, Mahachulanongkornrajavidyalaya University

^{2 3} Lecturer of the Faculty of Humanities, Mahachulanongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: asaba.bkk@gmail.com

compound nouns of Burmese morphology list were at “very little” level of evaluation such “drinking water and eating and drinking”. The difficulties of nominalization of Burmese morphology list were at “very little” level of evaluation such “development party and teaching method”. The difficulties of reduplication of Burmese morphology list used in each language was at very little level of evaluation such “think tank and liberation activities”.

Keywords: Morphology; Morphological Words; Burmese Language; Test Compound

Introduction

Language is a particular kind of system for encoding and decoding information. Language may refer either to the specifically human capacity acquiring and using complex systems of communication, or a specific instance to transfer the information from one to another that could be possibly complex kind of communication. The characteristics of language that exist in communication as a social phenomenon are systematic, symbolic, yet structurally compel. Language itself is a part of human being. It reflects people’s attitudes, beliefs, and overviews. Language both expresses and embodies cultural realities. On the other hand, it is a part of culture. It helps perpetuate and influence the culture to a certain extent. It is defined as systematic means that it is communicating ideas or feeling by the use of conventionalized signs, sounds, gestures, or marks. It also helps the brain function in producing responses to what people do. So that, whatever they think, there is a word produced and whatever they conceive, there will be a reason.

In Linguistics, morphology studies the formation of meaningful units and the relation among them in specific languages. (Hnin Thu Zar Aye, 2019) Myanmar language likes other Southeast Asia languages that do not place spaces between words. There are many unknown words in this process. Some of the unknown words occur due to the inflective nature of Myanmar Language. Languages may be divided into three broad categories: isolating, agglutinative and inflective languages. Isolating languages, such as Chinese, have little or no morphology and thus do not benefit from morphologically analysis. Agglutinative languages, also known as agglomerative or compounding languages, are those in which basic roots and words can be combined to make new words. These languages, such as Turkish or Finnish, tend to have many morphemes. Inflectional morphemes are used to modify a word to reflect information such as tense. Thet Thet Zin, Khin Mar Soe, Ni Lar Thein, 2011 stated that

Myanmar language may be agglutinative language and inflective language because Myanmar words can be combined to make new words. Therefore, translation model used some rules for syntactic structure and morphological analysis of Myanmar language to improve in translation direction and to reduce the number of unknown words in translation.

The Burmese Language is the official language of Burmese in Myanmar. It is also the native language of the Burmese and related sub-ethnic groups of the Myanmar, as well as that of some ethnic minorities in Myanmar like the Mon. Burmese Language is spoken by 32 million as a first language and as a second language by 10 million, particularly ethnic minorities in Myanmar and those in neighbouring countries. When we study the history of Burmese language, we come to know that Burmese plays a vital role in developing the status of a country. Burmese is spoken mainly as their first language. Therefore, more schools or universities around the Myanmar are designing their curriculum by using Burmese as a media of instruction to prepare and help students to be ready to live in Myanmar happily. For this confidence, individuals need to make sure that they are proficient in the Burmese language. Considering this situation, many factors have been identified as the cause of such issue to occur among the students and teachers.

Finally, researcher analyses the development of the linguistic form as: morphological variation words of Burmese language in Sagaing division of Myanmar, and interested in studying has several other topics to address. Words serve a number of functions other than ordinary communication of words. From the mention above, Burmese language in Myanmar call themselves "Bamar" /Bama /but, the other races and nation call Burma. In over all, the researcher will focus on a morphological variation words of Burmese language Sagaing Division of local people in Myanmar. Moreover, researcher tend it to overcome any difficulties pertaining to this issue for the betterment of research and analysing morphological words used Burmese language.

Research Objectives

1. To investigate the morphological system of Burmese in Sagaing Division of Myanmar;
2. To compare the morphological system with standard Burmese language.

Research Methodology

The research employed documentary and qualitative methods. Data were collected through in-depth interviews, informal focus groups, individual discussions, and observations. The study population consisted of 380 individuals from Thaung Gyi village, with a sample of 191 participants selected purposively. Data analysis was conducted using descriptive statistics including percentage, mean, and standard deviation.

The researcher decided to use the morphology comprehension test to examine the participants. The participants who are living in Myanmar will be interviewed in 10 minutes on morphological skills test in order to show whether they understand the main idea. Questionnaires are used for testing local people of participants in Myanmar. All interviewees are local people who are currently living in Myanmar.

For the data analysis used the descriptive statistics including percentage, mean, and standard deviation provided on the participants' attitudes towards morphological variation in Burmese language. Therefore, research designed the morphological words into two main groups based on gender information from questionnaires. The findings were in various types of compounds and morphological forms in Burmese were evaluated as having "very little" difficulty of data collection.

Population and Samples

The study involved 380 participants (students and villagers) from Thaung Gyi village, with a sample of 191 selected purposively in Myanmar. The Sagaing Division where the researcher has lived at the times of this survey for data collection in this study using via purposive sampling. The local people who were participated in mandatory making to prepare for study. The data were conducted among the minority populations in local people; and the qualitative research focused on the intermediate process between reason and result.

Analyzing and Classifying to Categories

Compound noun used in Sagaing Division of Myanmar can be analysed according to their structure as the following types:

Burmese language of word classes

- 1) Word Class compound
- 2) Superordinate -Subordinate Compound
- 3) Class Term Compound

- 4) Semantic Compound
- 5) Rhyming compound forms
- 6) Affixed Compound noun
- 7) Nominalization
- 8) Reduplication

Tools of Research

There are three main research tools used for this study namely; questionnaire, and testing vocabulary.

Interview

Researcher aims to interview people that are directly related to this research study namely; 50 participants in local people.

Questionnaire

Questionnaire were used for this research study. It was divided into four parts: Part 1. General background information (age, gender, educational level, morphological experiences, the most wanted Burmese language skill, etc.). Part 2. Question design which includes morphology variation of attitude, word formation comprehension. Part 3. Opinions and suggestions on Burmese language and Burmese morphological skills. Part 4. Morphological variation uses in Burmese language.

Research Results

This part showed general background information of population namely ages, classes; Burmese morphology study experiences, the most wanted Burmese language skill, and the most used Burmese language skill, purposes of studying Burmese morphology, and previous knowledge of Burmese morphology as follow:

Gender	Frequency	Percentage
Male	100	52.40%
Female	91	47.60%
Other	0	00.00%
Total	191	100.00%

Table 1 Gender of the Respondents (N=191)

According to table 1 mainly presented the information on gender, referring to the person those who stay at Thaung Gyi Primary School and Thaung Gyi village in Sagaing Division. About gender of students, there are all 191 students of primary

school and villagers in Myaung village: male 100 students and villagers with 52.40%, and female have 91 students and villagers with 47.60%. It can present in the table 1 respectively.

Age	Frequency	Percentage
5-7 years	11	5.80%
8-10 years	30	15.70%
11-13 years	50	26.20%
Villagers, more than 13 years	100	52.40%
Total	191	100

Table 2 Age of the Respondents (N=191)

According to table 2 mainly presented the information on age 5-7 years, there are all 11 students of Primary Thaung Gyi Village school and villagers with 5.80% in Thaung Gyi village. At the age 8-10 years have 30 students and villagers with 15.70% in Thaung Gyi Village. Most student are at the age 11-13 years have 50 students with 26.26%, age of more than 13 years there are 20 students and villagers with 52.40%.

Statements	Frequency of Percentage							
	Very Much	Much	Fairly	Little	Very Little	Total	$\bar{X}$	S.D.
	5	4	3	2	1			
Water-Pot ရေအိုး	48 25.10%	30 15.70%	23 12.00%	60 31.40%	30 15.70%	100%	3.314	1.454
Car-Wheel ကားဘီး	50 26.20%	33 17.30	24 12.60%	16 8.40%	68 35.60%	100%	2.900	1.652
Man-Young လူငယ်	23 12.00%	67 35.10%	38 19.90%	12 6.30%	51 26.70%	100%	2.994	1.404
Computer+ Keyboard ကွန်ပျူတာ ကီးဘုတ်	34 17.80%	12 6.30%	71 37.20%	23 12.00%	51 26.70%	100%	3.235	1.384
Language+ School သင်တန်းကျောင်း	44 23.00%	32 16.80%	9 4.70%	12 6.30%	94 49.20%	100%	3.418	1.720

Table 3 testing word class compound of Burmese morphology list

According to the table 3 presented the respondent's difficulties of word class compound list used in Burmese language. Most of the respondents indicated that as the seen in this table the word class compound words of "Water-Pot- ရေအိုး" is the highest score at "little" of 31.40% (SD. = 1.454) and followed by the second-place word class compound word "Car- Wheel = ကားဘီး with a mean score at "very little" of 35.60% (SD=652). In addition, the third-place word class compound "Man- Young- လူငယ် with a mean score at "much" of 35.10 % (SD 1.404). Computer+ Keyboard ကွန်ပျူတာကီးဘုတ် is the highest score of "Fairly" of 37.20 % (SD 1.384). Language+ school with the highest score of "Very Little" of 49.20% (SD 1.720).

This research has confined its study within the morphological system of the Burmese morphological system and use. The investigation included male 100 respondents with 52.40%, and female have 91 students and villagers with 47.60%. The age groups were divided three categories age of student, there are all 11 students and villagers with 5.80%. At the age 8-10 years have 30 students and villagers with 15.70%. The highest amount student of 50 are at the age 11-13 years with 26.26%, age of more than 13 years there are 20 students and villagers with 52.40%. The meaning of results was evaluated and interpreted for respondents' opinions on gender with interviewing carefully. Overall, the responses indicate a positive inclination towards the statements.

In this part, according to computer program to calculate an analysis the overall percentage of the testing of Burmese morphology compound forms in Burmese language. It was to find the resultant scales of the opinion of the respondents in statement. There were difficulties of word class compound list used in Burmese language.

Many students make the mistake of turning to the text too quickly. However, the point here is to study morphological skills so just stay focused in Burmese language for the time being. By this point, students should be able to understand almost everything quite well even without the visual aid of the text in Burmese language.

According to the qualitative study taken from Mr., U That Naing, Head of Basic Education High School of Thaung Gyi village of Sagaing Division, stated that "Burmese, like the other languages of the area, such as English prefixes, prefixes and suffixes. Examples of Burmese prefixes are "Ma-" of negative can attach to *verbs* (*un-do*)

adjectives (*un-kind*) and nouns (*un-belief*). The suffix “*Nae-*” attaches to verbs, and may also appear in nouns and adjective derived from such verbs), as in *negative words* such the sample suffixation occurring in the addition of the suffix – able to a verb for making adjectives, as in do-able and re-us-able.

To sum up, researcher showed a lot about the respondents how they used Burmese language morphological words in Thaung Gyi of Sagaing Division of Myanmar. It given us a good look at both the good things and the challenges.

Results

From the findings of the study, there were data obtained from the students and villagers through documentary and qualitative data and then the finding explored the words giving for identification of compound words in accordance with the morphological words by Agganyana (2016) mentioned based on the morphological study of words, how they are formed, and their relationship to other words in the same language in local area and the standard Burmese. It was found that the parts of speech of all the three parts are the same but they are different only in pronunciation.

The study discussed to provide a more detailed analysis of the study’s findings on how do the identified morphological issues impact the understanding and use of Burmese language compounds. The results were used to improve teaching practices or address identified challenges. For the theoretical framework of morphology, it lacks a detailed connection between the study’s findings and this theory. For instance, explain how the study’s results align with or challenge the theoretical understanding of free and bound morpheme to compare with Joyes Sheela A/P Subrayan Michael (2011) and Thet Thet Zin (2015) as in the similarities and differences between the studies and contributed to the current understanding of Burmese morphology reflected by the Burmese native speakers in local areas.

For the using of two kinds of morphemes; free morpheme and bound morpheme, which divided into two: simple forms in including two kinds: 1) Morpheme 2) Compound forms including four kinds of compound as stated in the contrast with the study of variable words are words that go into grammatical paradigm with varying fixed and affixed roots.

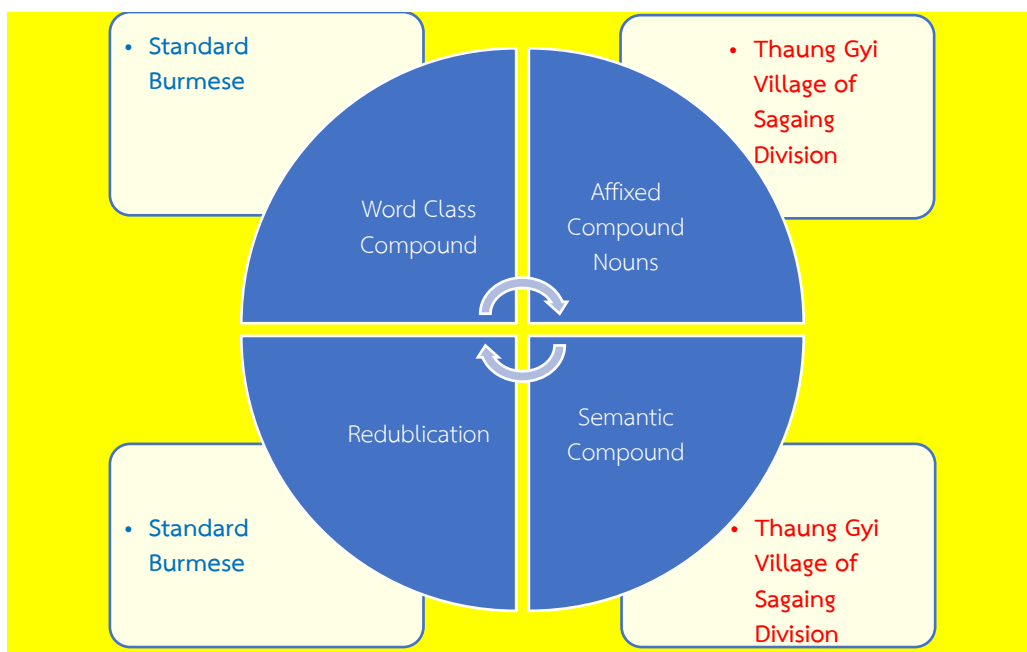
The study was to identify the Morphological Burmese as Verb Phrases and the roots of language verbs are almost always suffixed with at least one particle which

conveys such information as tense, intention, politeness, mood, etc. For this language, the verb suffixes make the Burmese speakers to find out the difficulty in translation of Myanmar to English because some suffixes have the same tense and the same meaning.

Therefore, Burmese language is spoken all over the morphological skills in Thauing Gyi village of Myaung province of Sagaing Division, there is no particular place for acknowledged different parts of the Myaung province of Sagaing Division. As stated, that a morphological language of Myaung province of Sagaing Division has more influence in the central of Sagaing Division. However, the researcher has leaned to use in practical way and asking questions, because a researcher has to note carefully the form of emotional voices and word describing between Burmese and English vocabulary use. It will be smooth and easier for Burmese people, because their intonation if more than other places and language such as Yaw, Saw, Rakhaing etc. In conclusion, Burmese ethnics could speak difference in Myanmar. The benefits of learning by doing this research, it is important of contribute a Burmese morphology as presented in detail of the body text.

Knowledge

From research titled “A morphological study of Burmese words used in Sagaing Division of Myanmar” obtained the knowledge about morphological words. Nowadays the young generations study more about language but some of the Burmese words have more similarity words and difference in words. So, this research can help for young generation to study more about Burmese morphological words. Burmese morphology in Myanmar, there is no particular a morphological study of the Burmese language has more influence in Sagaing Division. All the parts of the Sagai Division and Burmese language are influencing over the whole local people and other ethnic group. Therefore, morphological words used, the word formation and word class from all parts of the Burmese language found in the different morphological words shown in the picture as follow:

Picture 1 Burmese words used in Thaung Gyi Village of Sagaing Division of Myanmar shown in different type of classification

Conclusion and Suggestions

After conducting the research, it was found that there were 3 types of eight compound words occurred on students and villagers. The influence of mother tongue, lack of knowledge, carelessness, and etc. the students and villagers used morphology words since they applied Burmese language. In addition, the lack of knowledge of some Burmese rules such as how to deal with other words of Burmese language. Moreover, the focus and concentration also needed in producing words or sentences.

In accordance with research finding and the conclusion of the research, there are several suggestions that prevented. To begin, it is hope for the students to comprehend some Burmese language morphology words well and could compose good academic writing, since they were categorized as the high achiever students and villagers.

Important to realize, the students and villagers' candidates, they are necessitated to own good Burmese capability, particularly in forming a word spoken Burmese language. In term of that, students must do practice intensively both speaking and writing practice and also, they must be independent in speaking and

practicing their Burmese morphology skill writing by obtaining another additional material from other sources that provide some Burmese morphology skill practice.

References

- Agganyana. (2016). *A Morphological Study of Tai Language Spoken in Loilem Province in Shan State of Myanmar*. (M.A Thesis). MCU., Bangkok.
- Anne E. Baker and Kees Hengeveld. (2012). *Linguistics*. Blackwell Publishing Ltd UK.
- Hnin Thu Zar Aye. (2019). *Towards Burmese (Myanmar) Morphological Analysis: Syllable-based Tokenization and Part-of-speech Tagging*. 5(1), 19.
- Martin Haspelmath. *Word Classes and Parts of Speech*, Max Planck Institute for the Science of Human History, Downloads/ isb309093. Pdf. Retrieved July 14, 2018, From 53Tfile:///C:/Users/Jao%20Kitti/
- Preecha Kanetnog. (2009). *English Morphology and Syntax*. Bangkok: Mahachulalong kornrajavidyalaya University Press.
- Thet Zin, Khin Mar Soe, Ni Lar Thein. (2011). *Improving Phrase-based Statistical Myanmar to English Machine Translation with Morphological Analysis*. 1, 28.
- Wira Puspita Yuswiningtyas. (2014). *A morphological analysis focusing on word formation processes in android smartphone's terms*. (MA. Thesis). University of Malang, Indonesia.

The Variations of Burmese Language Based on Age: A Case Study of Burmese Language Used in Shwe Bo District of Myanmar

Ven Susiteta¹, Sakchai Posai² and Narongchai Pintrymool³

Received: 08 February 2024; **Revised:** 26 November 2024; **Accepted:** 04 December 2024

Abstracts

This research aimed to: 1) examine age-based variations in the Burmese language used in Shwe Bo District, Myanmar, and 2) analyze these variations. A mixed-methods approach was employed, combining quantitative and qualitative techniques. Data were collected using questionnaires from 226 respondents and in-depth interviews with 10 villagers. Quantitative data were analyzed using Frequency, Percentage, Mean, and Standard Deviation (S.D.), while qualitative data were analyzed through content analysis.

The findings revealed that 100 respondents were male and 126 were female. Most respondents were aged 18–30 (90 individuals, 39.82%), followed by 31–40 years (100 individuals, 44.24%), and over 40 years (36 individuals, 15.92%). For the first objective, participants reported significant challenges with age-based language variations in the Burmese language. The average score was high ($\bar{X}=3.56$, S.D.=0.947). For the second objective, most participants strongly agreed with the analysis of variations, resulting in a very high average score ($\bar{X}= 4.28$, S.D.=0.458).

Keywords: Variations; Burmese Language; Shwe Bo district of Myanmar

Introduction

The Burmese language is one of the primary languages spoken in Myanmar, with around 33 million speakers. This language has been in use for centuries, and it is spoken throughout the country, which is divided into three main regions: the upper, middle, and lower zones. The majority of the Burmese population, particularly in these regions, speaks Burmese as their first language (Indaka, 2020). In Myanmar,

¹ Master of Arts in Linguistics, Faculty of Humanities, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

^{2 3} Lecturer of the Faculty of Humanities, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: mrsusiteta@gmail.com

approximately 70% of the population speaks Burmese as their mother tongue. Additionally, many ethnic minorities learn Burmese as a second language, either in schools or through trade and travel. Outside of Myanmar, Burmese-speaking communities can be found in countries such as Thailand and Bangladesh, with many individuals being refugees who fled persecution.

Phonologically, Burmese has 34 consonant phonemes, with contrasts between voiced, voiceless, and voiceless aspirated sounds in stops and affricates. There is also a two-way voicing contrast in nasals and most approximants except for the /j/ sound. Some specific phonetic notes include: 1) The character (ဆ), which in some contexts is transliterated as (s), but in modern Standard Burmese (MSB) is often pronounced closer to /h~t/ with a dental flap, sometimes with aspiration or a slight dental fricative. 2) The /sh/ sound, historically derived from /tʃh/ and /tsh/, is less aspirated but pronounced with a breathy quality. 3) The /j/ sound, especially at the beginning of words, is often pronounced as [j]. 4) The /M/ sound is rare in modern Burmese except in foreign loanwords.

While this phonetic analysis accurately describes Burmese from a purely phonetic standpoint, it does not fully capture the language's historical vowel developments and the rationale behind Burmese orthography. The Burmese script consists of 33 main characters, which is roughly equivalent to the 26 letters of the English alphabet. Unlike English, where words are formed by combining consonants and vowels (A, E, I, O, U), the Burmese writing system includes additional symbols for vowel shifts, tone changes, and consonant modifications.

Resilience, in the context of language and culture, refers to the ability of individuals to adapt and thrive despite challenges. Studies have shown that resilient individuals tend to be optimistic, flexible, and proactive, and their resilience is influenced both by intrinsic factors (such as personality traits) and extrinsic factors (such as social support and spirituality). In Myanmar, intrinsic factors influencing resilience in language use include age-related variations in the Burmese language. For example, optimism has been identified as a predictor of resilience, especially in university students (Dawson & Pooley, 2013). Other factors, such as goal setting, self-confidence, and emotional regulation, play key roles in building resilience (McIntosh & Shaw, 2017; Zellner, 1970).

The purpose of this study is to examine age-related variations in the use of the Burmese language in Shwe Bo District, a region in Myanmar known for its

traditional Burmese-speaking population. Myanmar is divided into seven states (Shan, Karen, Kayah, Mon, Rakhine, Chin, and Kachin) and seven divisions (Tanintharyi, Yangon, Bago, Ayeyarwady, Magway, Mandalay, and Sagaing). Shwe Bo District, located in the Sagaing Division, is particularly significant for its historical role in the development and preservation of the Burmese language. This research aims to investigate the linguistic variations based on age in this district, providing valuable insights for linguists and those interested in the Burmese dialect. The findings of this study are expected to contribute to a better understanding of Burmese language variations and offer a foundation for further linguistic research on the subject.

Research Objectives

1. To study the variations of Burmese language based on age used in Shwe Bo district of Myanmar.
2. To analyze the variations of Burmese language based on age used in Shwe Bo district of Myanmar.

Research Methodology

Population and Sample

This section describes the target population from which the sample will be drawn. It specifies the characteristics of the population, such as age, gender, location, or any other relevant factors. The sample refers to a subset of the population selected for participation in the study. It explains the sampling method (e.g., random sampling, purposive sampling) and the criteria used to select the sample size, ensuring it is representative of the population.

Research Instruments

This section outlines the tools and instruments used for data collection. These may include surveys, interviews, questionnaires, observation checklists, or other measurement tools. It is important to describe how each instrument is designed, its reliability and validity, and how it will be used to gather data from participants.

Data Collection

This section explains the process of collecting data, including how and when data will be gathered. It covers the steps taken to ensure ethical considerations, such

as informed consent, confidentiality, and participant rights. The data collection method could involve face-to-face interviews, online surveys, or other relevant techniques.

Data Analysis Statistics

This section describes the statistical methods that will be used to analyze the data. It outlines the specific techniques employed, such as descriptive statistics (mean, median, mode), inferential statistics (t-tests, chi-square tests, ANOVA), or other relevant methods. This section also explains how these statistics will help in interpreting the research findings and testing the study's hypotheses.

Results

According to the research questionnaire, there are several factors that Variations of Burmese language based on age: case study of Burmese language used in Shwe Bo district of Myanmar. The findings can be summarized as follows:

1. The Gender of the Respondents

Age	Frequency	Percentage
18-30 years old	90	39.82%
31-40 years old	100	44.24%
Over 40 years old	36	15.92%
Total	226	100.00%

Table 1 The Gender of the Respondents

The table illustrates the age of respondents divided into 3 groups: 18-30 years old, 31-40 years old, and over 40 years old. The majority of the respondents, 90 (39.82%), were aged 18-30 years old. 100 respondents (44.24%) were 31-40 years old, and over 40 years of respondents were 36 (15.92). The total number of respondents was 226 (100.0) in this study in the Shaw Bo District of Myanmar.

2. Results of Study Variations of the Lexical Burmese Language Used in Shwe Bo District of Myanmar

This section contains the patterns of respondents who live in the Shaw Bo District of Myanmar. By analyzing statistics, there are adversities to studying variations

of the lexical Burmese language used in the Shwe Bo District of Myanmar. The findings can be summarized as follows:

Statement 1								
1. It's the "tree'. သစ်ပင် thi' pin/ /θi? pĩ/ အပင် /apin / /əpĩ/								
Level of opinion								
GP	Strongly agree	Agree	Neutral	Disagree	Strongly disagree	Total	Mean	S. D.
Frequency and percentage							Moderate level	
G1	109 48.23%	100 44.24%	12 5.30%	5 2.21%	0 00.00%	100%	2.56	.967
G2	121 53.53%	89 39.38	11 4.86%	5 2.21%	0 00.00%	100%	2.48	.958
G3	91 40.26%	125 55.30%	7 3.09%	3 1.32%	0 00.00%	100%	2.56	.977

Table 2 Stabement. 1

According to statement 1, showed the level of the opinion of the respondents. The researcher demonstrates those who live in the Shaw Bo district respondents about difficulties for them to called It's the "tree'. သစ်ပင် thi' pin/ /θi? pĩ/ အပင် /apin / /əpĩ/. Group (1), It is stated that 12 (5.30%) of respondents were neutral with variations of the lexical subject which is more than other subjects. 100 (44.24%) of respondents agreed with it. 91 (40.26%) of respondents strongly agreed with variations of the lexical subject more difficulties than other subjects, and 5 (2.21%) of respondents disagreed with it. This statement one considered the moderate level mean score of 2.56 and (S.D.=967). Group (2), It is stated that 11 (4.86%) of respondents were neutral with variations of the lexical subject which is more than other subjects. 125 (55.30%) of respondents agreed with it. 121 (53.53%) of respondents strongly agreed with variations of the lexical subject more difficulties than other subjects, and 5 (2.21%) of respondents disagreed with it. This statement one considered the moderate level mean score of 2.48 and (S.D.=958). Group (3), It is stated that 7 (3.09%) of respondents were neutral with variations of the lexical subject which is more than other subjects. 89 (39.38%) of respondents agreed with it. 121 (53.53%) of respondents strongly agreed with variations of the lexical subject

more difficulties than other subjects, and 3 (1.32%) of respondents disagreed with it. This statement one considered the moderate level mean score of 2.56 and (S.D.=977).

Statement 2								
2. Call the 'wall, brick wall'. တံတိုင်း /dadaĩ/ နံရံ /nã yã/ အုတ်ရိုး /ou? yó/								
Level of opinion								
GP	Strongly agree	Agree	Neutral	Disagree	Strongly disagree	Total	Mean	S. D.
Frequency and percentage							Moderate level	
G2	150 66.37%	68 30.08%	6 2.65%	2 0.88%	0 00.00%	100%	3.56	.998
G1	142 62.83%	78 34.51%	5 2.21%	1 0.44%	0 00.00%	100%	2.58	.988
G3	121 53.53%	89 39.38	11 4.86%	5 2.21%	0 00.00%	100%	3.56	.977

Table 3 Stabement. 2

According to statement 2, showed the level of the opinion of the respondents. The researcher demonstrates those who live in the Shaw Bo district respondents about difficulties them to called It's "Call the 'wall, brick wall'. တံတိုင်း /dadaĩ/ နံရံ /nã yã/ အုတ်ရိုး /ou? yó/". Group (1), It is stated that 6 (2.65%) of respondents were neutral with variations of the lexical subject which is more than other subjects. 68 (30.08%) of respondents agreed with it. 150 (66.37%) of respondents strongly agreed with variations of the lexical subject more difficulties than other subjects, and 2 (0.88%) of respondents disagreed with it. This statement one considered the moderate level mean score of 3.56 and (S.D.=998). Group (2), It is stated that 5 (2.21%) of respondents were neutral with variations of the lexical subject which is more than other subjects. 78 (34.51%) of respondents agreed with it. 142 (62.83%) of respondents strongly agreed with variations of the lexical subject more difficulties than other subjects, and 5 (2.21%) of respondents disagreed with it. This statement one considered the moderate level mean score of 2.58 and (S.D.=988). Group (3), It is stated that 11 (4.86%) of respondents were neutral with variations of the lexical subject which is more than other subjects. 89 (39.38%) of respondents agreed with

it. 121 (53.53%) of respondents strongly agreed with variations of the lexical subject more difficulties than other subjects, and 2 (2.21%) of respondents disagreed with it. This statement one considered the moderate level mean score of 3.56 and (S.D.=977).

Statement 3								
3. I say 'sunrise'. နေထွက် /nèi t ^h we?/ အရုဏ်တက် /à yò ^u te?/								
Level of opinion								
GP	Strongly agree	Agree	Neutral	Disagree	Strongly disagree	Total	Mean	S. D.
Frequency and percentage							Moderate level	
G1	121 53.53%	89 39.38%	11 4.86%	5 2.21%	0 00.00%	100%	2.48	.958
G2	142 62.83%	78 34.51%	5 2.21%	1 0.44%	0 00.00%	100%	2.56	.977
G3	105 46.46%	98 43.36%	20 7.51%	3 1.32%	0 00.00%	100%	2.58	.986

Table 4 Stabement. 3

According to the findings in statement 3, indicated the respondents' levels of opinion. According to the data (Group 1), 89 (39.38%) of the respondents agreed with the designation "I say 'sunrise'. နေထွက် /nèi t^hwe?/ အရုဏ်တက် /à yò^u te?/". Additionally, 121 (53.53%) strongly agreed with it, while 5 (2.21%) disagreed with the statement regarding the study of variations in lexical Burmese. The remaining 11 (4.86%) respondents were neutral on this matter. The average result indicated a mean of 2.48, with a standard deviation of 0.958. Overall, the respondents' opinions fell within the moderate range for this second statement. According to the data (Group 2), 78 (34.51%) of the respondents agreed with the designation "I say 'sunrise'. နေထွက် /nèi t^hwe?/ အရုဏ်တက် /à yò^u te?/". Additionally, 124 (62.83%) strongly agreed with it, while 1 (0.44%) disagreed with the statement regarding the study of variations in lexical Burmese. The remaining 5 (2.21%) respondents were neutral on this matter. The average result indicated a mean of 2.56, with a standard deviation of .977. Overall, the respondents' opinions fell within the moderate range for this second statement. According to the data (Group 3), 98 (43.36%) of the respondents agreed with the

designation “I say ‘sunrise’. နေထွက် /nèi tʰweʔ/ အရုဏ်တက် /à yòʔ teʔ/”. Additionally, 105 (46.46%) strongly agreed with it, while 3 (1.32%) disagreed with the statement regarding the study of variations in lexical Burmese. The remaining 20 (7.51%) respondents were neutral on this matter. The average result indicated a mean of 2.58, with a standard deviation of 0.986. Overall, the respondents' opinions fell within the moderate range for this second statement.

Statement 4								
4. I say ‘rotate’. လှည့် /lɛ/								
Level of opinion								
GP	Strongly agree	Agree	Neutral	Disagree	Strongly disagree	Total	Mean	S. D.
Frequency and percentage							Moderate level	
G1	43 19.02%	175 77.43%	6 2.65%	2 0.88%	0 00.00%	100%	2.98	.758
G2	160 70.79%	56 24.22%	7 3.09%	3 1.22%	0 00.00%	100%	2.86	.870
G3	23 10.22%	189 83.62%	12 5.30%	2 0.88%	0 00.00%	100%	2.96	.887

Table 5 Statement. 4

As per the results presented in statement 5, according to (Group 2), 175 (77.43%) of respondents agree with the term “I say ‘rotate’. လှည့် /lɛ/”, and taking notes. Moreover, 43 (19.02%) of respondents strongly agree with it. On the flip side, 6 (2.65%) were neutral, and 2 (0.88%) disagreed with this statement. The mean score was 2.98, with a standard deviation (S.D.) of 758. The remaining opinions were at a low level. According to (Group 1), 56 (24.22%) of respondents agree with the term “I say ‘rotate’. လှည့် /lɛ/”, and taking notes. Moreover, 160 (70.79%) of respondents strongly agree with it. On the flip side, 7 (3.09%) were neutral, and 3 (1.22%) disagreed with this statement. The mean score was 2.86, with a standard deviation (S.D.) of 870. The remaining opinions were at a low level. According to (Group 3), 189 (83.62%) of respondents agree with the term “I say ‘rotate’. လှည့် /lɛ/”, and taking notes. Moreover, 23 (10.22%) of respondents strongly agree with it. On the flip side, 12 (5.30%) were neutral, and 2 (0.88%) disagreed with this statement. The mean score

was 2.96, with a standard deviation (S.D.) of 887. The remaining opinions were at a low level.

The analysis of questionnaire data reveals two main findings related to Variations of the Lexical Burmese Language Used in Shwe Bo District of Myanmar. Conversely, the findings on difficulties in variations of the lexical Burmese language used demonstrate that several challenges persist. Most notably, students struggle with expressing ideas in variations of the lexical Burmese language, hesitating to speak, lacking vocabulary, and feeling shy or anxious when speaking. These difficulties are reflected in lower average scores on corresponding items. Overall, the analysis showcases respondents' proficiency in communication but also underscores specific areas where they encounter hurdles.

Discussion

The study examines variations in the Burmese language spoken in the Shwe Bo district of Myanmar, using both qualitative and quantitative methods with 226 respondents. Qualitative data was collected through in-depth interviews, while quantitative data was analyzed using statistical methods like Frequency, Percentage, Mean, and Standard Deviation. The study finds that younger generations in central Shwe Bo tend to adopt the central Burmese dialect to blend in, which could threaten the preservation of the traditional Shwe Bo dialect. The researcher warns of a potential linguistic crisis unless efforts are made to preserve the local language.

The study also explores whether variations in syntax structure increase through discourse analysis, noting significant cultural changes in the region. The findings contribute to dialectology and language change theories. Additionally, there was no significant relationship between respondents' GPA or learning styles and their academic performance, agreeing with prior research that academic performance is not affected by these factors. Lastly, the study highlights the cultural and linguistic exchanges along the border of Shwe Bo with neighboring regions, which influence the dialect and lexicon.

New Knowledge

To state the new body of knowledge, it is appropriate for revealing three key points. First, understanding the local essence is one major knowledge for this case.

Why? Because there were a lot of different pronunciation styles, for example, the word rotation, it had distinctive features among them. Second, age is a considerable matter of Burmese language. Since there was a gap of age, the words that people used also different in many cases. Third, the Burmese language that used in Show Bo district has difference pronunciation, meanings in comparing with other parts of the country. Overall, the fresh mastery from the study were inconsistent by the age and community matter.

Conclusion and Suggestion

This study investigates the variations in the Burmese language spoken in the Shwe Bo district of Myanmar, focusing on lexical differences. Using both qualitative and quantitative methods, the research surveyed 226 respondents and interviewed 10 key informants. Data were analyzed through content analysis for qualitative data and statistical methods (Percentage, Frequency, Mean, Standard Deviation) using SPSS for quantitative data.

The study found that respondents reported varying levels of difficulty with different lexical variations of the word for "tree" (သစ်ပင် thi' pin/ /θi? pĩ/ อปิ่น /apin / /əpi/). In Group 1, 40.26% strongly agreed that lexical variations caused difficulties, while 44.24% agreed. Group 2 showed similar results, with 55.30% agreeing and 53.53% strongly agreeing. Group 3 had 53.53% strongly agreeing, with the majority noting that lexical variations caused more difficulty than other language issues.

In conclusion, the study highlights the impact of age on language variations in the Shwe Bo district and suggests that further exploration of these variations could enhance language preservation efforts. The research emphasizes the importance of examining lexical changes, language attitudes, dialectal differences, and the role of language in different contexts like family, community, and religious events. Future research could expand on these areas and improve language curricula and preservation programs.

Suggestions for Further Studies

Including suggestions for further research, such as identifying unanswered questions or emerging trends, would encourage further exploration. The researcher hopes this study can be a reference and a little inspiration for developing other

research related to the variation of the Burmese language used in the Shwe Bo district of Myanmar. Therefore, further study can present the following area and further studies are focused on what will be studied for;..

1. A study of difficulty in variations of Burmese language based on age: case study of Burmese language used in Shwe Bo district of Myanmar
2. Developing the phobias in variations of the lexical Burmese language in the Shwe Bo District of Myanmar.
3. Dynamic variations in the spoken Burmese language: an in-depth analysis of linguistic diversity in the Shwe Bo district of Myanmar.
4. Investigate and document the lexical variations present in the spoken Burmese language among the diverse communities within the Shwe Bo district.
5. Unraveling the tapestry of linguistic diversity: variations in the Burmese language across communities in the Shwe Bo district, Myanmar.

This set of research objectives aims to provide a comprehensive exploration of variations in the Burmese language within the Shwe Bo district, covering linguistic, cultural, and historical dimensions.

References

- Indaka. (2020). *A Phonological Study of Burmese Language Spoken in Hintharton Village, Wakema Township, Myaungmya District, Ayeyarwady Region of Myanmar*. (Thesis of M.A. (Linguistics). Mahachulalongkorn-rajabidyalaya University, Phra Nakhon Sri Ayutthaya.
- McIntosh, E. & Shaw, J. (2017). *Exploring the Positive Case for Resilience*. UK: University of Bolton.
- McMillan, J.H. & Reed, D.F. (1994). At-Risk Students and Resiliency: Factors Contributing to Academic Success. *The Clearing House*, 67(3), 137-140.
- Taormina, R.J. (2015). Adult Personal Resilience: A New Theory, New Measure, and Practical Implications. *Psychological Thought*, 8(1), 35-46.
- Zellner, M. (1970). Self-esteem, Reception, and Influence ability. *Journal of Personality and Social Psychology*, 15(1), 87-93.

วารสารภูมิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน

Academic Journal of Sustainable Habitat Development

สมาคมภูมิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน

277 หมู่ที่ 7 ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

โทร. 092-592-9654

Email: journal.shada@gmail.com